

เทคนิควิชา

ปีที่ ๑๑๘ ฉบับที่ ๑๑ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

www.dopa.go.th

ThaaiD

OVER
2023

ทันโลก ทันสมัย ทันทั่วถึง

Change For Good
กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครองรับสมัครสอบ “ปลัดอำเภอ 2567”

รับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ

ตำแหน่ง

เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ (ปลัดอำเภอ)
ปีงบประมาณ พ.ศ.2567

เปิดรับสมัคร ตั้งแต่วันที่

27 ถึง **20**
พฤศจิกายน ธันวาคม 2566

คุณสมบัติ

คุณวุฒิปริญญาตรีในสาขาวิชารัฐศาสตร์
หรือรัฐประศาสนศาสตร์ (บริหารรัฐกิจ) หรือนิติศาสตร์
สอบผ่านภาค ก ของสำนักงาน ก.พ. ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

รายละเอียดเพิ่มเติม <http://job.dopa.go.th/>

#สอบปลัดอำเภอ2567 #กันโลกกันสมัยกันทั่วทั้งที่ #มาเป็นครอบครัวนักปกครอง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
Department Of Provincial Administration

EDITOR'S TALK

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านทุกท่าน... ปีนี้ก้าวเข้าสู่ ปีที่ ๖๘ แห่งการก่อกำเนิดฝนหลวงพระราชทาน นับจากวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำริที่จะคิดค้น วิจัย หาวิธีการทำฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากของเกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่ประสบภัยแล้ง ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๕ เสด็จพระเกียรติพระองค์ท่านในฐานะทรงเป็น “พระบิดาแห่งฝนหลวง” และกำหนดให้วันที่ ๑๔ พฤศจิกายนของทุกปีเป็น “วันพระบิดาแห่งฝนหลวง”

เนื่องด้วยสถานการณ์ในปัจจุบัน...ปัญหานายทุนเงินกู้ยืมระบบ ถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ซ้ำเติมความเดือดร้อนให้กับพี่น้องประชาชน และมักนำไปสู่อันตรายเป็นชีวิตและทรัพย์สินของลูกหนี้ เนื่องจากถูกทวงหนี้โดยใช้ความรุนแรง เช่น การข่มขู่ ทำร้ายร่างกาย หรือทำลายทรัพย์สิน รัฐบาลได้มีความหวังใยพี่น้องประชาชน จึงได้มีการขับเคลื่อน “การแก้ไขปัญหานี้นอกระบบ” ให้เป็นวาระแห่งชาติ เร่งขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง เพื่อฟื้นฟูความเป็นอยู่ คืบคลานคืนชีวิต และความหวัง สร้างความมั่นคงให้กับประชาชน

เทศบาลตำบลบับนี้ได้นำเสนอบทความกฎหมาย เรื่อง “พ.ร.บ. ทวงถามหนี้” ตามด้วย “การคุ้มครองพยานในคดีอาญา ตามหน้าที่และอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครอง” องค์ความรู้ดี ๆ จาก “โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Citizen Centric Service Innovation” รวมทั้งบทความอื่น ๆ ที่น่าสนใจอีกจำนวนมาก และเช่นเคย ยังมีกิจกรรมให้ท่านผู้อ่านร่วมสนุกตอบคำถามกับกิจกรรม “แฟนพันธุ์แท้เทศบาล” สามารถติดตามรายละเอียดได้ในเทศบาลตำบลบับนี้ และ Page Facebook นิตยสารเทศบาล กรมการปกครอง... สุดท้ายนี้ เดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูหนาวแม้อากาศอาจจะยังไม่หนาวเย็นนัก แต่ก็อย่าลืมดูแลสุขภาพกันด้วยนะคะ...

เจ้าของ กรมการปกครอง ผู้ก่อตั้ง สมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประธานกรรมการอำนวยการ อรรถวิชช์ สัมพันธ์รัตน์ รองประธานกรรมการ ร.ต.ท.ภพชนก ชลานุเคราะห์, สมศักดิ์ เจริญไพฑูริย์, บรรจบ จันทรัตน์, สมชัย เลิศประสิทธิพันธ์ ประธานกรรมการบริหารสำนักงาน ร.ต.ท.ภพชนก ชลานุเคราะห์ บรรณาธิการ วชิราพร อมาตยกุล ผู้ช่วยบรรณาธิการ กุลธิดา พยา กองบรรณาธิการ วรภพ สระทองจันทร์, ปิติ ปัชชาเขียว, จักรินทร์ ตั้งพิพัฒน์ทรัพย์, วรณเฉลิม นิธิจิธาตา, ชุติภา บุตรสินธุ์, กนกวรรณ บางป้อ พิสูจน์อักษร วรณา ประจง, ศศิพัชร์ หิรัญบุญโยชาติ, จันทรัตน์ ปฐมปรมัตต์, อารีรัตน์ เจริญไกร, สมิตรา ม่วงปิ่น, สุนันทา เกตุแก้ว แยกสีและพิมพ์ โรงพิมพ์อาสาฬหาคาณดินแดน กรุงเทพมหานคร สำนักงาน กองบรรณาธิการนิตยสารเทศบาล กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง (วังไชยา) ถนนนครสวรรค์ แขวงสีแยกมทานาค เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๓-๑๙๑๔ E-mail : tesapibarn@gmail.com

หากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะ หรือ แสดงความคิดเห็นสามารถแจ้งและ ติดต่อกับทีมงานเทศบาลได้ที QR code นี้ได้เลยค่ะ

[http://www.facebook.com/นิตยสารเทศบาล กรมการปกครอง](http://www.facebook.com/นิตยสารเทศบาลกรมการปกครอง)

สารบัญ

กฎหมายฝ่ายปกครอง

- ๐๔ • การคุ้มครองพยานในคดีอาญาตามหน้าที่และอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครอง : มานะ สิมมา
- ๑๑ • พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ : กลุ่มงานกำกับกิจการทวงถามหนี้ ส่วนอำนวยความสะดวกเป็นธรรม สำนักงานสอบสวนและนิติการ
- ๑๔ • ให้โอนย้าย ... ไม่เป็นเหตุให้หลุดพ้นความรับผิดชอบตามสัญญาทุน ! : นายปกครอง
- ๑๗ • กฎหมายว่าด้วยการรับเป็นพินัยในส่วนของกรมการปกครอง : ส่วนงานนิติกร สำนักงานสอบสวนและนิติการ

บทความวิชาการ

- ๑๙ • สืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวพระราชดำริในหลวงรัชกาลที่ ๙ : โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตอนที่ ๖ โครงการพัฒนาด้านการสาธารณสุข : ทีมวิชาการเทศบาล
- ๒๕ • โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Citizen Centric Service Innovation” : ส่วนแผนงานยุทธศาสตร์ กองวิชาการและแผนงาน
- ๓๙ • วันพระบิดาแห่งฝนหลวง : กนกวรรณ

สารบัญ

คอลัมน์ประจำ

- ๕๒ • การขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา อำเภอมะแม่ม จังหวัดเชียงใหม่ : ทีมวิชาการเทศบาล
- ๕๘ • อัตลักษณ์ผ้าไทยประจำจังหวัด : วรรณเฉลิม
- ๕๒ • เรียนรู้วิธีทำงานแค่วันละ ๔ ชั่วโมง ในแบบ Charles Darwin : MISSION TO THE MOON
- ๕๗ • เทศาเมื่อวันวาน : การตรวจราชการมณฑลเทศาภิบาล ตอนที่ ๑ : ห้องสมุดกรมการปกครอง
- ๖๐ • Easy English with DOPA : ส่วนวิเทศสัมพันธ์ กองวิชาการและแผนงาน
- ๖๒ • คำย่อ ย่ออย่างไร : กุลศิรินทร์ นาคไพจิตร

ปกิณกะ

- ๖๕ • รีวิวหนังสือ “กฎ 4 ข้อของการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด” : ห้องสมุดกรมการปกครอง
- ๖๗ • น้ำผึ้งรักษ์ป่า : จักรินทร์ ตั้งพิพัฒน์ทรัพย์
- ๗๒ • อำนาจละมุนหนูนเทศกาลลอยกระทง : ห้องสมุดกรมการปกครอง

ข่าวประชาสัมพันธ์

- ๗๕ • สำนักงาน ฅ.ป.ค. : ข่าว ฅ.ป.ค.
- ๗๖ • DOPA NEWS

CONTENTS

การคุ้มครองพยานในคดีอาญา ตามหน้าที่และอำนาจของ พนักงานฝ่ายปกครอง

การคุ้มครองพยานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างยิ่ง เนื่องจากพยานจะมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัย กล่าวให้การตามความเป็นจริง และให้ความร่วมมือในการเบิกความต่อศาล เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การคุ้มครองพยานในคดีอาญาของประเทศไทย ดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. ผู้มีสิทธิได้รับการคุ้มครองพยานในคดีอาญา คือบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งจะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาหรือศาลในการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ แต่มิให้หมายความรวมถึงจำเลยซึ่งศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษและหลบหนี (มาตรา ๓)

(๒) สามัญ ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งมีผลต่อการที่พยานจะมาเป็นพยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย และพยานได้ร้องขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานมาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าวได้ตามความจำเป็นที่เห็นสมควร เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะไม่ให้ความยินยอม (มาตรา ๗)

๒. การคุ้มครองพยานมี ๒ มาตรการ ได้แก่

๒.๑ การคุ้มครองพยานมาตรการทั่วไป คือ การคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัย ให้รวมถึงการจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย เว้นแต่พยานจะไม่ให้ความยินยอมและการปกปิดมิให้มีการเปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแก่สถานะและสภาพของพยานและลักษณะของคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง

การแจ้ง การออกคำสั่ง และวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครองแก่พยานตามคำขอ การประเมินพฤติการณ์ความไม่ปลอดภัย การขยาย และการสิ้นสุด ซึ่งการคุ้มครอง ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี (มาตรา ๖)

๒.๒ การคุ้มครองพยานโดยใช้มาตรการพิเศษ
ต้องเป็นพยานในคดีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
(มาตรา ๘)

(๑) คดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับ
ยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(๒) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่ง
ราชอาณาจักรหรือคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย
ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๓) คดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีความ
ผิดฐานพรากเด็กหรือผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมาย
อาญาหรือคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือตามกฎหมายว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(๔) คดีความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม
ได้แก่ ความผิดฐานอั้งยี่และซ่องโจรตามประมวล
กฎหมายอาญา และให้หมายความรวมถึงความผิด
อื่นใดที่มี ลักษณะเป็นการกระทำร่วมกันโดยกลุ่ม
อาชญากรที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีการ
วางเครือข่าย เป็นขบวนการหรือองค์กรลับอย่าง
ซับซ้อนและเป็นสัดส่วน

(๕) คดีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้
จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

(๖) คดีซึ่งสำนักงานคุ้มครองพยานเห็น
สมควรให้ความคุ้มครองพยาน

**รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมาย** เป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ใช้มาตรการพิเศษ
ในการคุ้มครองพยาน (มาตรา ๙)

**๓. ผู้มีสิทธิขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่น
ช่วยให้ความคุ้มครองแก่พยาน** เมื่อเห็นว่า พยาน
อาจจะไม่ได้รับความปลอดภัยโดยได้รับความยินยอม
ของพยาน คือบุคคลดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖)

(๑) พยาน หรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องกับพยาน

(๒) พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

(๓) พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา

(๔) พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา

(๕) ศาล

(๖) สำนักงานคุ้มครองพยาน

**๔. สิทธิของพยานในคดีอาญาตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕**

(๑) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย
เมื่อถูกคุกคามในฐานะพยานในคดีอาญา รวมถึงผู้ใกล้ชิด
ของพยานในคดีอาญา

(๒) สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม

(๓) สิทธิที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนจากการมาให้
ข้อเท็จจริงต่อพนักงานสอบสวนหรือเบิกความต่อศาล

(๔) สิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนความเสียหายต่อ
ชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง ทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการ
เป็นพยานในคดีอาญา

(๕) สิทธิที่จะได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการคุ้มครอง
พยานในคดีอาญา

๕. พนักงานฝ่ายปกครองมีหน้าที่และอำนาจในการคุ้มครองพยานในคดีอาญาอย่างไร

การคุ้มครองพยานมีหัวใจสำคัญ คือ ต้องได้รับความยินยอมจากพยานและพยานมีสิทธิเลือกหน่วยงานและเจ้าหน้าที่คุ้มครองพยานตามที่พยานไว้วางใจ และเชื่อมั่นว่า พยานจะได้รับความปลอดภัยจากการให้การต่อพนักงานสอบสวนหรือเบิกความต่อศาล ดังนั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๕ จึงกำหนดให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อการนั้น ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบการงานตามหน้าที่ กับให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กระทรวงมหาดไทย ได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งและวิธีการให้ความคุ้มครองความปลอดภัย แก่พยานตามคำขอและการสิ้นสุดซึ่งการคุ้มครองพยาน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๕.๑ หน่วยงานคุ้มครองพยาน หมายความว่า กรมการปกครองหรือจังหวัด

๕.๒ หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยาน หมายความว่า อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

๕.๓ การแจ้งขอให้คุ้มครองความปลอดภัย ในกรณีที่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ไม่ได้รับความปลอดภัยหรือถูกข่มขู่คุกคามอันเป็นผลจากการที่จะมา หรือได้มาเป็นพยานต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล แล้วแต่กรณี มีความจำเป็นที่จะให้หน่วยงาน

คุ้มครองพยานของกระทรวงมหาดไทย คุ้มครองความปลอดภัยให้ พยานมีสิทธิร้องขอคุ้มครองความปลอดภัยได้ โดยยื่นต่อหน่วยงานคุ้มครองพยานดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำร้องขอที่สำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง เพื่อเสนออธิบดีกรมการปกครองพิจารณาสั่งการ กรณีมีคำสั่งให้คุ้มครองพยานตามที่ร้องขอ ให้แจ้งผู้ร้องขอทราบ และจัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการคุ้มครองพยาน กรณีมีคำสั่งไม่เห็นชอบให้คุ้มครองพยาน ให้แจ้งผู้ร้องขอทราบ

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่นคำร้องขอที่ทำการปกครองจังหวัด หรือที่ทำการปกครองอำเภอ หรือที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาสั่งการ กรณีมีคำสั่งให้คุ้มครองพยานตามที่ร้องขอ ให้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ และจัดพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการคุ้มครองพยาน กรณีมีคำสั่งไม่เห็นชอบให้คุ้มครองพยาน ให้แจ้งให้ผู้ร้องขอทราบ

ในกรณีมีการร้องขอด้วยวาจาให้หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยานจัดให้มีการทำเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยานสั่งไม่รับคำร้อง หรือไม่เห็นชอบให้คุ้มครองพยาน ให้ผู้ยื่นคำร้องขอมีสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖

การร้องขอให้ทำเป็นหนังสือ โดยให้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบ

๕.๔ วิธีการให้ความคุ้มครองความปลอดภัย ผู้มีสิทธิร้องขอให้คุ้มครองพยานตามระเบียบนี้ ได้แก่

(๑) พยานหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากพยาน

(๒) บุคคลอื่นซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องกับพยาน

(๓) พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา

พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา

(๔) ศาล

(๕) สำนักงานคุ้มครองพยาน กระทรวงยุติธรรม

๕.๕ ขั้นตอนการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานของพนักงานฝ่ายปกครอง

กรณีผู้มีสิทธิร้องขอได้ยื่นคำขอให้หน่วยงานคุ้มครองพยานของกระทรวงมหาดไทย ให้หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยานจัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้เหมาะสมแก่สถานะพยาน สภาพของพยาน และลักษณะของคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีอำนาจเปลี่ยนแปลงการคุ้มครองความปลอดภัยโดยการคุ้มครองความปลอดภัยให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นชุดคุ้มครองความปลอดภัยให้กับพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานให้ได้รับความปลอดภัย อันเป็นผลมาจากการที่จะมาหรือได้มาเป็นพยาน โดยให้กำหนดระยะเวลาให้ความคุ้มครองความปลอดภัยครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน

(๒) จัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม อันเป็นที่อยู่อาศัยประจำของพยานหรือของบุคคลอื่นที่พยานไว้วางใจ หรือที่หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยานกำหนด โดยให้พยานได้รับความปลอดภัยมากที่สุด

(๓) ต้องปกปิด และรักษาความลับที่เกี่ยวกับชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานในการคุ้มครองความปลอดภัยพยาน

๕.๖ การวิเคราะห์สถานการณ์และขอเพิ่มมาตรการจากคุ้มครองพยานในคดีอาญา จากมาตรการทั่วไปเปลี่ยนเป็นมาตรการพิเศษ

ในกรณีที่ปรากฏแน่ชัด หรือเหตุอันควรสงสัยว่าพยานหรือบุคคลอื่นซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องในคดีอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ จะไม่ได้รับ

ความปลอดภัย ให้หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยานดำเนินการยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อขอใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน ตามหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมของพยานให้ใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานด้วย

๕.๗ การสิ้นสุดลงซึ่งการคุ้มครองพยาน

การคุ้มครองพยานสิ้นสุดลงโดยความเห็นชอบของหัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยาน ดังนี้

(๑) พยานถึงแก่ความตาย

(๒) บุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานโดยความยินยอมของพยานร้องขอ

(๓) พฤติการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยของพยานเปลี่ยนแปลงไปและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้การคุ้มครองพยานอีกต่อไป

(๔) พยานไม่ให้การเป็นพยานโดยไม่มีเหตุสมควร

(๕) พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง

(๖) พยานไม่ให้ความร่วมมือหรือฝ่าฝืนคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองพยาน

(๗) สิทธิการฟ้องคดีอาญาที่พยานจะให้ข้อเท็จจริงระงับ

(๘) ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษพยานในความผิดอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

(๙) มีเหตุอื่นใดที่หัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยานเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการดำรงชีวิตตามปกติของพยาน

๕.๘ ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยาน

(๑) เมื่อหัวหน้าหน่วยงานคุ้มครองพยาน จัดให้มีการคุ้มครองพยาน พนักงานเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองพยาน พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยานหรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานบุคคลดังกล่าว มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายตามอัตราที่ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่ พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือ บุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานในคดีอาญากำหนดไว้

(๒) การตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายการคุ้มครองพยานของกระทรวงมหาดไทยให้กรมการปกครอง เป็นหน่วยงานตั้งงบประมาณ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัด จัดให้มีการคุ้มครองพยานให้อธิบดีกรมการปกครอง โอนจัดสรรงบประมาณไปตั้งจ่ายยังคลังจังหวัดนั้น

๕.๙ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

(๑) ราชการส่วนกลาง

- (๑.๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (๑.๒) รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
- (๑.๓) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- (๑.๔) อธิบดีกรมการปกครอง
- (๑.๕) รองอธิบดีกรมการปกครอง
- (๑.๖) ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง
- (๑.๗) ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง และผู้อำนวยการส่วน กรมการปกครอง
- (๑.๘) หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน เจ้าพนักงานปกครอง นิติกร กรมการปกครอง
- (๑.๙) สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนและเจ้าหน้าที่สำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง

(๒) ราชการส่วนภูมิภาค

- (๒.๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๒.๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัด
- (๒.๓) ปลัดจังหวัด
- (๒.๔) นายอำเภอ
- (๒.๕) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- (๒.๖) เจ้าจังหวัด
- (๒.๗) ป้องกันจังหวัด
- (๒.๘) เจ้าพนักงานปกครอง นิติกร กรมการปกครอง
- (๒.๙) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- (๒.๑๐) สมาชิกกองอาสารักษาดินแดนและเจ้าหน้าที่สำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง

๖. หน้าที่และอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครอง ในการสนับสนุนการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ตามมาตรการพิเศษ

พนักงานฝ่ายปกครองอาจได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ได้รับมอบหมายให้คุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษได้ การคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษซึ่งจะมีความเข้มข้นมากขึ้นกว่ามาตรการทั่วไป และจะต้องใช้วิธีการผสมผสานกันหลายวิธี ดังนี้

(๑) วิธีการด้านกายภาพเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดความปลอดภัยแก่พยาน และครอบครัวของพยาน เช่น การจัดการสถานที่ที่ปลอดภัยให้พยาน ซึ่งอาจกระทำโดยการย้ายที่อยู่ของพยาน และบุคคลใกล้ชิด การจัดหาอุปกรณ์ซึ่งเป็นเครื่องมือในการรักษาความปลอดภัย

(๒) วิธีการด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับการจัดชุดเจ้าหน้าที่ไปคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน มาตรการเกี่ยวกับการปกปิดที่อยู่ มาตรการรักษาความลับที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน

(๓) วิธีการด้านสถานะของพยานเกี่ยวกับการปกปิดหรืออำพรางสถานะตัวตนที่แท้จริง เป็นการอำพรางเพื่อมิให้ผู้อื่นล่วงรู้ตัวตนที่แท้จริงของพยาน เช่น การเปลี่ยนชื่อ สกุล หลักฐานทางทะเบียน การเปลี่ยนอาชีพการงานของพยานระหว่างและหลังจากที่มีการเบิกความไปแล้ว

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ ให้ทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและภัยต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ ลักษณะความร้ายแรงของคดี และการก่ออาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งรัฐบาลจะต้องดำเนินการป้องกันและปราบปราม สกัดกั้น และระงับยับยั้งให้ได้โดยเด็ดขาด เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และความมั่นคงภายในประเทศ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

“มาตรา ๑๐ ให้สำนักงานคุ้มครองพยานดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ย้ายที่อยู่หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม

(๒) จ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่ พยาน สามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยานด้วย

(๔) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพ ให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใดเพื่อให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม

(๕) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ

(๖) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น

(๗) ดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง (๓) เมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้รับแจ้งจากสำนักงานคุ้มครองพยานให้หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่หน่วยงานนั้นกำหนด

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามที่สำนักงานคุ้มครองพยานแจ้งมา โดยให้ถือว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ และห้ามมิให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด และให้คำนึงถึงการดำรงชีวิตตามปกติของพยานด้วย”

ดังนั้น กรมการปกครอง (สำนักงานการสอบสวน และนิติการ และสำนักบริหารการทะเบียน) และจังหวัดทุกจังหวัด ต้องมีแผนและขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อ สนับสนุนภารกิจ การคุ้มครองพยานในคดี อาญา ทั้งมาตรการทั่วไปและมาตรการพิเศษ ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อให้การคุ้มครอง พยานในคดีอาญาของประเทศไทย สอดคล้อง กับหลักการ เรื่องการคุ้มครองพยานภายใต้ อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติเพื่อต่อต้าน อาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กร (The United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๒๔

ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ค.ศ. ๒๐๐๓ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ความว่า รัฐภาคี แต่ละรัฐจะต้องใช้ มาตรการทั้งหลายที่เหมาะสม ภายในวิถีทางของตนเพื่อที่จะให้ความคุ้มครอง อย่างมีประสิทธิภาพแก่พยาน จากการแก้แค้น หรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้ในการดำเนินคดีอาญา ซึ่งพยานผู้นั้นเป็นผู้ให้การที่เกี่ยวข้องกับ ความผิดที่ครอบคลุมภายใต้อนุสัญญานี้ และ แก่ญาติ และบุคคลอื่นที่ใกล้ชิดกับพยานผู้นั้น ตามความเหมาะสม ถือเป็นแนวทางการปฏิบัติ ที่ดีสำหรับการคุ้มครองพยานในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับองค์กร อาชญากรรม ขององค์การสหประชาชาติ

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมา โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายนี้

แม้ว่าเจ้าหนี้จะมีสิทธิในการทวงถามเพื่อให้ได้รับชำระหนี้คืน แต่ก็ปรากฏว่าปัจจุบันยังมีการทวงถามหนี้ในลักษณะที่ไม่เหมาะสมต่อลูกหนี้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำที่เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอย่างรุนแรง การคุกคามโดยขู่เข็ญ การใช้กำลังประทุษร้าย หรือการทำให้เสียชื่อเสียงรวมถึงการให้ข้อมูลเท็จ และการสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ลูกหนี้และบุคคลอื่น จำเป็นต้องมีกฎหมายนี้เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการทวงถามหนี้ และดูแลการทวงถามหนี้ให้เกิดความเป็นธรรมต่อลูกหนี้ทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ

ข้อห้ามในการทวงถามหนี้

ห้ามทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ลูกหนี้ การติดต่อกับบุคคลอื่นทำได้เพื่อสอบถามสถานที่ติดต่อลูกหนี้เท่านั้น และต้องแสดงตนชัดเจน ไม่ใช่ภาษา สัญลักษณ์ หรือชื่อทางธุรกิจบนซองจดหมาย หรือในหนังสือ หรือในสื่ออื่นใดที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นการติดต่อเพื่อทวงถามหนี้ ไม่ติดต่อหรือแสดงตนที่ทำให้เข้าใจผิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ติดต่อของลูกหนี้ และไม่แจ้งความเป็นหนี้ของลูกหนี้ เว้นแต่บุคคลอื่นนั้นเป็นสามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของลูกหนี้ และบุคคลดังกล่าวได้สอบถามถึงสาเหตุของการติดต่อให้ผู้ทวงถามหนี้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหนี้ได้เท่าที่จำเป็น

สถานที่ และเวลา สามารถติดต่อลูกหนี้ได้ตามสถานที่ที่ได้แจ้งไว้โดยในวันจันทร์ - ศุกร์ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. และในวันหยุดราชการ ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. โดยผู้ทวงถามหนี้ต้องแจ้งให้ลูกหนี้ทราบถึง ชื่อตัว ชื่อสกุล หรือหน่วยงานของเจ้าหนี้ และจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้เป็นหนี้และเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว ให้ผู้ทวงถามออกหลักฐานการชำระหนี้แก่ลูกหนี้ด้วย

ห้ามกระทำการในลักษณะเป็นการละเมิด หรือคุกคาม โดยต้องไม่ข่มขู่ใช้ความรุนแรง ใช้วาจาหรือภาษาที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้หรือบุคคลอื่น หรือเปิดเผยความเป็นหนี้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยใช้ไปรษณียบัตร เอกสารเปิดผนึกหรือโทรสารหรือใช้ภาษา สัญลักษณ์ ชื่อทางธุรกิจบนซองจดหมาย หรือในหนังสือที่ทำให้เข้าใจว่าติดต่อมาเพื่อทวงถามหนี้

ห้ามทวงถามหนี้ในลักษณะที่เป็นเท็จหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิด โดยแสดงหรือใช้เครื่องหมาย เครื่องแบบ หรือข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการทวงถามหนี้ นั้น กระทำโดยนายความ สำนักงานกฎหมายแสดง หรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี ถูกอายัดทรัพย์ หรือเงินเดือน หรือรับจ้างบริษัทข้อมูลบัตรเครดิต หรือดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต

ห้ามทวงถามหนี้ในลักษณะไม่เป็นธรรม โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด หรือการเสนอ หรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้ว่าลูกหนี้อยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ รวมถึงห้ามการทวงถามหนี้ หรือสนับสนุนการทวงถามหนี้ เว้นแต่เป็นการทวงถามหนี้ของตน สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของตน

ขอบเขตการใช้บังคับ กฎหมายฉบับนี้ควบคุม การทวงถามหนี้ ทั้งในระบบและนอกระบบ โดยคุ้มครองเฉพาะลูกหนี้รวมถึงผู้ค้ำประกันที่เป็น บุคคลธรรมดาเท่านั้น โดยเจ้าหนี้จะต้องเป็นผู้ให้ สินเชื่อ ที่เป็นทางการค้ำปกติ และจะต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ เพราะฉะนั้นหากเป็นกรณีเพื่อน หรือญาติให้กู้ยืมเงินก็จะไม่เข้าข่ายเป็น “ผู้ทวงถามหนี้” ตามกฎหมายนี้

การจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้ ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้จะต้องจดทะเบียนกับ นายทะเบียนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งขึ้น ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บัญชาการ ตำรวจนครบาล ในต่างจังหวัด ได้แก่ ผู้ว่าราชการ จังหวัด ส่วนผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนายความหรือ สำนักงานนายความให้จดทะเบียนกับคณะกรรมการ สภานายความ

การร้องเรียนเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ สามารถ ร้องเรียนได้ที่กรมการปกครอง สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง กองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่ทำการ ปกครองจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และสถานีตำรวจ ทั่วประเทศ

การกำกับดูแลผู้ทวงถามหนี้ คณะกรรมการกำกับ การทวงถามหนี้ประจำจังหวัด และคณะกรรมการ กำกับการทวงถามหนี้ ประจำกรุงเทพมหานคร จะเป็นผู้ติดตามสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ทวงถามหนี้ ตลอดจนพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ เพื่อไม่ให้มี การกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อลูกหนี้หรือผู้อื่น

บทกำหนดโทษสำหรับผู้ทวงถามหนี้ หากผู้ทวงถามหนี้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม กฎหมายนี้ก็อาจถูกลงโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยมีโทษปรับทางปกครอง ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท และอาจถูกสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบ ธุรกิจทวงถามหนี้ ตลอดจนมีโทษทางอาญาโดยจำคุก สูงสุดไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความร้ายแรง แห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดด้วย

พ.ร.บ. การทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘
ถาม - ตอบ

ให้โอนย้าย ... ไม่เป็นเหตุ ให้หลุดพ้นความรับผิดตามสัญญาคุณ !

สัญญาต้องเป็นสัญญา สัญญาว่ามาต้องมา เมื่อใดที่ใครให้คำสัญญา ต้องรักษาดี ๆ ด้วยหัวใจ... เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับคดีปกครองที่นำมาฝากผู้ติดตามนิตยสารเทศบาลฉบับนี้ ... ก็คล้ายกับเพลงพีเบิร์ดที่ต้องรักษาสัญญาที่ได้ตกลง หรือให้แก่กันไว้ มิเช่นนั้นก็อาจเป็นเรื่องเป็นราวถึงขึ้นโรงขึ้นศาลเพื่อทวงถามคำสัญญากันได้

ดังเช่นคดีนี้ที่มีการฟ้องศาลเพื่อทวงถามคำสัญญา กรณี “สัญญารับทุนการศึกษา” ซึ่งมีข้อกำหนดให้ผู้รับทุนจะต้องกลับมาปฏิบัติงานที่หน่วยงานเจ้าของทุน เพื่อชดใช้ทุนหลังจากจบการศึกษาแล้ว หากมีการผิดสัญญาจะต้องชดใช้เงินทุน และเบี้ยปรับตามที่กำหนดไว้ ซึ่งข้าราชการรายนี้ได้จบการศึกษา และกลับมาทำงานชดใช้ทุน แต่ในระหว่างนั้นได้ขอโอนย้ายไปหน่วยงานอื่น เช่นนี้ ... การที่หน่วยงานเดิมอนุมัติให้โอนย้ายจะถือว่าเป็นการสละสิทธิการเรียกร้องตามสัญญาดังกล่าวด้วยหรือไม่? ไปติดตามคำตอบกันครับ ...

ข้อเท็จจริงของคดีมีอยู่ว่า... นายหนึ่งเคยรับราชการเป็นพนักงานส่วนตำบล สังกัด อบต. แห่งหนึ่ง และได้ทำสัญญารับทุนการศึกษากับ อบต. ดังกล่าว เพื่อศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งมีนายสองเป็นผู้ค้ำประกัน โดยมีข้อกำหนดในสัญญาว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วผู้รับทุนจะต้องรับราชการอยู่ใน อบต. (ผู้ให้ทุน) ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของระยะเวลาที่ได้รับทุน หากผิดสัญญาจะต้องยอมรับผิดชดใช้ทุนที่ อบต. ได้จ่ายไปแล้ว พร้อมกับเบี้ยปรับจำนวน ๒ เท่าของทุนจำนวนดังกล่าว

หลังจากที่นายหนึ่งได้สำเร็จการศึกษา ก็กลับมาทำงานชดใช้ทุนที่ อบต. แต่ในระหว่างรับราชการชดใช้ทุนอยู่นั้น นายหนึ่งเห็นโอกาสใหม่ ๆ และสนใจที่อยากจะเปลี่ยนงาน จึงได้ขอโอนย้ายไปรับราชการที่กระทรวงแห่งหนึ่ง **โดยนายก อบต. ได้อนุมัติให้โอนย้ายได้ตามคำขอ** ซึ่งเป็นการโอนย้ายก่อนครบกำหนดเวลาที่ต้องชดใช้ทุนตามสัญญา อันถือว่า**ผู้รับทุนกระทำผิดสัญญาต่อ** อบต. จึงต้องรับผิดชดใช้ทุนตามที่ได้รับไป พร้อมเบี้ยปรับเป็นเงินอีก ๒ เท่าของจำนวนทุน โดยลดลงตามส่วนจำนวนเวลาที่รับราชการชดใช้ไปบ้างแล้ว

นายหนึ่งได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้และผ่อนชำระหนี้กรณีผิดสัญญารับทุนการศึกษา และทำสัญญาผ่อนชำระหนี้โดยมีนายสามเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ตามหนังสือดังกล่าว ต่อมา นายหนึ่ง เกิดผิดนัดชำระหนี้ อบต. จึงมีหนังสือทวงถาม แต่นายหนึ่งกลับเพิกเฉย เป็นเหตุให้ อบต. ยื่นฟ้องนายหนึ่ง นายสอง และนายสาม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับ) ต่อ**ศาลปกครอง** เพื่อให้ร่วมกันชำระเงินพร้อมดอกเบี้ย

คดีนี้ ... **นายหนึ่งยกข้อต่อสู้ว่า** การที่ อบต. อนุมัติให้ตนโอนย้าย ถือได้ว่า อบต. ได้สละสิทธิเรียกร้องการปฏิบัติตามสัญญารับทุนการศึกษาแล้ว จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องตามสัญญาผ่อนชำระหนี้อื่น นอกจากนี้ ยังเห็นว่า อบต. ไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการตั้งงบประมาณเพื่อเป็นทุนการศึกษา จึงไม่มีอำนาจทำสัญญาพิพาท การที่ตนเข้าทำสัญญาการรับทุนของ อบต. จึงเป็นนิติกรรมที่เกิดขึ้นจากความสำคัญผิดในอำนาจของ อบต. อันเป็นสาระสำคัญของสัญญา สัญญาย่อมตกเป็นโมฆะ และสัญญาค้ำประกันย่อมไม่อาจบังคับได้ตามกฎหมาย เช่นกัน คู่กรณีจึงต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิม และ**ต้องชำระแต่เพียงจำนวนทุนการศึกษาที่ได้รับไปเท่านั้น** ประกอบกับตนได้ใช้เวลาเรียนเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ โดยไม่ได้ลาศึกษา จึงถือว่าตนได้รับราชการชดใช้ทุนการศึกษามาแล้วตั้งแต่วันที่ได้รับทุนการศึกษา และคืนเงินให้แก่ อบต. ครบแล้ว จึงไม่ต้องชดใช้เงินให้แก่ อบต. อีก

คดีมีประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาก่อนว่า สัญญาทุนการศึกษาระหว่าง อบต. กับบุคลากรในสังกัดมีผลผูกพันคู่สัญญาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๘๕ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่กำหนดให้ อบต. อาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้ ... (๑๐) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มิใช่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ ทั้งนี้ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะ**จัดทำบริการสาธารณะ**ได้นั้น **การพัฒนาบุคลากรของตนเอง**ให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ **เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกระทำได้** และ**อาจมีรายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันได้** และมี**ได้จำกัดว่าจะต้องเป็นรายจ่ายเพียงเท่าที่กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกำหนดไว้เท่านั้น**

อีกทั้ง **กฎหมายเกี่ยวกับการงบประมาณ**เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินสำหรับใช้ในการดำเนินบริการสาธารณะ **มิใช่หลักเกณฑ์ที่จะใช้พิจารณาความสมบูรณ์ของสัญญาทางปกครอง** แม้ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการงบประมาณกำหนดให้สัญญาทุนการศึกษาของ อบต. เป็นรายจ่ายที่ อบต. อาจจ่ายได้ ก็อาจส่งผลเพียงให้การเบิกจ่ายเงินทุนการศึกษาดังกล่าว อาจเป็นการ**เบิกจ่ายเงินซึ่งไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการงบประมาณ**เท่านั้น แต่**มิได้มีผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของสัญญา**ดังกล่าวแต่อย่างใด

เมื่อสัญญาทุนการศึกษาที่พิพาทเป็นสัญญาที่มีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง คือ อบต. ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง และมีวัตถุประสงค์ของสัญญาในการที่จะส่งบุคคลไปศึกษาเพิ่มเติมในประเทศ โดยให้นำความรู้ที่ได้รับกลับมารับราชการเพื่อเป็นประโยชน์แก่ อบต. ต่อไป และมีข้อกำหนดให้ผู้รับทุนต้องกลับมาปฏิบัติราชการกับ อบต. ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา อันเป็นการให้จัดทำบริการสาธารณะ สัญญาดังกล่าว จึงเป็นสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันมีผลผูกพันคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายให้ปฏิบัติตามสัญญา และไม่ได้ตกเป็นโมฆะแต่อย่างใด

ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อมา คือ การที่ผู้รับทุนได้รับอนุมัติให้โอนย้ายไปทำงานที่หน่วยงานอื่นแล้ว จะถือว่าหลุดพ้นความรับผิดตามสัญญาทุนการศึกษาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ อบต. ได้อนุมัติให้ผู้รับทุนซึ่งอยู่ระหว่างปฏิบัติงานชดใช้ทุน โอนย้ายไปรับราชการที่หน่วยงานอื่นในระหว่างเวลาการชดใช้ทุนนั้น **ไม่อาจถือได้ว่า อบต. สละสิทธิเรียกร้อง** การปฏิบัติตามสัญญาทุนการศึกษา เพราะเป็นกรณีที่ผู้รับทุนสมัครใจโอนย้ายไปที่อื่น โดยที่ อบต. **ไม่อาจจะมีสิทธิขัดขวางการใช้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวได้** จึงเป็นกรณีที่ผู้รับทุนกระทำผิดสัญญาทุนการศึกษา และได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้และผ่อนชำระหนี้กรณีผิดสัญญา และทำสัญญาผ่อนชำระหนี้แล้ว แต่ต่อมากลับผิดนัดชำระหนี้ **อบต. จึงมีสิทธิเรียกให้ชำระหนี้ที่คงเหลือค้างชำระ พร้อมดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดได้** ส่วนผู้ค้ำประกันสัญญาการรับทุนการศึกษา และผู้ค้ำประกันหนังสือรับสภาพหนี้ฯ ต้องร่วมรับผิดกับผู้ผิดสัญญาในต้นเงิน แต่ในส่วนดอกเบี้ยผิดนัด เมื่อ อบต. **มิได้มีหนังสือบอกกล่าวผู้ค้ำประกัน** ภายในกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีการผิดนัด ผู้ค้ำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดในส่วนดอกเบี้ย และค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพัน อันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดดังกล่าว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๘๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยคงต้องรับผิดชอบเฉพาะส่วนดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดเท่านั้น

ศาลปกครองสูงสุดจึงพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้รับทุนและผู้ค้ำประกันชดใช้เงินแก่ อบต. ตามที่ได้มีคำวินิจฉัยแล้วดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๕๗/๒๕๖๖)

คดีนี้ ...นับว่าเป็นอุทาหรณ์ที่น่าสนใจสำหรับข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำสัญญารับทุนกับหน่วยงานของรัฐเพื่อไปศึกษาหรือฝึกอบรมว่า การที่ได้รับอนุมัติให้โอนย้ายไปรับราชการที่หน่วยงานอื่นในขณะที่ยังอยู่ในระหว่างที่ต้องรับราชการชดใช้ทุนในหน่วยงานเดิมนั้น ถือไม่ได้ว่าหน่วยงานเจ้าของทุนสละสิทธิเรียกร้องในการปฏิบัติตามสัญญาทุนการศึกษาดังกล่าว ทั้งนี้ เพราะหน่วยงานของรัฐไม่อาจขัดขวางการใช้สิทธิเสรีภาพในการโอนย้ายไปหน่วยงานอื่นของข้าราชการได้ แต่ย่อมถือว่าผู้รับทุนได้กระทำผิดสัญญาต่อผู้ให้ทุน เพราะมิได้ปฏิบัติงานชดใช้ทุนในหน่วยงานเจ้าของทุนจนครบถ้วนตามที่กำหนดในสัญญา จึงต้องชำระหนี้ที่คงเหลือค้างชำระพร้อมดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัด โดยผู้ค้ำประกันต้องร่วมรับผิดดังกล่าวด้วย สำหรับในส่วนดอกเบี้ยผิดนัด หากหน่วยงานมิได้มีหนังสือบอกกล่าวผู้ค้ำประกันภายในกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่มีการผิดนัด ตามมาตรา ๖๘๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดในส่วนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ย ... นั่นเองครับ

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสามารถศึกษาความรู้ที่น่าสนใจเกี่ยวกับคดีปกครองได้ที่

“ศูนย์การเรียนรู้ศาลปกครองออนไลน์ <https://aclib.admincourt.go.th/>”)

กฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ในส่วนของการปกครอง

“ความผิดทางพินัย” หมายถึง การกระทำหรือ
งดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือ
ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติ
ให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจ
ปรับเป็นพินัย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว **13 ฉบับ** เป็นกฎหมายในบัญชี 1
ท้าย พ.ร.บ. ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ดังนี้

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตาม

- ▶ พ.ร.บ. สำหรับรักษาช้างป่า พ.ศ. 2464
- ▶ พ.ร.บ. ควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. 2474
- ▶ พ.ร.บ. สัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482
- ▶ พ.ร.บ. ควบคุมการเรียไร้ พ.ศ. 2487
- ▶ พ.ร.บ. โรงรับจำนำ พ.ศ. 2505
- ▶ พ.ร.บ. ส่งเสริมกิจการอภัย พ.ศ. 2524
- ▶ พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. 2509
- ▶ พ.ร.บ. เพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พ.ศ. 2496
- ▶ พ.ร.บ. กำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด
สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499
- ▶ พ.ร.บ. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526
- ▶ พ.ร.บ. สุสานและฌาปนสถาน พ.ศ. 2528

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงมหาดไทย

กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตาม

- ▶ พ.ร.บ. อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490
- ▶ พ.ร.บ. ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
Department Of Provincial Administration

สอบถามได้ที่

- ส่วนงานนิติการ สำนักงานสอบสวนและนิติการ
- หรือที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง (ในวันและเวลาราชการ)

☎ 02-356-9575 สำนักงานสอบสวนและนิติการ

หัวใจสำคัญ ของการ"ปรับเป็นพินัย"

เปลี่ยนโทษอาญา

- ▶ โทษทางอาญาใช้กับความผิดที่ร้ายแรงจนถึงความผิดเล็กน้อย
เมื่อกระทำความผิดอาญาถือเป็นอาชญากร
- ▶ "ปรับเป็นพินัย" เปลี่ยนการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรงไม่ให้เป็นความผิดทางอาญา

กระบวนการปรับข้ายขึ้น

- ▶ เมื่อพบการกระทำความผิด เจ้าหน้าของรัฐมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน
- ▶ เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงโต้แย้ง
- ▶ แจงข้อกล่าวหาและจำนวนค่าปรับ
- ยินยอมชำระ คดียุติ
- ไม่ยินยอม เจ้าหน้าของรัฐนำคดีไปฟ้อง
- ▶ ไม่เป็นภาระแก่ผู้กระทำความผิดที่ต้องนำคดีไปศาล

ข้อดีของ การปรับเป็นพินัย

- ✓ ไม่มีการบันทึกประวัติอาชญากรรม
- ✓ ไม่ต้องพิมพ์ลายนิ้วมือ
- ✓ ไม่มีการระในการประกันตัว
- ✓ ไม่มีการบันทึกทำประวัติอาชญากรรม
- ✓ ทำงานบริการสังคมแทนการชำระค่าปรับได้
- ✓ กรณีทำผิดเพราะความยากจนหรือจำเป็นต้องดำรงชีพสามารถปรับต่ำกว่าที่กำหนดตักเตือนโดยไม่ปรับ หรือทำงานบริการสังคมแทนได้
- ✓ ไม่ถูกจับกุมคุมขัง
- ✓ ไม่มีการขังระหว่างพิจารณา
- ✓ ไม่มีการกักขังแทนค่าปรับ
- ✓ สามารถผ่อนชำระได้

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
Department Of Provincial Administration

- 📍 สอบถามได้ที่
  - ส่วนงานนิติการ สำนักการสอบสวนและนิติการ
  - หรือที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง (ในวันและเวลาราชการ)
- ☎ 02-356-9575 สำนักการสอบสวนและนิติการ

สืบสาน รักษา ต่อยอด
ตามแนวพระราชดำริในหลวงรัชกาลที่ ๙
: โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตอนที่ ๖ โครงการพัฒนาด้านการสาธารณสุข

“...ถ้าคนเรามีสุขภาพเสื่อมโทรม
ก็จะไม่สามารถพัฒนาชาติได้
เพราะทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ
ก็คือพลเมืองนั่นเอง...”

พระราชดำรัสในหลวงรัชกาลที่ ๙ ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณอันมากล้นต่อพสกนิกรชาวไทย ทรงให้ความสำคัญกับงานสาธารณสุขเป็นอย่างยิ่ง ทรงเล็งเห็นว่ากำลังหลักในการพัฒนาชาติบ้านเมืองก็คือประชาชนชาวไทย หากประชาชนไม่มีพลังกำลัง หรือมีความเสื่อมโทรมทางด้านสุขภาพ ประเทศชาติก็อาจจะอ่อนกำลังไปด้วยได้ ซึ่งเทศบาลฉบับเดือนนี้จะพาทุกท่านมาทำความรู้จักกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการพัฒนาด้านการสาธารณสุขที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ริเริ่มเพื่อช่วยเหลือประชาชนชาวไทย ให้มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ค่ะ...

CONTINUING
MAINTAINING
EXPANDING

“...การรักษาความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย เป็นปัจจัยของเศรษฐกิจที่ดี และสังคมที่มั่นคง เพราะร่างกายที่แข็งแรงนั้น โดยปกติ จะอำนวยความสะดวกให้สุขภาพจิตใจสมบูรณ์ด้วย และเมื่อมีสุขภาพสมบูรณ์ดี พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจแล้วย่อมมีกำลังทำประโยชน์ สร้างสรรค์เศรษฐกิจ และสังคมของบ้านเมืองได้เต็มที่ ก็ไม่เป็นการระแגעสังคมด้วย ถือเป็นผู้แต่งสร้างมิใช่ผู้ถ่วงความเจริญ...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ณ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีแนวพระราชดำริว่า การพัฒนาชาติต้องพัฒนาคนให้กินดี อยู่ดี และต้องมีสุขภาพพลานามัยที่ดีด้วย ซึ่งพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการสาธารณสุข เพราะการที่ประชาชนมีร่างกายแข็งแรงจะนำไปสู่สุขภาพจิตที่ดี และส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมดีตามไปด้วย พระองค์ทรงห่วงใยสุขภาพอนามัยของราษฎรโดยเฉพาะผู้ทุพพลภาพที่เจ็บป่วย แต่ไม่มีโอกาสได้รับการรักษาพยาบาล ได้พระราชทานความช่วยเหลือทางการแพทย์โดยนำศาสตร์และสรรพวิชาตะวันตกมาใช้ตามความเป็นจริง และตามความขาดแคลนของท้องถิ่น อีกทั้ง ทรงใช้หลักการพึ่งตนเองด้วยการอบรมหมอบ้าน เพื่อช่วยให้ราษฎรมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค รู้จักวิธีดูแลรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ตนเองและผู้อื่น การสอนให้ชาวบ้านรักษาสุขภาพของตนเองเป็นการสร้างแนวทาง และรูปแบบสาธารณสุขที่ยั่งยืน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการสาธารณสุขที่สะท้อนให้เห็นถึงสายพระเนตรอันยาวไกล ในการแก้ปัญหาของพสกนิกรชาวไทยของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีมากมายหลายโครงการ โดยแต่ละโครงการล้วนจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อราษฎร ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มราษฎรอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล การคมนาคมไม่สะดวก กลุ่มราษฎรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ ไม่มีถนนเข้าถึงต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทางสัญจร กลุ่มราษฎรที่ประสบปัญหาการจราจรติดขัด เดินทางไปโรงพยาบาลได้ล่าช้า และกลุ่มราษฎรที่มีปัญหาโรคระบาด เป็นที่น่ารังเกียจและรักษายาก สำหรับโครงการที่มีความสำคัญและโดดเด่นมีจำนวน ๕ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการแพทย์หลวงเคลื่อนที่พระราชทาน

ในช่วงต้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์หลวงที่ตามเสด็จแปรพระราชฐานตรวจรักษาราษฎรในท้องถิ่นทุรกันดารด้วย กรณีที่แพทย์เห็นว่าจำเป็นต้องได้รับการรักษาเพิ่มเติม ก็มีการส่งผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลในตัวจังหวัด ต่อมาเมื่อทรงแปรพระราชฐานในท้องถิ่นที่ห่างไกลตัวเมืองมากและเป็นท้องถิ่นทุรกันดาร ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดเจ้าหน้าที่แพทย์ พยาบาล เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนยารักษาโรค ออกตรวจรักษาราษฎรในพื้นที่นั้น ๆ ด้วย ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึงได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการแพทย์หลวงเคลื่อนที่พระราชทานขึ้นอย่างเป็นทางการ

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อว่า “หน่วยแพทย์พระราชทาน” เริ่มต้นปฏิบัติหน้าที่ที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีภูมิประเทศทุรกันดารและอันตราย ในปีเดียวกันเมื่อครั้งที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรโครงการชาวเขา ทรงพบว่าราษฎรที่มารอรับเสด็จป่วยเป็นไข้กันมาก จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์ประจำพระองค์ที่ตามเสด็จตรวจและรักษาคนไข้อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก นับจากนั้นมาหน่วยแพทย์พระราชทานได้ขยายงานออกไปอย่างกว้างขวาง มีแพทย์จากโรงพยาบาล ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดอาสาออกปฏิบัติงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

๒. โครงการอบรมหมอหมู่บ้านในพระราชประสงค์

สืบเนื่องมาจากที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แพทย์ประจำพระองค์ที่ตามเสด็จตรวจและรักษาคนไข้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นมา จึงมีพระราชดำริให้มีการอบรมหมอหมู่บ้าน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของราษฎรที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและไม่สามารถเข้าถึงระบบการสาธารณสุขได้ โดยเฉพาะราษฎรส่วนใหญ่ที่มีฐานะยากจนและขาดความรู้ในการดูแลรักษาตนเอง การอบรมหมอหมู่บ้านจะช่วยให้ราษฎรมี

ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรค รู้จักวิธีรักษาพยาบาลแบบปัจจุบันและรู้จักวิธีติดต่อกับหน่วยราชการ อีกทั้ง ความเจ็บป่วยของราษฎรส่วนมากเกิดจากการไม่ได้รับการรักษาพยาบาลที่ถูกต้อง และไม่มีสถานพยาบาลอยู่ใกล้ จึงมีพระราชดำริจัดตั้งโครงการอบรมหมอหมู่บ้านในพระราชประสงค์ โดยคัดเลือกคนในหมู่บ้านมารับการฝึกอบรมการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และการรักษาโรคอย่างง่าย เพื่อช่วยเหลือเพื่อนร่วมหมู่บ้านได้

๓. โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ทางน้ำพระราชทาน (เรือเวชพาหน์)

จุดเริ่มต้นสืบเนื่องมาจากในหลวงรัชกาลที่ ๙ มีพระราชปรารภว่า ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ตามลำแม่น้ำยังไม่มีทางหลวงเชื่อมต่อกับจังหวัด แม้ว่าจะมีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดทางน้ำได้ ก็ห่างไกลโรงพยาบาลมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บริษัท อู่เรือกรุงเทพฯ จำกัด ต่อเรือยนต์ขึ้นด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อพระราชทานให้สภาอากาศชาติไทย ใช้เป็นหน่วยเคลื่อนที่รักษาพยาบาลประชาชนตามลำน้ำต่าง ๆ โดยพระราชทานชื่อว่า “เวชพาหน์” (อ่านว่า เวด-ชะ-พา) โดยในระยะแรกเป็นการให้บริการตรวจรักษา ผ่าตัดเล็ก หันตกรรม ทำแผล ฉีดยา จ่ายยาผู้ป่วย ต่อมาเมื่อมีผู้มารับบริการมากขึ้น จึงย้ายการรักษามาบนบก อาศัยศาลาวัต ทำน้ำ และ

โรงเรียนเป็นสถานที่ในการปฏิบัติงาน โดยเรือเวชพาหน์ปฏิบัติงานใน ๑๙ จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี สุพรรณบุรี นครสวรรค์ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี กาญจนบุรี ลพบุรี อ่างทอง ราชบุรี ปทุมธานี สมุทรสงคราม นครปฐม อุทัยธานี และสมุทรปราการ ปัจจุบันสภาอากาศชาติไทย ยังคงนำเรือเวชพาหน์ออกให้บริการประชาชนที่อาศัยอยู่ริมฝั่งน้ำ ในจังหวัดที่สามารถไปได้ ปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้ประชาชนรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งเรือเวชพาหน์นับเป็นเรือบรรเทาทุกข์ และรักษาพยาบาลทางน้ำลำแรกและลำเดียวในโลกที่ยังคงให้บริการประชาชนอยู่จนถึงทุกวันนี้

๔. โครงการอบรมปฐมพยาบาลเบื้องต้นและช่วยคลอดถูกเจ็บ โครงการพระราชดำริสำหรับตำรวจจราจร

โครงการนี้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้จัดซื้อรถจักรยานยนต์เพื่อใช้เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็ว ทำหน้าที่สายตรวจจราจร และซื้อวิทยุสื่อสารรวมถึงเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงตำรวจและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทานแนวทางบรรเทาปัญหาการจราจรไว้ ๕ ประการ คือ (๑) แสวงหาแนวทางให้ผู้ใช้รถใช้ถนนเคารพกฎจราจร และมีมารยาท (๒) ใช้รถจักรยานยนต์เป็นหน่วยเคลื่อนที่เร็วไปแก้ปัญหา ณ จุดที่รถติดเป็นการเร่งด่วน (๓) ให้รถจักรยานยนต์

ดูแลการจราจรให้รถเคลื่อนตัวไปได้เรื่อย ๆ ตามความเหมาะสม (๔) ถนนที่มีลักษณะเป็นคอขวดให้รถจักรยานยนต์เข้าไปแก้ไขปัญหารถให้รถเคลื่อนตัวไปได้เรื่อย ๆ เปรียบเสมือน เทน้ำออกจากขวด และ (๕) ให้ประชาชนผู้ใช้รถ ใช้ถนนให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการจราจร ซึ่งต่อมาพบว่า ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ได้แก่ ผู้บาดเจ็บ และหญิงใกล้คลอดที่ต้องนำส่งโรงพยาบาล จึงเป็นที่มาของโครงการอบรมปฐมพยาบาลเบื้องต้น และช่วยคลอดถูกเจ็บของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่ทำหน้าที่หน่วยเคลื่อนที่เร็วสายตรวจจราจรอีกด้วย

๕. โครงการจัดตั้งสถาบันราชประชาสมาสัยเพื่อบำบัดรักษาและศึกษาค้นคว้าเรื่องโรคเรื้อน

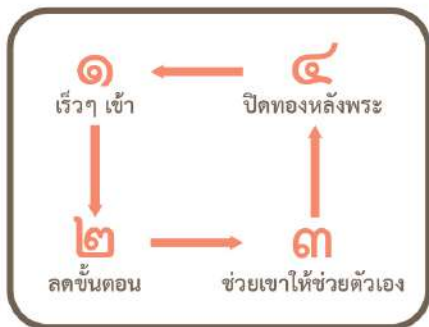
เมื่อครั้งที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรที่จังหวัดนครราชสีมา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเส้นทางกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงเส้นทาง เพื่อมิให้ผ่านบริเวณที่มีผู้ป่วยโรคเรื้อนรอรับเสด็จอยู่ เมื่อความทราบถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึงรับสั่งให้เปลี่ยนกลับไปใช้เส้นทางเดิม และทรงเยี่ยมเยียนผู้ป่วยโรคเรื้อนอย่างใกล้ชิด ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระราชทานเงินทูลอานันทมหิดล และพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพิ่มเติมจากการสมทบทุนของพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน เพื่อเป็นทุนในการจัดตั้งสถานที่ฝึกอบรมพนักงานบำบัดโรคเรื้อน และศึกษาค้นคว้าเรื่องโรคเรื้อน ณ บริเวณสถานพยาบาลพระประแดง และพระราชทานนาม “สถาบันราชประชาสมาสัย” มีความหมายว่า “พระราชอาและประชาชนย่อมอาศัยซึ่งกันและกัน” หลังจากสร้างเสร็จแล้วยังมีเงินเหลืออยู่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้เป็นทุน “ราชประชาสมาสัย” ต่อมากระทรวงสาธารณสุขได้ขอพระบรมราชานุญาตจัดตั้งเป็น “มูลนิธิราชประชาสมาสัย” เพื่อทำหน้าที่บำบัดฟื้นฟู ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับโรคเรื้อน และฝึกอาชีพให้ผู้ป่วย ต่อมาในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้พระราชทานเงินทูลอานันทมหิดลสร้างอาคาร ๔ หลัง ในบริเวณสถานพยาบาลพระประแดง เพื่อเป็นสถานศึกษาอบรมเจ้าหน้าที่ในการบำบัดโรคเรื้อน และได้ทรงรับมูลนิธิฯ ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมา

ส่วนผู้ป่วยที่แพทย์เห็นว่าหมดเชื้อที่จะติดต่อได้ จะจัดให้อยู่ในนิคมต่าง ๆ โดยให้ทำงานเกษตรกรรม ทอผ้า และจักสาน เมื่อจำหน่ายผลผลิตได้แล้ว จึงนำมาผ่อนชำระให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนต่อไป สำหรับลูกหลานของผู้ป่วยที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนราชประชาสมาสัยขึ้น ที่ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งต่อมาได้อยู่ในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการสาธารณสุขของในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระองค์ที่ทรงมีความห่วงใยด้านสุขภาพอนามัยราษฎรของพระองค์ทั่วทุกพื้นที่ โดยเฉพาะราษฎรที่ยากไร้ หรือราษฎรในถิ่นทุรกันดารที่อาจเข้าถึงการแพทย์ และสาธารณสุขได้ยาก ซึ่งพระมหากษัตริย์คุณทางด้านสาธารณสุขที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยได้เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าพระองค์ทรงไม่ทอดทิ้งประชาชน ทรงนำพาประชาชนไปสู่ความมีสุขภาพที่ดีและอยู่ดีกินดี อันนำมาซึ่งประโยชน์ และแนวทางในการปฏิบัติงานต่อประเทศชาติ และประชาชนดังต่อไปนี้

๑. แนวทางปฏิบัติพระราชทาน ๔ ประการ ซึ่งสามารถนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการสาธารณสุขทั้ง ๕ โครงการที่ได้นำเสนอมานี้ ได้สะท้อนถึงแนวทางปฏิบัติพระราชทาน ๔ ประการ ได้แก่

โดยโครงการตามพระราชดำริจะมุ่งเน้นให้เข้าถึงกลุ่มราษฎรผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลการคมนาคม กลุ่มราษฎรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำไม่มีถนนเข้าถึง ต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทางสัญจร กลุ่มราษฎรที่ประสบปัญหาการจราจรติดขัด เดินทางไปโรงพยาบาลได้ช้า และกลุ่มราษฎรที่ประสบกับปัญหาโรคระบาด โครงการด้านการแพทย์และสาธารณสุขทั้ง ๕ โครงการคือ ภาพสะท้อนถึงหลักการด้านการสร้างภูมิคุ้มกันหรือความเข้มแข็งให้กับพสกนิกรใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ภูมิคุ้มกันด้านเศรษฐกิจการเงิน ภูมิคุ้มกันด้านสิ่งแวดล้อม ภูมิคุ้มกันด้านวัฒนธรรม และภูมิคุ้มกันด้านสังคม (การศึกษาและคุณธรรม)

๒. การแพทย์และสาธารณสุขเชิงรุก

ในหลวงรัชกาลที่ ๙ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ทุรกันดารทั่วประเทศ ทรงพบว่า การดำเนินชีวิตของราษฎรส่วนใหญ่ยังขาดสุขอนามัยที่ดี ทรงมีพระราชประสงค์ให้พัฒนารูปแบบการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขเป็นเชิงรุก ที่แพทย์จะต้องเดินทางไปรักษาผู้ป่วย โดยเฉพาะผู้ป่วยที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดาร หรือที่เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก

พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่พระราชทาน โดยแบ่งลักษณะการดำเนินงานออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ หน่วยแพทย์หน้าวังที่เปิดบริการตรวจรักษาแจกยาบริเวณหน้าเขตพระราชฐานที่ประทับในแต่ละภูมิภาค และหน่วยแพทย์ที่ติดตามขบวนเสด็จ ทำการตรวจรักษาราษฎรเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทำให้ราษฎรในทุกพื้นที่ของประเทศได้รับการรักษาพยาบาล และดูแลสุขภาพอนามัยอย่างดีและทั่วถึง ตามหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในเรื่อง “เข้าใจความต้องการของประชาชน” และเรื่อง “เอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน”

จะเห็นได้ว่าโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการสาธารณสุขทุกโครงการ เกิดขึ้นจากการที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงนำปัญหาการสาธารณสุขของราษฎรมาเป็นที่ตั้ง โดยเป้าหมายของโครงการคือ การทำให้ราษฎรมีสภาพดี ได้รับการรักษาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และไม่มีภาระค่าใช้จ่ายมากเกินไป ในขณะเดียวกันก็ไม่ทำให้รัฐบาลต้องแบกรับภาระงบประมาณมากเกินไป อีกทั้งในแต่ละโครงการดำเนินการด้วยบุคลากรที่มีความจงรักภักดี มีจิตอาสา และมีทักษะวิชาชีพวิชาการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ซึ่งทุกโครงการล้วนแต่แสดงถึงความตั้งพระราชหฤทัยในการแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรอย่างแท้จริง โดยพระองค์ทรงคำนึงถึงการเข้าถึงการรักษาพยาบาลยามป่วยไข้ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยได้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

แหล่งที่มา

คณะกรรมการโครงการเฉลิมพระเกียรติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (๒๕๖๐). ศาสตร์ของพระราชฯ : ผู้นำโลกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมกฎหมายสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร. (พิมพ์ครั้งที่ ๑). กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "Citizen Centric Service Innovation"

1

นวัตกรรมของภาครัฐ (Public Sector Innovation)

กระบวนการของภาครัฐในการสร้างการพัฒนาการให้บริการและการบริหารงานของภาครัฐ และนำไปปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่สาธารณะได้ประโยชน์ โดยนวัตกรรมของภาครัฐจำเป็นต้องเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาครัฐ สังคม และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทหลักในการบริหารจัดการขององค์กรภาครัฐ

2

การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking)

กระบวนการคิดที่ทำให้สามารถทำความเข้าใจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างละเอียด โดยมี **ขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน**

ขั้นตอน Design Thinking DESIGN THINKING PROCESS

1. Empathy : เน้นหลัก "เอาใจเขามาใส่ใจเรา" พยายามเข้าใจผู้ใช้ให้มากที่สุด
2. Discover : ค้นพบปัญหาของผู้ใช้และมองเห็นโอกาสที่จะแก้ไขปัญหานั้น
3. Define : เลือกและสรุปแนวทางความเป็นไปได้
4. Develop : พัฒนาและถ่วงดุลแนวคิดไปสู่ขั้น Prototype
5. Test : นำ Prototype ไปทดสอบกับผู้ใช้

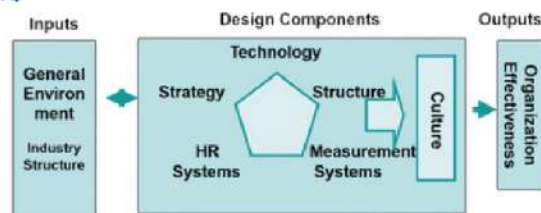
3

การวิเคราะห์ช่องว่างปัญหาขององค์กร (Performance gap)

การหาปัญหาขององค์กรในการให้บริการหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการให้บริการต่าง ๆ โดยสังเกตปัญหาของผู้ใช้บริการ หรือ จากประสบการณ์ส่วนตัว ที่ได้เคยติดต่อราชการ

Organization-Level Diagnostic Model

- **ปัจจัยนำเข้า (input)**
การนำข้อมูลที่ได้รับมาจากภายนอก
- **องค์ประกอบที่จะช่วยแก้ไขปัญหา (Design component)**
ต้องพิจารณาองค์ประกอบขององค์กรเมื่อแก้ไขให้ถูกต้อง
- **ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (output)**
เมื่อองค์ประกอบภายในได้รับการแก้ไขถูกต้อง องค์กรจะสามารถแก้ไขปัญหาคับประชาชนได้

Copyright © Wiley (2010)

กิจกรรมกลุ่มการออกแบบด้วยนวัตกรรมด้วยเครื่องมือ Community Mapping Design

"New Marketing and Connecting"

- ตั้งสมาคมผ้าไทย สร้างเครือข่าย
- สร้างแอปพลิเคชัน "ผ้าไทย Pha Thai"

"Aging Society" การจ้างงานในกลุ่มผู้สูงอายุ

- **Change the law** : ปรับปรุงระบบบำนาญบ้านอายุ
- **Up-skills and Re-skills** : ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม

"Agriculture and food security"

เครือข่ายธนาคารเมล็ดพันธุ์พืช

- **สร้างเครือข่าย** ธนาคารเมล็ดพันธุ์พืชระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เพื่อสร้างช่องทางการกระจายแบ่งปัน จำหน่ายเมล็ดพันธุ์
- **สร้างการตระหนักรู้** ถึงความสำคัญของการขยายและเก็บเมล็ดพันธุ์พืชให้กับประชาชน

"SDG/Zero Waste"

โครงการลดขยะสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืน

- **การจัดการขยะ** แบบทิ้งเท่าไรจ่ายเท่านั้นเพื่อลดปริมาณการเกิดขยะ
- **การกำหนดวันทิ้งขยะ** แต่ละประเภท เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการขยะต่อไป

กิจกรรมกลุ่มการออกแบบด้วยนวัตกรรมด้วยเครื่องมือ

Community Mapping Design

"Smart City"

แอปพลิเคชัน "แจ้งด่วน"

- ประชาชนเข้าถึงการบริการแบบออนไลน์ แก้ไขปัญหาในพื้นที่รวมบริการของภาครัฐออนไลน์ในพื้นที่ใช้ในช่องทางเดียวกัน

"wealth and wellness"

- สร้างนวัตกรรม "สมเด็จพระวัดความดัน" สำหรับเช็คระดับสุขภาพ
- โดยจะใช้เป็นสายห้อยคอและมีตัวสแกนสุขภาพร่างกายติดอยู่ภายในตัววัด เพื่อคอยตรวจเช็คระดับสุขภาพของผู้สวมใส่

"ความเหลื่อมล้ำ"

ปัญหาคุณภาพการศึกษาด้านบุคลากรการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล

- การพิจารณา **เพิ่มค่าตอบแทน** สำหรับบุคลากรที่บรรจุในพื้นที่ห่างไกล
- การใช้เทคโนโลยีในการจัดสรรบุคลากรลงพื้นที่อย่างเหมาะสม

"Tourism & Culture"

"โครงการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน"

- สร้างแอปพลิเคชัน "**Thai Touch**" ในการจองคิว และเช็คคิว
- ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวบนริเวณใกล้เคียง

ส่วนแผนงานยุทธศาสตร์ กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง

สรุปผลการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

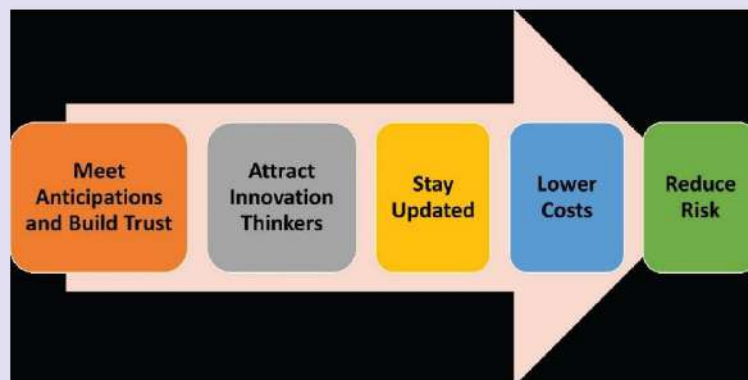
“Citizen Centric Service Innovation”

ณ โรงแรมแมนดารินกรุงเทพ ระหว่างวันที่ ๑๐ – ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

การอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “Citizen Centric Service Innovation” เป็นการอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับบุคลากรหน่วยงานในภาครัฐ และภาคส่วนอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาตนเอง และต่อยอดความรู้ สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ไปจนถึงความรู้ ความเข้าใจ วิธีการ และขั้นตอน ในการปฏิบัติ โดยหลักสูตรดังกล่าวประกอบไปด้วย การถอดบทเรียน การใช้นวัตกรรม เพื่อบริการประชาชนจากกรมสรรพากร การให้บริการลูกค้าจากบริษัท SCG กระบวนการคิดเชิงออกแบบ Design Thinking แนวคิดการทำงานแบบ Agile และการพัฒนาแผนสำหรับโครงการในการบริการประชาชน รวมทั้งกิจกรรมกลุ่ม ออกแบบกระบวนการพัฒนาการให้บริการ ภาครัฐด้วยนวัตกรรม โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. นวัตกรรมของภาครัฐ (Public Sector Innovation) หมายถึง กระบวนการของภาครัฐ ในการสร้าง (Creating) การพัฒนา (Developing) และนำไปปฏิบัติ (Implementing) ในประเด็นของการให้บริการและการบริหารงานของภาครัฐ

ที่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่สาธารณะได้ประโยชน์ (Public Benefits) โดยนวัตกรรมของภาครัฐจำเป็นต้องเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาครัฐ (Government) สังคม (Society) และทำให้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีบทบาทหลักในการบริหารจัดการขององค์กรภาครัฐ ซึ่งนวัตกรรมของภาครัฐที่เป็นประโยชน์ จะตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน และสังคม และสร้างความไว้วางใจ (Meet Anticipations and Build Trust) ดึงดูดผู้คนที่พัฒนานวัตกรรม และสร้างบริบทแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนานวัตกรรม (Attract Innovation Thinkers) จนทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาวัฒนธรรมความผูกพันต่อกระบวนการพัฒนานวัตกรรม (Culture of Innovative Engagement) ที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และทันต่อเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนานวัตกรรม (Stay Updated) ลดค่าใช้จ่าย (Lower Costs) ที่เคยเป็นปัญหาหลักที่ทำให้การให้บริการของภาครัฐเหินห่าง และลดความเสี่ยง (Reduce Risk) ในอดีตที่เกิดจากการนำโครงการของหน่วยงานภาครัฐ ไปปฏิบัติ

DESIGN THINKING ขั้นตอน Design Thinking PROCESS

Empathise

Define

Ideate

Prototype

Test

1. **Empathy** : เน้นหลัก “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” พยายามเข้าใจผู้ใช้ให้มากที่สุด
2. **Discover** : ค้นพบปัญหาของผู้ใช้และมองเห็นโอกาสที่จะแก้ไขปัญหาขึ้น
3. **Define** : เลือกและสรุปแนวทางความเป็นไปได้
4. **Develop** : พัฒนาและต่อยอดแนวคิดไปสู่ขั้น Prototype
5. **Test** : นำ Prototype ไปทดสอบกับผู้ใช้

๒. การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking)

หมายถึง กระบวนการคิดที่ทำให้สามารถทำความเข้าใจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างละเอียด โดยเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น Design Thinking สามารถนำมาใช้เสนอแนวทางการแก้ไขได้เป็นอย่างดี แก้ได้ถูกจุด และเป็น การค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่อาจจะไม่เคยเจอมาก่อน โดยมีขั้นตอนสำคัญ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การทำความเข้าใจ (Empathize)

โดยเป็นขั้นตอนทำความเข้าใจปัญหาในทุกแง่มุม รวมถึงการเข้าใจกลุ่มผู้ใช้หรือผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาคำถามที่ดีที่สุด ซึ่งการพยายามจะทำความเข้าใจคำถาม อาจเริ่มต้นจากการตั้งคำถาม สร้างสมมติฐาน เพื่อหาแนวทางไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหา

๒.๒ การกำหนดปัญหาให้ชัดเจน (Define)

คือ กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน แล้วให้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ ปัญหาที่แท้จริง กำหนดหรือบ่งชี้ปัญหาชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

๒.๓ การระดมความคิด (Ideate)

คือการนำเสนอแนวความคิดและแนวทางการแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่มีกรอบข้อจำกัด ใดๆก็ตาม ควรมีการระดมความคิดหลากหลายมุมมอง และหลากหลายวิธีการ ซึ่งการระดมความคิด จะช่วยให้เรามองปัญหาได้รอบด้านและละเอียด อีกทั้งยังช่วยทำให้ค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างรอบคอบ

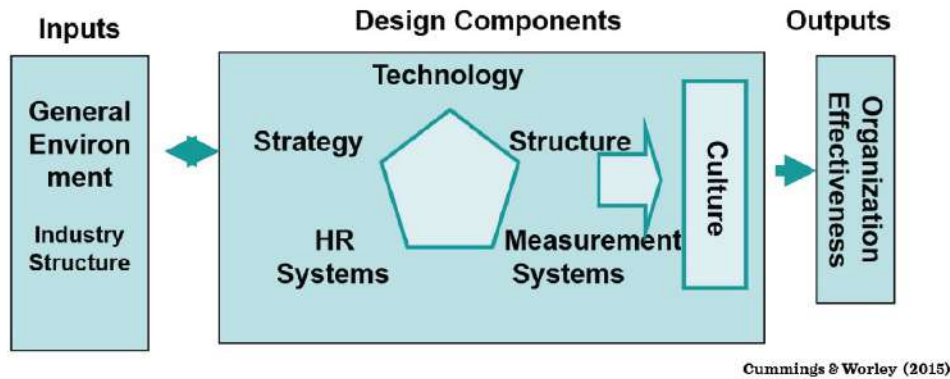
๒.๔ การสร้างต้นแบบที่เลือก (Prototype)

เป็นสร้างต้นแบบเพื่อทดสอบ และนำไปผลิตจริง ในขั้นตอนต่อไป ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนของการ ปฏิบัติตามแนวทางที่ได้คิด และวางแผนเอาไว้

๒.๕ การทดสอบ (Test)

นำต้นแบบที่ได้ หรือข้อสรุปที่ผ่านการคิดวิเคราะห์ไปทดลอง ปฏิบัติจริงก่อนเพื่อทดสอบประสิทธิภาพ และ ประเมินผล จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาปรับปรุง แก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

Organization-Level Diagnostic Model

๓. การวิเคราะห์ช่องว่างปัญหาขององค์กร (Performance gap) การหาปัญหาขององค์กรในการให้บริการหน่วยงานภาครัฐ ผ่านการให้บริการต่าง ๆ ขององค์กร โดยการสังเกตปัญหาของผู้ใช้บริการ หรือจากประสบการณ์ส่วนตัวผู้อบรมที่ได้เคยติดต่อราชการแล้ว เกิดปัญหาอะไรขึ้นอยากให้เกิดการพัฒนาขึ้นมา เช่น การให้บริการข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จในที่เดียว เพื่อการประหยัดเวลา (One Stop Service : OSS) หรือความมีมาตรฐานของเจ้าหน้าที่ในทุกสำนักงานที่มีมาตรฐาน และเกณฑ์ในการพิจารณาเหมือนกัน เป็นต้น

การวิเคราะห์องค์กร เพื่อแก้ไขปัญหาแก่องค์กร มีดังนี้

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input) การนำข้อมูลที่ได้รับมาจากภายนอก เช่น คำแนะนำ การให้บริการ ปัญหาของผู้ใช้บริการ เช่น การรอคิวที่นานเกินไป ในการขอรับบริการ ห้องน้ำไม่สะอาด เจ้าหน้าที่บริการไม่ดี เป็นต้น

๒. องค์ประกอบที่จะช่วยแก้ไขปัญหา (Design component) จะต้องมาพิจารณาองค์ประกอบขององค์กรเพื่อแก้ไขให้ถูกจุด โดยพิจารณาจากกลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้างขององค์กร (Structure) ระบบทรัพยากรมนุษย์ (HR system) ระบบตัวชี้วัด (Measurement system) และเทคโนโลยี (Technology) รวมถึงปัจจัยวัฒนธรรมองค์กร (Culture) โดยนำองค์ประกอบดังกล่าวมาวิเคราะห์และหาจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อตอบสนองต่อปัญหาปัจจัยนำเข้า (Input)

๓. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Output) เมื่อองค์ประกอบภายในได้รับการแก้ไขถูกจุด องค์กรจะสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

๔. กิจกรรมกลุ่มการออกแบบด้วยนวัตกรรมด้วยเครื่องมือ Community Mapping Design

๔.๑ หัวข้อ “New Marketing and Connecting”
การนำเทคโนโลยีการขายในรูปแบบออนไลน์เข้ามาพัฒนาต่อยอดสร้างการตลาด
และเครือข่ายรูปแบบใหม่ คือ การสร้างแอปพลิเคชัน
โดย นายธนาวุธ เกาะสูงเนิน ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๑ ที่มาของปัญหา

นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลไทยคือ BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) ในการนำประเทศไทยเข้าสู่ Thailand 4.0 เพื่อพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มแฟชั่นไลฟ์สไตล์ (Lifestyle) นำไปสู่การขยายช่องทางการตลาดระดับโลก โดยเฉพาะภาครัฐสนับสนุนการใส่ผ้าไทย เพื่อกระตุ้นสถานะเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น แต่การซื้อขายผ้าไทยมีอุปสรรคที่ผู้ซื้อต้องไปซื้อที่จุดผลิต หรือร้านขายสินค้าด้วยตัวเอง แม้จะมีการนำ Social media มาช่วยสนับสนุนการซื้อขายให้สะดวกยิ่งขึ้น แต่ผู้ซื้อ หรือผู้บริโภคยังประสบปัญหาในการเลือกรูปแบบผ้า สี ไซส์ (Size) หรือ ตัวอย่างการออกแบบสินค้า

๒ วิเคราะห์ปัญหา

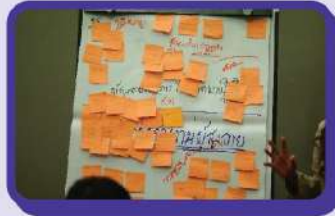
อุตสาหกรรมผ้าทอที่มีขนาดเล็ก เป็นสินค้าที่ผลิตโดยชุมชน/หมู่บ้าน ยังขาดการสร้างตลาดและเครือข่ายซื้อขายสินค้า ไม่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการส่งเสริมการขาย ทำให้ไม่สะดวกต่อการเข้าถึงสินค้าของผู้ซื้อ ส่งผลต่อธุรกิจการทอผ้าในครัวเรือน หรือ ชุมชน

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

เสนอให้มีการจัดตั้งเป็น “สมาคมผ้าไทยแห่งประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เป็นองค์กรนิติบุคคลที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานของรัฐสามารถสร้างเครือข่ายผ้าไทยได้ทั่วประเทศทำให้สามารถมีผ้าที่หลากหลายซึ่งจะมีผลทำให้ผ้ามีราคาที่ถูกลง และกระจายสินค้าได้ตามที่ว่าการอำเภอทั้งหมด ๘๗๘ อำเภอ รวมถึงสามารถสร้างงานการตัดเย็บผ้าแก่งข้างตัดผ้า ตามต่างจังหวัด และขนชั้นแรงงานให้มีรายได้กระจายลงสู่รากหญ้าทั้งระบบอีกด้วย และพัฒนาสร้างแอปพลิเคชัน “ผ้าไทย Pha Thai” ให้เป็นรูปแบบการขายออนไลน์ ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถเลือกรูปแบบตามความต้องการได้ อาทิ รูปแบบผ้า รูปแบบเสื้อ รูปแบบลาย สี การวัดขนาด ผ่านแอปฯ และ AI โดยให้เลือกวิธีการรับสินค้าได้หลายช่องทาง เช่น ส่งถึงบ้าน หรือสามารถมารับได้ ณ ที่ว่าการอำเภอทั่วประเทศ

๔.๒ หัวข้อ “Aging Society”
 ภายใต้โครงการ “การจ้างงานในกลุ่มผู้สูงอายุ”
 โดย นางสาวธิดา จิราลิต ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๑ ที่มาของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเป็นสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้อัตราประชากรในวัยทำงานมีอัตราการลดลง รวมถึงอัตราการเกิดลดลงของสังคมไทย ส่งผลให้มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในตลาดแรงงานพบว่า กำลังแรงงานผู้สูงอายุมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไม่น้อย โดยผู้สูงอายุส่วนมากยังมีศักยภาพในการทำงานและต้องการทำงานที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน

๒ วิเคราะห์ปัญหา

ปัจจุบันการส่งเสริมการทำงาน และการจ้างงานในกลุ่มผู้สูงอายุยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ประกอบกับมาตรการของภาครัฐยังมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน เช่น การขยายเกณฑ์อายุเกษียณ การฝึกอบรมพัฒนาทักษะของกลุ่มผู้สูงอายุ การจัดการหางานและสวัสดิการ การให้เงินกู้ผู้สูงอายุ ในการประกอบอาชีพ การสร้างฐานข้อมูลตลาดแรงงานผู้สูงอายุ และแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนจ้างงานต่อเนื่อง ยังเป็นสิ่งที่ไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม แม้ว่าปัจจุบันสังคมไทยจะก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” แล้ว และมีแนวโน้มว่า ปัญหาเหล่านี้จะใหญ่ขึ้น เพราะทุกวันจะมีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น หากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

ทางกลุ่มได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหา ๒ แนวทาง ประกอบด้วย

๑. **Change the law** ปรับปรุงระบบบำเหน็จบำนาญข้าราชการให้สอดคล้องกับการขยายการเกษียณอายุราชการ และปรับระบบประกันสังคมในส่วนของบริษัทมหาชนให้เอื้อต่อการจ้างงานต่อหลังจากอายุ ๕๕ ปี

๒. **Up-skills and Re-skills** ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัย ประสบการณ์การทำงาน และสมรรถนะทางกาย เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้สูงอายุที่ปรารถนาที่จะทำงาน และช่วยเพิ่มอัตราแรงงานในระบบให้เพียงพอ โดยการสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วน มีการจ้างงานผู้สูงอายุในงานที่เหมาะสมกับวัยวุฒิ และสมรรถนะตามความสามารถของผู้สูงอายุ

๔.๓ หัวข้อ “Agriculture and food security”
ภายใต้ “โครงการเครือข่ายธนาคาร เมล็ดพันธุ์พืช”
โดย นางสาวรักชนก มหาศักดิ์สวัสดิ์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานปกครองชำนาญการ

๑ ที่มาของปัญหา

ปัจจุบันทั่วโลกประสบกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ความแห้งแล้ง อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้การทำเกษตรรูปแบบเดิมได้รับผลผลิตน้อยกว่าเดิม ในบางพื้นที่ที่เคยปลูกพืชได้ กลับปลูกไม่ได้ ในขณะเดียวกันบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชหลายแห่งมีการวิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์ให้ทนต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ดังนั้น เมื่อเมล็ดพันธุ์เหล่านั้นได้เติบโตและขยายพันธุ์ ด้วยเหตุนี้ จึงมีความกังวลว่าพันธุ์พืชที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป จะทำให้พันธุ์พืชดั้งเดิมสูญหาย และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในที่สุด

๒ วิเคราะห์ปัญหา

สำหรับประเทศไทยที่มีการทำเกษตรในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ การซื้อเมล็ดพันธุ์เพื่อการเพาะปลูกถือเป็นต้นทุนที่เกษตรกรจำเป็นต้องจ่ายให้กับบริษัทนายทุนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรที่ไม่สามารถเพาะพันธุ์เองได้ จึงถูกผูกขาดจากนายทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ยิ่งทำให้ต้นทุนในการเพาะปลูกสูงขึ้นไปด้วย

เมื่อพิจารณาถึงจุดแข็งของไทย พบว่า ประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม ที่มีภูมิปัญญาด้านการทำเกษตรที่ได้รับการสะสมมาอย่างยาวนาน

โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดที่ยังคงมีวิถีชีวิตแบบเกื้อกูลกัน จึงควรพัฒนาให้ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ทางการเกษตร การขยายพันธุ์พืช การจัดเก็บเมล็ดได้รับการเผยแพร่เป็นวงกว้าง สร้างเครือข่ายการแบ่งปันเมล็ดพันธุ์พืชต้นทุนต่ำ ลดการพึ่งพาเมล็ดพันธุ์จากนายทุน สร้างเครือข่ายเกษตรกรที่แข็งแรง ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด นำไปสู่การสร้างอำนาจต่อรองให้เกษตรกรไทย ในระดับประเทศ

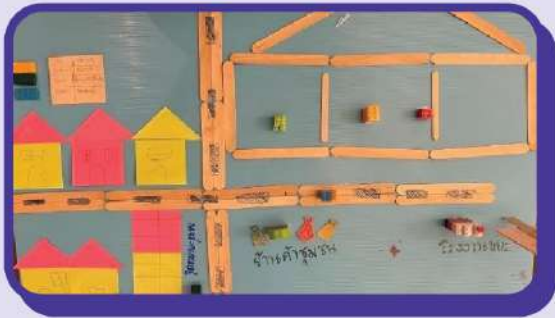
๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

๑. สร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการขยายและเก็บเมล็ดพันธุ์พืชให้กับประชาชน โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัญหาความมั่นคงทางอาหารในปัจจุบัน ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

๒. สร้างเครือข่ายธนาคารเมล็ดพันธุ์พืชระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ เพื่อให้ความรู้ในการเก็บและขยายพันธุ์พืช สร้างช่องทางการกระจายแบ่งปัน จำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชต้นทุนต่ำให้กับสมาชิกกลุ่ม

๓. เลือกลงผู้แทนธนาคารเมล็ดพันธุ์พืชระดับจังหวัด พัฒนาเป็นองค์กรระดับประเทศที่มีความเข้มแข็ง และมีอำนาจต่อรองกับภาครัฐและกลุ่มนายทุน รวมถึงจัดให้มีศูนย์รวมการแลกเปลี่ยนข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เผยแพร่องค์ความรู้ และแบ่งปันผลผลิตระหว่างสมาชิกให้ครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด

๔.๔ หัวข้อ “SDG/Zero Waste”
ภายใต้ “โครงการลดขยะสร้างรายได้ให้ชุมชนอย่างยั่งยืน”
โดย นายอดิศักดิ์ แสงมณี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ

๑ ที่มาของปัญหา

ชุมชน/หมู่บ้านของประเทศไทยมักประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะ เช่น มีปริมาณขยะเกิดจากครัวเรือนเป็นจำนวนมาก การจัดการขยะของภาครัฐ (อปท.) ไม่มีประสิทธิภาพและใช้งบประมาณจำนวนมาก และขยะทำให้ภูมิทัศน์ของชุมชนไม่สวยงามไม่น่ามองและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

๒ วิเคราะห์ปัญหา

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยรวม ๒๖.๗๗ ล้านตัน โดยมี อปท. ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอย แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักประสบปัญหาในการจัดการ ได้แก่

๑. มีระบบการจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ และมีขั้นตอนการจัดการที่ซับซ้อน
๒. มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการ
๓. ขาดความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ในการจัดการขยะ
๔. การจัดการขยะกลับส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่บริเวณโรงขยะ

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

๑. ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากภาคครัวเรือนบางประเภทสามารถนำมาใช้รีไซเคิล (Recycle) และนำมาสร้างรายได้กลับคืนสู่ครัวเรือนได้
๒. วิธีการจัดการขยะแบบทิ้งเท่าไร่ร่อยเท่านั้น เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะในครัวเรือนผ่านการซื้อถุงขยะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทิ้งขยะของครัวเรือนในการลดการสร้างขยะ
๓. การกำหนดวันทิ้งขยะแต่ละประเภทเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการขยะ

๔.๕ หัวข้อ “Smart City” ภายใต้ แอปพลิเคชันที่ชื่อว่า “แจ้งด่วน”

โดย นางสาวสุพิชา คงวัฒนกุล ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่งานปกครองชำนาญการ

๑ ที่มาของปัญหา

ปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีภารกิจหน้าที่ดูแล และบริหารจัดการปัญหาเมืองและสาธารณภัย ซึ่งมีช่องทางการรับเรื่องราว และแจ้งเหตุทั้งแบบออฟไลน์ และแบบออนไลน์ของภาครัฐ จำนวนมาก ทำให้ประชาชนเกิดความสับสนต่อการเข้าถึงบริการภาครัฐ

๒ วิเคราะห์ปัญหา

แม้ว่าในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในหลายพื้นที่ที่ได้จัดทำแพลตฟอร์มการให้บริการประชาชนของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานในบางพื้นที่ที่ไม่มีการจัดทำช่องทางการรับฟังปัญหา ประกอบกับหลายหน่วยงานราชการปฏิบัติงานทับซ้อนกันในพื้นที่ ทำให้หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ไม่สามารถบูรณาการการดำเนินการในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

จัดสรรงบประมาณ และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีจากส่วนกลาง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จัดทำแอปพลิเคชันของแต่ละพื้นที่ในระดับมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายให้ประชาชนที่เข้าถึงการบริการแบบออนไลน์ แจ้งปัญหาในพื้นที่ของตนผ่านแอปพลิเคชัน โดยมีการสร้างหลังบ้านข้อมูลให้ทุกหน่วยงานในพื้นที่ร่วมรับผิดชอบ และใช้ระบบ AI กระจายภารกิจหน้าที่ที่ตนเองต้องรับผิดชอบ กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหา อีกทั้ง รวมการบริการของภาครัฐออนไลน์ในพื้นที่ไว้ในช่องทางเดียวกัน และค้นหาบริการของรัฐผ่าน Chat bot ได้

๔.๖ หัวข้อ “wealth and wellness” ภายใต้โครงการ “พระเครื่องดิจิทัล รุ่น สมเด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมกัญญาเสวีดิษฐ์”

๑ ที่มาของปัญหา

ปัจจุบันกลุ่มโรคไม่ติดต่อ (Noncommunicable diseases : NCDs) เป็นปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของโลกทั้งในมิติของจำนวนการเสียชีวิต และภาระโรคโดยรวม จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) พบว่า ประชาชนทั่วโลกมีแนวโน้มเสียชีวิตจากโรค NCDs และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จาก ๓๘ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็น ๔๑ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยกลุ่ม NCDs ที่พบการเสียชีวิตมากที่สุด ได้แก่ โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคมะเร็ง โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง และโรคเบาหวาน ตามลำดับ

๒ วิเคราะห์ปัญหา

กลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือ NCDs เป็นปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของประเทศไทยทั้งในมิติของจำนวนการเสียชีวิตและภาวะโรคโดยรวม ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับสถานการณ์ระดับโลก จากการรายงานข้อมูลของกองทุนศาสตราจารย์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ พบว่า อัตราการเสียชีวิตอันมีสาเหตุมาจากโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในประชาชนไทย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โรคไม่ติดต่อที่เป็นสาเหตุการตาย ๓ อันดับแรกได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหลอดเลือดสมอง และโรคหัวใจขาดเลือด ตามลำดับ และจากสถิติพบว่า เพศชายมีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าเพศหญิง

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

สาเหตุของการเกิดโรคไม่ติดต่ออันตราย หรือ NCDs นั้น เกิดจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตของประชาชนในทุกวัน อันเป็นสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อม ลักษณะพฤติกรรม และปัจจัยด้านกรรมพันธุ์ ซึ่งทางกลุ่ม ๒ ได้ช่วยวิเคราะห์หาทางแก้ไขปัญหาคือต้นเหตุ โดยการส่งเสริมให้ประชาชนรักษาสุขภาพ เพื่อที่จะได้ไม่เป็นโรคเสี่ยงต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยลดงบประมาณภาครัฐในการรักษาผู้ป่วยที่เป็นโรคเสี่ยงต่าง ๆ และแบ่งเบาภาระหน้าที่ของบุคลากรทางการแพทย์ในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทางสมาชิกกลุ่ม จึงได้วิเคราะห์พฤติกรรมของคนไทยที่มีร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลการรักษาสุขภาพ โดยการใช้พระเครื่องรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลุกเสกจากพระเกจิชื่อดัง และจะนำไปแจก หรือจำหน่ายตามวัดทุกวัดในประเทศไทย อันเป็นการช่วยเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงของประชาชนทุกคน

โดยทางกลุ่มได้ตั้งชื่ออุปกรณ์รุ่นทดลองรุ่นแรกว่า “สมเด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมกัญญาเสวีดิษฐ์” โดยจะใช้เป็น สายห้อยคอ และมีตัวสแกนสุขภาพร่างกายติดอยู่ภายในตัววัด เพื่อคอยตรวจเช็คระดับสุขภาพของผู้สวมใส่ในทุกลมหายใจ ซึ่งจะทำการแจ้งเตือนข้อมูลด้านสุขภาพให้แก่ผู้สวมใส่อย่างเป็นประจำ พร้อมทั้งให้คำแนะนำด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ อันจะช่วยให้ผู้สวมใส่สามารถตรวจสอบความเสี่ยงด้านสุขภาพของตนเองได้ในทันที

ในขณะเดียวกัน ยังได้ประโยชน์จากความเชื่อทางด้านจิตใจ ที่ส่งผลให้มีสุขภาพจิตที่ดีผ่านการเคารพนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ประชาชนเคารพนับถือ และเป็นการช่วยเรื่องโชคกลาง ตามแต่ที่ได้นับถือกันไปตามปัจเจกบุคคล

๔.๗ หัวข้อ “ความเหลื่อมล้ำ”

ภายใต้โครงการปัญหาความเหลื่อมล้ำคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลากรการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล
โดย นางสาวนทีมาศ สุขทวี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ

๑ ที่มาของปัญหา

ระบบการศึกษาของไทยมีปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาเชิงปริมาณ กรณีเด็กไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้อย่างทั่วถึง เด็กต้องออกจากโรงเรียนก่อนกำหนด หรือครอบครัวเด็กมีภาระค่าใช้จ่ายสูงไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายในการศึกษาได้ ตลอดจนคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ พื้นที่ชนบทที่ยังขาดแคลนสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ไม่มีผู้ดูแลเด็กเพียงพอในสถานศึกษาขนาดเล็ก พิจารณาจากสถิติการเกษียณอายุราชการของครู แนวโน้มในระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๐ ที่มีจำนวนต่อปีกว่า ๒ หมื่นคน ขณะที่ครูบรรจุใหม่ในแต่ละปีนั้นมีไม่ถึง ๒ หมื่นคน จนก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๒ วิเคราะห์ปัญหา

เกิดจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครูที่อยู่ในสถานศึกษา/โรงเรียนขนาดเล็ก บริเวณพื้นที่รอบนอกและพื้นที่เขตชายแดน สถิติในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบจำนวนครูต่อนักเรียนอยู่ที่ ๑ ต่อนักเรียน ๑๙ คน ทำให้มีการจัดสรรนักเรียนสัมพันธ์กับการจัดสรรครู กล่าวคือ นักเรียนน้อย-ครูน้อย นักเรียนเยอะ-ครูเยอะ ประกอบกับปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกในการจัดระบบการศึกษาที่ไม่สามารถดึงดูดบุคลากรครูให้มาสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก และพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร อาทิ การผลิตบุคลากรครู การโยกย้ายบุคลากร อัตรากำลัง เงินเดือน ค่าตอบแทน ระบบสาธารณสุข การจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐให้โรงเรียน เป็นต้น

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาทั้งเชิงนโยบายการบริหาร และออกแบบนวัตกรรม ดังนี้

๑. ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณในการบริหารสถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกล และทุรกันดาร เพื่อนำมาปรับปรุงการให้บริการทางการศึกษา การจัดการเรียนการสอน อาทิ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน คอมพิวเตอร์เน็ตบุ๊ก Smartphone

๒. การพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนสำหรับบุคลากรที่บรรจุในพื้นที่ห่างไกล/ทุรกันดารเพิ่มอัตราเงินเดือน หรือการจัดสรรที่พัก

๓. การใช้เทคโนโลยี โดยพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการจัดสรรบุคลากรลงพื้นที่อย่างเหมาะสม รวมถึงจัดเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเกี่ยวกับจำนวนบุคลากรครู และความรู้ ความสามารถของครู ที่เหมาะสมกับความต้องการในพื้นที่นั้น เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการบริหารงานบุคคลต่อไป

๔.๘ หัวข้อ “Tourism & Culture”
 ภายใต้ “โครงการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน”
 โดย นางสาวราลี ผ่องวุฒิกุล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครองปฏิบัติการ

๑ ที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นได้กลายเป็นวิถีใหม่ของผู้คนในปัจจุบัน เพื่อการแสวงหาความสุข ความเพลิดเพลินใจ การท่องเที่ยวนั้นได้ถูกพัฒนาออกมาหลากหลายรูปแบบ เพื่อการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เป็นเฉพาะตัวมากขึ้น ด้วยการสนับสนุนของทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน แต่ประเทศไทยมักประสบปัญหาการจัดการความหนาแน่นของนักท่องเที่ยว ไม่มีระบบคิวที่แน่นอน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและความแออัดในการเข้าเยี่ยมชมแต่ละสถานที่

๒ วิเคราะห์ปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างชาติที่สนใจเข้ามาท่องเที่ยวเยี่ยมชมความเป็นเอกลักษณ์ไทย รวมถึงประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของไทยมากขึ้น ซึ่งมักประสบปัญหาในการจัดการ ได้แก่

๑. มีระบบการจัดการคิวที่ขาดประสิทธิภาพ
๒. นักท่องเที่ยวสนใจเพียงแค่บางสถานที่ ที่มีชื่อเสียงทำให้เกิดความแออัด ไม่กระจายไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่น
๓. จุดประชาสัมพันธ์ และแนะนำยังไม่เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยว

๓ วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหา

๑. จัดระบบคิวให้ชัดเจน โดยแบ่งจำนวนคนที่สามารถเข้าเยี่ยมชมต่อวัน ทั้งทางจองคิวออนไลน์ คิวจากคณะทัวร์ และคิวที่ Walk in
๒. ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง หรือรอบนอกให้มีความน่าสนใจต่อการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น
๓. จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกในการเช็คคิว การขนส่งไปยังสถานที่ต่าง ๆ จำนวนไกด์ที่เพียงพอที่สามารถไปพร้อมกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ ผ่านแอปพลิเคชันที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งกลุ่ม ๘ ได้ตั้งชื่อแอปพลิเคชันที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวชื่อว่า “Thai TOuch”

วันพระบิดาแห่งฝนหลวง

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินเยือนราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ทรงพบว่า ราษฎรเดือดร้อน พืชผลเสียหายจากทั้งฝนแล้งและน้ำท่วม ทำให้ทรงเกิดแนวคิดในการแก้ปัญหาทุกข์ร้อนของราษฎรอย่างฉับพลันในขณะนั้นว่า “สมควรที่จะสร้างฝายหรือเขื่อนขนาดเล็ก (Check dams) และอ่างเก็บน้ำจำนวนมากขวางทางน้ำ เพื่อป้องกันหรือลดความรุนแรงการไหลบ่า และเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้ง

ซึ่งเป็นการบรรเทาสภาวะแห้งแล้งได้ทางหนึ่ง” ที่สำคัญ ทรงเกิดประกายความคิดด้วยความมั่นใจพระทัยว่า น่าจะนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาช่วยให้เกิดฝนได้ และน่าจะมีวิธีการที่จะรวมเมฆที่กระจายอยู่ในท้องฟ้า รวมตัวกันเกิดเป็นฝนตกลงสู่พื้นที่แห้งแล้งได้อันเป็นเป็นต้นกำเนิดของ “โครงการพระราชดำริฝนหลวง” ในวันนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน เป็น “วันพระบิดาแห่งฝนหลวง” เพื่อร่วมน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นหาที่สุดมิได้

ความเป็นมาของโครงการพระราชดำริฝนหลวง

“...แต่มาเงยดูท้องฟ้า มีเมฆ ทำไมไม่มีเมฆอย่างนี้ ทำไมจะดึงเมฆนี้ลงมาให้ได้ ก็เคยได้ยินเรื่องการทำฝน ก็มาปรารถนากับคุณเทพฤทธิ์ ฝนทำได้ มีหนังสือ เคยอ่านหนังสือทำได้...”

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

โครงการพระราชดำริฝนหลวง เกิดขึ้นจากพระราชดำริส่วนพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในพื้นที่แห้งแล้งทุรกันดารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒ - ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๘ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์ จากจังหวัดนครพนมไปจังหวัดกาฬสินธุ์ ผ่านจังหวัดสกลนคร และเทือกเขาภูพาน ได้ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อน ทุกข์ยากของราษฎร และเกษตรกรที่ขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และการเกษตร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นต้นมา พระองค์ทรงศึกษาค้นคว้า ทั้งด้านอุตุนิยมวิทยา และการตัดแปรสภาพอากาศ ซึ่งทรงรอบรู้และเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนทรง

มั่นพระทัย จึงพระราชทานแนวคิดนี้แก่หม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยประดิษฐ์ทางด้านเกษตรวิศวกรรมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล ได้นำทฤษฎีและผลการศึกษาเรื่องฝนเทียมของออสเตอร์เลีย อิสราเอล และสหรัฐอเมริกา มาประยุกต์รวมกับทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสร้างฝนเทียม ภายใต้การพระราชทานข้อแนะนำทุกด้านที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาค้นคว้ากว่า ๑๔ ปี นำไปสู่ปฏิบัติการในท้องฟ้า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดตั้งหน่วยบินปราบศัตรูพืช กรมการข้าวขึ้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงในท้องฟ้าเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑-๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งหม่อมราชวงศ์เทพฤทธิ์ เทวกุล เป็นผู้อำนวยการโครงการและหัวหน้าคณะปฏิบัติการ

ทดลองเป็นคนแรก และเลือกพื้นที่วนอุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่เป็นพื้นที่ทดลองแห่งแรก โดยทดลองหยอด ก้อนน้ำแข็งแห้ง (Dry Ice หรือ Solid Carbon Dioxide) ขนาดไม่เกิน ๑ ลูกบาศก์นิ้ว เข้าไปในยอดเมฆสูงไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ฟุต ที่ลอยกระจัดกระจายอยู่เหนือพื้นที่ ทดลองในขณะนั้น ทำให้กลุ่มเมฆเหล่านั้น มีการเปลี่ยนแปลงทางฟิสิกส์เกิดการกลั่นรวมตัวกัน หนาแน่น และก่อยอดสูงขึ้นเป็นเมฆฝนขนาดใหญ่ ในเวลาอันรวดเร็วแล้วเคลื่อนตัวตามทิศทางลม ไม่สามารถสังเกตได้เนื่องจากยอดเขาบัง แต่จาก ผลการสำรวจทางภาคพื้นดิน ได้รับรายงานยืนยัน ด้วยวาจาจากราษฎรว่า เกิดฝนตกลงสู่พื้นที่วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ทำให้เห็นว่าการบังคับเมฆ ให้เกิดฝนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เกิดเป็นฝนหลวงหยดแรก ในวันที่ ๑๙ - ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ ณ สนามบิน หนองตะกั่ว วนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ศึกษาทดลองได้อย่าง ต่อเนื่องยิ่งขึ้น ในเดือนถัดมา (สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๒) ได้มีพระราชดำริให้ย้ายฐานปฏิบัติการมาที่สนามบิน บ่อฝ้าย อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื่องจาก สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศมีความเหมาะสม และ อยู่ใกล้กับพระราชวังไกลกังวล ซึ่งเป็นการสะดวกที่จะ ทรงขับรถยนต์พระที่นั่งมายังสนามบิน เพื่อบัญชาการ ร่วมวางแผนหรือปรับแผนการทดลองด้วยพระองค์เอง^๒

๓ ปีหลังจาก “ฝนหลวง” ที่ผืนป่าเขาใหญ่ การค้นคว้า ทดลอง พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ เกิดเป็นสำเร็จในการทำฝนหลวง ของประเทศไทย เมื่อเวลา ๑๓ นาฬิกา ของวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๕ ที่อ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจาน จังหวัด เพชรบุรี ทรงเสด็จพระราชดำเนินมาทรงบัญชาการการทำ ฝนหลวงด้วยพระองค์เอง เพื่อสาธิตแก่นักวิทยาศาสตร์ และผู้ที่มาขอรับการถ่ายทอดความรู้จากประเทศไทย แม้อ่างเก็บน้ำจะมีพื้นผิวน้ำเพียง ๑,๑๖๒.๕๐ ไร่ เป็นพื้นที่เป้าหมายขนาดเล็กที่สุดเท่าที่เคยปฏิบัติการ แต่ “ฝนหลวง” ก็ตกในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างแม่นยำ ทำให้กระบวนการจากพระอัจฉริยภาพ และพระวิริยะ อุตสาหะ เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ได้รับการ จดสิทธิบัตรทั้งใน และต่างประเทศกว่า ๑๐ ประเทศ

เกิดประโยชน์ช่วยแก้ปัญหาภัยแล้ง และฝนคว้นให้ ชาวไทยมาจนถึงปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงสรุปขั้นตอนการ ทำฝนจากเมฆอ่อนในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ แล้วพระราชทาน เป็นหลักในการปฏิบัติการฝนหลวงสืบเนื่องมาจนถึง ปัจจุบัน ซึ่งมี ๓ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ก่อทวน : เป็นการดัดแปรสภาพ อากาศขณะนั้นเพื่อเร่งหรือเสริมการเกิดและก่อรวม ตัวของเมฆด้วยการก่อทวนสมดุล (Equilibrium) หรือ เสถียรภาพ (Stability) ของมวลอากาศเป็นแห่ง ๆ โดยการโปรยสารเคมีประเภทดูดความชื้นแล้วทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น (Exothermic chemicals) ในท้องฟ้า ที่ระดับใกล้เคียงกับระดับกลั่นตัว เนื่องจากการไหล พาความร้อนในแนวตั้ง (Convective condensation level) และโปรยสารเคมีประเภทที่เมื่อดูดซับความชื้น แล้วทำให้อุณหภูมิลดต่ำลง (Endothermic chemicals) ที่ระดับสูงกว่าระดับฐานเมฆ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ฟุต เพื่อช่วยให้เกิดเมฆเร็วขึ้น และมีปริมาณที่มากกว่า ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยจะเริ่มดำเนินการในช่วงเวลาเช้าทางด้านเหนือลมของพื้นที่เป้าหมายตาม แผนที่กำหนด

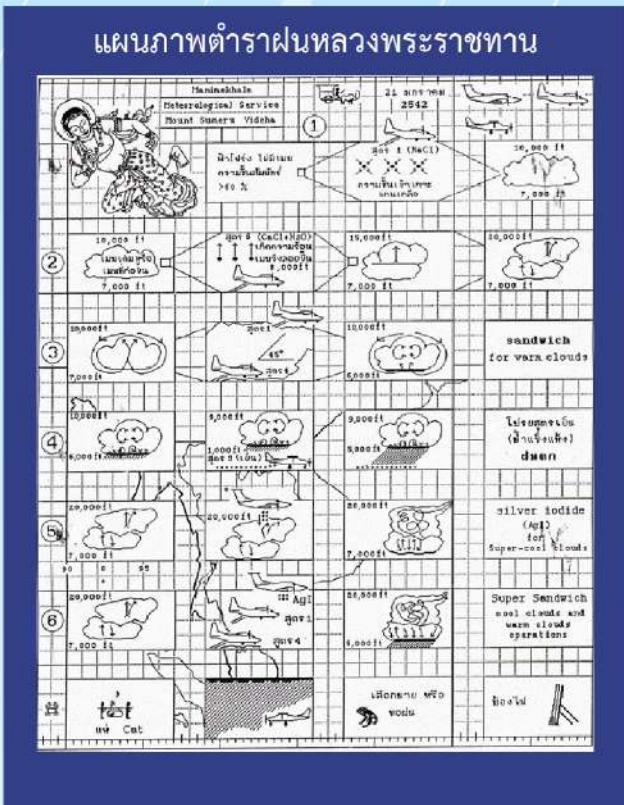
ขั้นตอนที่ ๒ เลี้ยงให้อ้วน : เป็นการดัดแปรสภาพ อากาศและเมฆขณะนั้น ด้วยการโปรยสารเคมีประเภท ที่เมื่อดูดซับความชื้นแล้วทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงที่ ระดับฐานเมฆหรือทัбыยอดเมฆ หรือระหว่างฐานและ ยอดเมฆ โดยบินโปรยสารเคมีเข้าสู่ก้อนเมฆโดยตรง หรือโปรยรอบ ๆ และระหว่างช่องว่างของก้อนเมฆ ทางด้านเหนือลมให้กระแสลมพัดพาสารเคมีเข้าสู่ ก้อนเมฆ หรือโปรยสารเคมีสูตรร้อนสลับสูตรเย็น ในอัตราส่วน ๑ : ๔ ทัбыยอดเมฆทั่วบริเวณที่เกิด สภาพเมฆที่มีความหนา ๒,๐๐๐- ๓,๐๐๐ ฟุต ปกคลุม พื้นที่ที่เป็นบริเวณกว้าง หรือที่บริเวณพื้นที่ได้ลม ของบริเวณที่เริ่มต้นก่อทวน เพื่อเร่งการก่อตัวของเมฆ ให้มีขนาดใหญ่และหนาแน่นเร็วกว่าที่จะปล่อยให้ เจริญเติบโตเองตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพ ของเครื่องบิน และภูมิอากาศขณะนั้นจะอำนวย

ขั้นตอนที่ ๓ โจมตี : เป็นการตัดแปรสภาพอากาศ ในก้อนเมฆที่รวมตัวหนาแน่นแล้วโดยตรง หรือบริเวณใต้ฐานเมฆ หรือบริเวณที่ต้องการชักนำเมฆฝนที่ตกอยู่แล้วเคลื่อนเข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย โดยบินโปรยสารเคมีประเภทที่ทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงเข้าไปในเมฆ โดยตรงที่ฐานเมฆ หรือยอดเมฆ หรือที่ระดับระหว่างฐานเมฆและยอดเมฆชิดขอบเมฆทางด้านเหนือลม หรือใช้เครื่องบิน ๒ ลำ โปรยพร้อมกันแบบ Sandwich^{๑)}

เทคนิคการโจมตีเมฆอ่อนแบบ Sandwich

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โปรดเกล้าฯ ให้มีการปฏิบัติการฝนหลวงพิเศษกุ้ยแฉ่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างมาก และโปรดเกล้าฯ ให้ทบวงและพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงเทคนิคต่าง ๆ ควบคู่กันไปด้วย ทำให้สามารถพัฒนากรรมวิธีการทำฝนหลวงให้ก้าวหน้าขึ้นอีกระดับหนึ่ง คือ เป็นการปฏิบัติการฝนหลวงโดยการตัดแปรสภาพอากาศให้เกิดฝนจากทั้งเมฆอ่อน และเมฆเย็นพร้อมกัน แต่เดิมเป็นกิจกรรมทำฝนหลวงจากเมฆอ่อนเพียงอย่างเดียว ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้เรียกเทคนิคการโจมตีที่ทรงประสิทธิภาพ คิดค้นขึ้นมาเป็นนวัตกรรมใหม่ล่าสุดว่า SUPER SANDWICH TECHNIC และเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๒ ทรงสรุปขั้นตอนกรรมวิธีขึ้นเป็นแผนภาพการ์ตูนโดยคอมพิวเตอร์ด้วยพระองค์เอง แผนภาพนี้พระหัตถ์ดังกล่าวเป็นการประมวลความรู้ทางวิชาการ เทคนิค และกระบวนการขั้นตอนกรรมวิธีในการปฏิบัติการฝนหลวงอย่างครบถ้วนทั้งเทคโนโลยี ฝนหลวงไว้ในหนึ่งหน้ากระดาษได้อย่างสมบูรณ์ เป็นนวัตกรรมใหม่ล่าสุดที่ทรงประสิทธิภาพ คิดค้นขึ้นมาใช้ปฏิบัติการในประเทศไทยเป็นประเทศแรก ทรงพระราชทานเป็นตำราฝนหลวงใช้ในการปฏิบัติการฝนหลวงให้เป็นไปในทางเดียวกัน^{๔)}

อ้างอิงข้อมูลจาก

^{๑)}รัฐบาลไทย, วันนีในอดีต ๑๔ พฤศจิกายน “วันพระบิดาแห่งฝนหลวง”, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/74673>
^{๒)}กรมฝนหลวงและการบินเกษตร, ความเป็นมาของโครงการพระราชดำริฝนหลวง, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖, จาก https://www.royalrain.go.th/royalrain/Editor_Page.aspx?MenuId=15
^{๓)}กรมฝนหลวงและการบินเกษตร, การทำฝนจากเมฆอ่อน, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖, จาก <https://www.royalrain.go.th/web/km/ShowDetail.aspx?DetailId=7026>
^{๔)}กรมฝนหลวงและการบินเกษตร, ตำราฝนหลวง, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖, จาก https://www.royalrain.go.th/royalrain/Editor_Page.aspx?MenuId=95

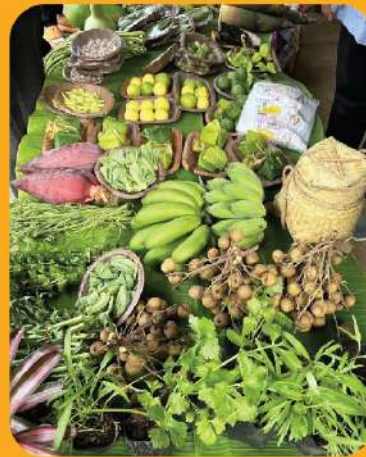
SUSTAINABLE VILLAGE

การขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอีกหนึ่งอำเภอที่มีการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา อย่างจริงจังและเข้มข้น ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ภายใต้เป้าหมายการสร้างคามยั่งยืนให้ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นยุทธศาสตร์การเสริมสร้างพลังทางสังคม พร้อมทั้งขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งความคืบหน้าการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้านยั่งยืนฯ ของอำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประวัติโดยสังเขป คือ อำเภอมแม่แจ่ม ได้ยกฐานะเป็นอำเภอครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๗ โดยใช้ชื่อว่า “อำเภอลำปาง” ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้ถูกลดฐานะเป็นกิ่งอำเภอโดยใช้ชื่อว่า “กิ่งอำเภอมแม่แจ่ม” ขึ้นกับอำเภอมจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ จึงได้รับการยกฐานะกลับมาเป็นอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่อีกครั้งหนึ่งและใช้ชื่อว่า “อำเภอมแม่แจ่ม” มาจนถึงปัจจุบันตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ ๑๑๕ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๗๔๕ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๗๑๓.๗๕ ตารางกิโลเมตร โดยทิศเหนือติดต่อกับอำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอมจอมทอง และอำเภอมฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอมสะเมิง

อำเภอแม่วาง และอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งอำเภอแม่แจ่ม มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๗๐ เป็นป่าเขาและภูเขาสูงชัน โดยส่วนที่เหลือเป็นที่ราบเชิงเขาประมาณร้อยละ ๒๐ และที่ราบลุ่มประมาณร้อยละ ๑๐ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และมีแม่น้ำแม่แจ่มเป็นแม่น้ำสายหลัก โดยข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๖ อำเภอแม่แจ่ม มีประชากรทั้งสิ้น ๕๗,๗๑๗ คน แยกเป็นชาย ๒๙,๒๖๕ คน เป็นหญิง ๒๘,๔๕๒ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ ๒๘.๓๒ คน/ตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๑๘,๙๔๙ ครัวเรือน ประกอบด้วยชนพื้นเมือง ชนเผ่ากะเหรี่ยง หรือปกากะญอ ชนเผ่าลัวะ และชนเผ่าม้ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีพื้นที่ทางการเกษตรประมาณ ๔.๓ แสนไร่ และมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๒๐ ครัวเรือน จำนวนแปลง ๒๓,๙๓๙ แปลง หรือคิดเป็น ๑๑๗,๑๓๗ ไร่ นอกจากนี้ ยังมีสินค้าศิลปหัตถกรรมที่สร้างชื่อเสียงให้อำเภอแม่แจ่ม ซึ่งก็คือ

ผ้าตีนจกแม่แจ่ม ที่ผลิตขึ้นจากภูมิปัญญาที่เป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๐๑๐๐๐๑๕ อีกด้วย

การขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้าน ยั่งยืนฯ ของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ยึดหลักการสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับประชาชนในพื้นที่ สะท้อนถึงการเป็นแหล่งอาหารที่มีความอุดมสมบูรณ์ สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า **“ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”** นำไปสู่ต้นแบบของการสร้างแหล่งอาหารในครัวเรือน เพื่อให้คนในครัวเรือนมีอาหารกินตลอดปี ไม่มีขาดแคลน โดยมีการปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกไม้ผล เลี้ยงสัตว์ทั้งเพื่อเป็นอาหาร และใช้งาน รวมถึงการปลูกพืชสมุนไพรไว้บรรเทา หรือรักษายาเจ็บป่วย เป็นการลดค่าใช้จ่ายจากการซื้อหาอาหาร เกิดการแบ่งปันระหว่างครัวเรือน อีกทั้งยังสามารถเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในครัวเรือน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนมากขึ้น

ทั้งนี้ ยังมีการจัด “กิจกรรมนายอำเภอแม่แจ่ม ชวนเอามือสามัคคี สืบสานศาสตร์พระราชา” (**คึกคัก คล่องแคล่ว ครื้นเครง**) ในหมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๗ หมู่บ้าน โดยเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นในด้านการสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยใช้ประโยชน์พื้นที่ในหมู่บ้านตามโครงการ “บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง” “ซอยนี้มีรัก ปลูกผักแบ่งปัน” และ “ทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน” นำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการทบทวนการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การเสวนาทิศทางการขับเคลื่อน “โคก หนอง นา”/ การถอดบทเรียน “เหลียวหลัง แลหน้า โคก หนอง นา”/ การจัดทำแผนขับเคลื่อน “โคก หนอง นา”/ การสรุปผลการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน / กิจกรรมเอามือ ๑๐ ขั้นตอนตามหลักกลไกกรมธรรมชาติ / กิจกรรมทำ “หลุมพอเพียง และการหิ้วปิ่นโตกินข้าวร่วมกัน จากการดำเนินกิจกรรมนำพาไปสู่แนวทางในการรู้จักพึ่งตนเอง รู้แนวทางการอยู่รอดหากเพียงรู้จัก การสร้างความ

มั่นคงทางอาหารในครัวเรือน สามารถพึ่งตนเองได้ อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งเกิดความ รู้รักสามัคคี การบูรณาการทำงานร่วมกัน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน เกิดเป็นการขับเคลื่อนงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่ง “กิจกรรมนายอำเภอแม่แจ่ม ชวนเอามือสามัคคี สืบสานศาสตร์พระราชา” ดังกล่าว เป็นการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวคิดสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนคนอำเภอแม่แจ่มได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำแนวคิดไปปรับใช้ จนกลายเป็นวิถีแห่งความพอเพียง เป็นแนวคิดมิติใหม่ที่น่าไปสู่การพึ่งตนเอง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างยั่งยืน โดยเริ่มจากรู้จักความพอมิ พอกิน พอใช้ เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตด้วยวิธีการง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก ตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ที่แท้จริง และความถูกต้อง จนสามารถนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สูงขึ้น มั่นคงมากขึ้น พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น ส่งผลทำให้บรรลุความสำเร็จในการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้านยั่งยืนฯ ของอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ได้ในที่สุด

อย่างไรก็ตาม นอกจากการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นแล้ว อำเภอมแม่แจ่มยังมีการแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน และไฟป่า ปัญหาภัยแล้ง การชะล้างพังทลายของหน้าดิน และเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ โดย “การสร้างฝายชะลอน้ำดักตะกอน” ด้วยวัสดุจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นการดำเนินโครงการสร้างฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ ในนาม “โครงการ ๕๒,๐๐๐ ฝาย ถวายพ่อ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่” ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และอำเภอมแม่แจ่มได้มีการสานต่อโครงการดังกล่าวให้มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ อำเภอมแม่แจ่มได้มีการสร้างฝายชะลอน้ำในพื้นที่หมู่บ้านทั้ง ๑๐๔ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๙๐๐ ฝาย ภายใต้ “โครงการ ๙๓,๖๐๐ ฝาย เทิดพระเกียรติฯ ๕ ธันวาคม มหาราช อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปี ๒๕๖๕” ซึ่งจากการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ นั้น ทำให้อำเภอมแม่แจ่มมีฝายชะลอน้ำดักตะกอนทั้งสิ้นจำนวน ๑๙๗,๖๐๐ ฝาย ส่งผลให้ได้รับคัดเลือกเป็นพื้นที่นาร่องของกรมการปกครอง ผ่าน “โครงการ รักรักษา ป่า ๑๓๐ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงมหาดไทย” เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา สะท้อนถึงความสำเร็จตามแนวพระราชดำริที่แสดงถึงการบริหารจัดการ

ดิน น้ำ และป่า อย่างครบวงจร เป็นองค์ความรู้ตามแนวทางศาสตร์พระราชาที่ปรากฏและสะท้อนออกมาผ่านการร่วมกันสืบสาน และต่อยอดการสร้างฝายชะลอน้ำภายใต้ “โครงการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามแนวพระราชดำริ “จากนภา ผ่านภูผา สู่มหานที” โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ หมู่บ้านในอำเภอมแม่แจ่มทั้ง ๑๐๖ หมู่บ้าน จะมีการสร้างฝายชะลอน้ำดักตะกอนโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติ หมู่บ้านละ ๑,๐๐๐ ฝาย เพื่อให้ฝายชะลอน้ำดักตะกอนเหล่านี้ช่วยกักเก็บน้ำ ซึ่งจะส่งผลให้ผืนป่ามีความชุ่มชื้นเป็นแนวกันไฟในลักษณะป่าเปียกหรือแนวกันไฟเปียก ช่วยลดระดับความรุนแรงของไฟป่า อีกทั้งยังเป็นการปลูกจิตสำนึกของประชาชนชาวแม่แจ่มในการอนุรักษ์ดิน น้ำ และป่า ซึ่งหากดินดี น้ำดี มีป่าที่อุดมสมบูรณ์ก็จะส่งผลทำให้ประชาชนชาวแม่แจ่มมีแหล่งอาหารที่ดี อุดมสมบูรณ์ และเป็นแหล่งอาหารที่ปลอดภัย นอกจากนี้โครงการดังกล่าวยังถือเป็นต้นแบบแนวคิดในการบริหารจัดการน้ำที่เป็นรูปธรรมชัดเจน มีผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

สุดท้ายนี้ “ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน” เกิดจากการสร้างความเชื่อมั่น และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้นำในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำในชุมชนของอำเภอแม่แจ่ม จึงส่งผลทำให้การขับเคลื่อนการสร้างฝายชะลอน้ำดักตะกอนตามแนวพระราชดำริในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่จะก่อสร้างฝายชะลอน้ำ หมู่บ้านละ ๑,๐๐๐ ฝาย ครบทั้ง ๑๐๖ หมู่บ้าน และ

ด้วยความรู้ ความเข้าใจในแนวทางศาสตร์พระราช ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในพื้นที่ของผู้นำชุมชน ประกอบกับความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ รวมทั้งภาคเอกชนที่บูรณาการความร่วมมือกันจนก่อเกิดเป็นความสำเร็จที่ปรากฏให้เห็นดังเช่นทุกวันนี้ และยังคงจะสืบสาน และต่อยอดการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อประชาชนชาวแม่แจ่มต่อไป

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามแนวทางพระราชดำริ

“จากนภา ผ่านนุภา สู่มหานที”

“กระทรวงมหาดไทย PR”
วันเสาร์ที่ 7 ตุลาคม 2566
เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป

สร้าง 106,000 ฝาย

นายสุรารุท จันทรงาม
นายอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

SX SUSTAINABILITY EXPO 2023

Partnership for the Goals

อัตลักษณ์ผ้าไทยประจำจังหวัด

ผ้าลายแก้วมุกดา ลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดมุกดาหาร

ประวัติความเป็นมา :

ผ้าไหมมัดหมี่ลายแก้วมุกดาเป็นการนำเอาลวดลายผ้าโบราณ ที่มีเอกลักษณ์ และมีความหมายของจังหวัดจำนวน ๕ ลาย ซึ่งแต่ละลายมีเอกลักษณ์ และความหมายสำหรับจังหวัดมุกดาหาร ดังนี้

๑. ลายสายน้ำ (ลายจ็อกแจ็ก หรือลายซิกแซก) มีลักษณะเป็นเส้นโค้งสีขาว แสดงถึงแม่น้ำโขงซึ่งเป็นสายน้ำคู่จังหวัดมุกดาหาร และเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

๒. ลายนาคน้อย (หรือลายพญานาค) เป็นสัตว์แห่งความอุดมสมบูรณ์ของชาวอีสาน ซึ่งมีลายนาคปรากฏในผืนผ้าของชาวอีสานมากมายหลายแบบ หมายถึงพญานาคที่อาศัยในแม่น้ำโขงผืนน้ำอันมีความเป็นอยู่ของชาวเมืองมุกดาหาร

๓. ลายดอกขำข้าว (ลายดอกกระบวนน้อย) เป็นไม้มงคลประจำจังหวัดมุกดาหาร

๔. ลายตุ้มเล็ก แทนดวงดาวในท้องฟ้า

๕. ลายตุ้มใหญ่ หรือ ลายมุก มีลักษณะเป็นดอกสีขาว หรือที่เรียกว่า ลายตุ้ม หมายถึง แก้วมุกดา ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวมุกดาหาร

ข้อมูลการขึ้นทะเบียน :

ผ้าลายแก้วมุกดา ได้มีการคิดค้นมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยนำเอาลวดลายผ้าโบราณที่มีเอกลักษณ์ และมีความหมายมาจัดเป็นลวดลายบนเส้นไหม และทอเป็นผืนผ้า เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๕ จังหวัดมุกดาหารได้ประกาศให้ ผ้าลายแก้วมุกดา เป็นลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดมุกดาหาร

รายละเอียดการทอผ้า :

การทอ เมื่อชิงเครื่องทอเข้ากับที่เรียบร้อยแล้วก็ใช้กระสวยที่บรรจุหลอด ไส้ในร่องกระสวย สำหรับสอดเส้นด้ายในแนวตามขวาง (เส้นพุ่ง) การสอดกระสวยนั้นจะสอดสลับกลับไปกลับมาอย่างสม่ำเสมอ สอดหนึ่งครั้งเหยียบไม้ซ้ายหนึ่งครั้ง มือกระทบพืมอัดเส้นไหมให้แน่นเข้า คนทอจะต้องใช้ความละเอียด และใช้ความชำนาญเป็นอย่างมาก

เริ่มทอจากไหมสีฟ้าคราม ๔ เส้น คั่นด้วยไหมหางกระรอก สีน้ำเงิน ขาว ๑ เส้น สีบานเย็น ๒ เส้น สีเหลืองสด ๒ เส้น สีบานเย็น ๒ เส้น คั่นด้วยไหมหางกระรอกสีน้ำเงิน - ขาว ๑ เส้น สีบานเย็น ๔ เส้น สีน้ำเงิน - ขาว ๑ เส้น สีบานเย็น ๒ เส้น สีเหลืองสด ๒ เส้น สีบานเย็น ๒ เส้น สีน้ำเงิน - ขาว ๑ เส้น สีฟ้าคราม ๔ เส้น

๑. ทอลายดอกขำข้าว คั่นด้วยขั้นตอนที่ ๑
  ๒. ทอลายดอกจ็อกแจ็ก คั่นด้วยขั้นตอนที่ ๑
  ๓. ทอลายนาคน้อย คั่นด้วยขั้นตอนที่ ๑
  ๔. ทอลายดวงแก้วใหญ่ คั่นด้วยขั้นตอนที่ ๑
  ๕. ทอลายดวงแก้วเล็ก คั่นด้วยขั้นตอนที่ ๑
- ทำตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นจนครบความยาวของผ้าที่ต้องการ

ผ้าลายหม้อน้ำลายวิจิตร ลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดนนทบุรี

ประวัติความเป็นมา :

หม้อน้ำลายวิจิตร เป็นศิลปะและมรดกทางภูมิปัญญาของชาวจังหวัดนนทบุรี อาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชนจะเป็นศิลปะช่างฝีมืองานปั้นดินเผาแบบไม่เคลือบ

“ต้นนนทรี” เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนนทบุรี ดอกนนทรี มีกลีบดอก ๕ กลีบ เปรียบเสมือนอำเภอทั้ง ๕ อำเภอของจังหวัดนนทบุรี คือ อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอปากเกร็ด และอำเภอไทรน้อย เชื่อมให้เป็นหนึ่งเดียวกัน โดยมีอำเภอมืองนนทบุรี เป็นเกษตรของดอกนนทรี

ข้อมูลการขึ้นทะเบียน :

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรี และคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำอัตลักษณ์ผ้าประจำจังหวัดนนทบุรี มีมติให้ใช้สัญลักษณ์ประจำจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ หม้อน้ำลายวิจิตร และดอกนนทรี เป็นหลักในการออกแบบ และผสมผสานเส้นสายลายไทย จากวัดเฉลิมพระเกียรติ และวัดชมพูเวก มาสร้างสรรค์ผ้าไทยให้มีความวิจิตรงดงาม

รายละเอียดการทอผ้า :

ลายหม้อน้ำลายวิจิตร จะใช้สีพื้นเป็นสีม่วง เหลือง ฟ้า สีลายหม้อน้ำ และลายกนกเชิงผ้า จะเป็นสีทอง ดอกนนทรี จะใช้สีเหลืองทอง นิยมทอกับผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย

ผ้าลายดอกปีบ

ลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดพิษณุโลก

ประวัติความเป็นมา :

ต้นปีบ เป็นต้นไม้ที่ได้รับพระราชทานจาก สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในวันฉัตรมงคลโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เนื่องในโอกาสทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๗ ชาวพิษณุโลกจึงถือว่าต้นปีบเป็นไม้มงคลพระราชทานประจำจังหวัดนับตั้งแต่นั้นมา

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผ้ามัดหมี่ลายดอกปีบ ของกลุ่มทอผ้าบ้านม่วงหอม อ.วังทอง จ.พิษณุโลก ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดผ้าพื้นเมืองพิษณุโลก จึงกลายเป็นที่มาของลายผ้าไทยประจำจังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูลการขึ้นทะเบียน :

เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน การสวมใส่ผ้าไทย อันสะท้อนถึงภูมิปัญญา และวัฒนธรรมอันงดงาม จังหวัดพิษณุโลกได้ประกาศให้ “ผ้าลายดอกปีบ” เป็นลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดพิษณุโลก

รายละเอียดการทอผ้า :

ผ้าทอของบ้านม่วงหอม เป็นผ้าทอที่ใช้ไหมประดิษฐ์ในการทอ จากนั้นนำมาเข้ากระบวนการทำด้วยการกรอไหม/ด้าย ใส่หลอด เดินไหม/ด้าย ตามความยาวและความกว้างของหน้าผ้าที่ระบุไว้ จากนั้นนำไปร้อยพันหวี และหวีเข้าม้วน ตามลำดับ ก่อนนำไปขึ้นกี่เพื่อเตรียมทอเป็นผืนผ้า โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนการขึ้นเส้นยืน

๑. นำด้ายที่ย้อมสีแล้วมาใส่กรงกรอ เพื่อกรอด้ายเข้าหลอดด้ายขนาดใหญ่ (๑ หลอดใช้ด้าย ๒ ใจ)
๒. ทำการเดินด้ายด้วยเครื่องเดินด้ายให้มีความยาว ๖๐ เมตร ความกว้าง ๑ เมตร
๓. นำด้ายออกจากเครื่องเดินด้าย นำไปร้อยพันหวี แล้วหวีเข้าม้วน ทำการหวีหูก แล้วจึงนำไปใส่กึ่งทอผ้า และเก็บตะกอมัดเชือกโยง

ขั้นตอนการมัดหมี่

๑. นำด้ายสีขาวเข้าเครื่องคันหมี่ ทำการมัดหมี่ (มัดลายโดยใช้เชือกปอฟาง) ให้เป็นลายดอกปีบ
๒. นำหัวหมี่ที่มัดเรียบร้อยแล้วไปแช่น้ำใส่สีย้อมผ้าแล้วนำไปต้ม ๒๐ นาที เพื่อให้สีติดมัดหมี่อย่างทั่วถึงและให้สีเข้มติดหัวหมี่
๓. นำหัวหมี่ล้างน้ำสะอาดจนน้ำที่ล้างใส ไม่มีสีตก แล้วจึงนำหัวหมี่ที่ได้ไปตากแดดหรืออบให้แห้ง
๔. นำหัวหมี่ที่ได้แก่เชือกฟางออก แล้วนำไปใส่ระวีกรอหัวหมี่ใส่หลอดด้ายขนาดเล็ก นำใส่กระสวย แล้วจึงนำไปทอบนกึ่งทอผ้าที่ขึ้นเส้นยืนไว้เรียบร้อยแล้ว

ผ้าลายดอกพะยอมเล็ก ลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดพัทลุง

ประวัติความเป็นมา :

ต้นพะยอม เป็นพันธุ์ไม้พระราชทานเพื่อปลูกเป็นไม้มงคลในจังหวัดพัทลุง ดอกพะยอมมีสีขาวนวลถึงเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอมแรง ออกเป็นช่อตามแขนงใบห้อยลงและบิดเป็นเกลียว เพื่อให้แสดงถึงสัญลักษณ์ของจังหวัดพัทลุง จึงใช้ชื่อดอกพะยอมเล็กเป็นลายผ้าประจำจังหวัดพัทลุง

ข้อมูลการขึ้นทะเบียน :

คณะกรรมการคัดเลือกลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดพัทลุงมีมติให้ “ผ้าลายดอกพะยอมเล็ก” เป็นลายผ้าอัตลักษณ์ประจำจังหวัดพัทลุง เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงพระวิริยะอุตสาหะ ปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการส่งเสริมเรื่องผ้าไทย และสิ่งทอท้องถิ่นที่เกือบสูญหายไปให้กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง

รายละเอียดการทอผ้า :

ผ้าฝ้ายทอมือ “ลายดอกพะยอมเล็ก” เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านในการออกแบบ และสร้างสรรค์ลายผ้า โดยเป็นการส่งต่อองค์ความรู้ และภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น ที่ใช้เทคนิคการทอผ้าให้เนื้อแน่น ประณีตจากก๊ทอผ้า

ปรัชญาการทำงานเก่า ๆ มักจะกล่าวกันว่า “ถ้าอยากประสบความสำเร็จ ก็ต้องทำงานให้หนัก” ทำให้วัยทำงานหลายคนโดยเฉพาะเหล่า First Jobbers ตกอยู่ในวังวนของวัฒนธรรมคลั่งงานหรือที่เรียกกันว่า Hustle Culture โหมงานกันแบบหามรุ่งหามค่ำ

ซึ่ง Hustle Culture ก็มีข้อดีคือองค์กรได้ใช้พนักงานได้อย่างคุ้มค่า ส่วนพนักงานก็สามารถเร่งประสิทธิภาพ และพัฒนาความสามารถของตัวเองได้แบบก้าวกระโดด แต่ข้อเสียที่หลายคนต้องพบเจอก็คือ อาการหมดไฟที่มาเร็วกว่าที่ควรจะเป็น เราจึงเห็นวัยทำงานหมดไฟ ลาออกจากงานเพื่อพักผ่อนกันตั้งแต่อายุน้อย

ด้วยเหตุนี้ พนักงานในบริษัทชั้นนำระดับโลกหลายแห่งอย่าง Amazon, Microsoft และ Google ที่ใช้การทำงานแบบ Work from anywhere ก็หันมาให้ความสำคัญกับการทำงานเพียงแค่ 4 ชั่วโมงต่อวัน โดยจากการสำรวจในเว็บไซต์ Blind

พบว่าพนักงานบริษัทชั้นนำกว่าครึ่ง ออกมาให้ความเห็น ว่าตัวเองมักจะจดจ่อกับงานให้เต็มที่ ทำงานให้เสร็จภายใน 4 ชั่วโมงเท่านั้น แล้วนำเวลาที่เหลือไปใช้ชีวิตของตัวเอง ซึ่งเป็นแนวคิดที่ท้าทายวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ ว่าต้องทำงานให้ถึง ๗ - ๘ ชั่วโมง เข้างาน ๙ โมงเช้า แล้วเลิกงาน ๕ โมงเย็น จึงจะถือว่าเป็นการทำงานอย่างแท้จริง

แนวคิดนี้ก็เป็นที่ถกเถียงกันว่าจะทำให้งานมีประสิทธิภาพจริงหรือไม่? ตัวพนักงานจะสามารถทำงานให้สำเร็จได้ภายในระยะเวลาแค่ 4 ชั่วโมงหรือไม่? และนายจ้างจะได้รับประโยชน์จากวิธีการทำงานแบบนี้จริง ๆ หรือไม่? วันนี้เราจึงจะพาทุกท่านไปดูวิธีการทำงานของบิดาแห่งวิวัฒนาการของโลก ที่ทำงานแค่ 4 ชั่วโมงต่อวันก็สามารถทำให้เขาค้นพบทฤษฎีที่เปลี่ยนโลกได้อย่างน่ามหัศจรรย์

“หนังสือเรื่องกำเนิดสิ่งมีชีวิต (The Origin of Species)” “ทฤษฎีการคัดเลือกโดยธรรมชาติ (Theory of Natural Selection)”

ทั้งสองเป็นชื่อผลงานอันยิ่งใหญ่ที่พลิกความเชื่อดั้งเดิมของมนุษย์ เปลี่ยนโลกทั้งใบให้เข้าสู่ยุคใหม่ ด้วยมันสมอง และสองมือ เชื่อหรือไม่ว่า บุคคลผู้ให้กำเนิดผลงานเหล่านี้ เขาคือ “ชาลส์ ดาร์วิน” นักธรรมชาติวิทยา นักธรณีวิทยา และนักชีววิทยา ผู้ที่ยึดมั่นในเรื่องของ Work-Life Balance ก่อนใคร และใช้เวลาทำงานเพียง ๔ ชั่วโมงต่อวันเท่านั้น!

Charles Darwin ทำอะไรใน ๑ วัน?

- ๐๗.๐๐ น. - ตื่นนอนและเดินเล่นในใกล้ ๆ บ้าน
- ๐๗.๔๕ น. - รับประทานอาหารเช้าคนเดียว โดยใช้เวลาแค่ ๑๕ นาทีเท่านั้น
- ๐๘.๐๐ น. - เริ่มทำงานวิจัย และทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งเป็นเวลาที่เขาจะโฟกัสมากที่สุดของวัน
- ๐๙.๓๐ น. - พักผ่อน นั่งอ่านจดหมายทั้งหมด
- ๑๐.๓๐ น. - กลับมาทำงานวิจัย และศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีอีกครั้ง
- ๑๒.๐๐ น. - เดินเล่น ไม่ว่าจะเดินไปดูเรือนต้นไม้หรือเดินตามชายหาด ขึ้นอยู่กับสุขภาพในตอนนั้น ซึ่งส่วนใหญ่เขามักจะเดินคนเดียว หรือไม่ก็ไปกับสุนัข
- ๑๒.๔๕ น. - รับประทานอาหารกลางวันกับทั้งครอบครัว หลังจากนั้นก็อ่านหนังสือพิมพ์ The Times และเขียนตอบจดหมาย
- ๑๕.๐๐ น. - พักผ่อนในห้องนอน สูดบุหรี่ปังวรรณกรรม โดยที่เอ็มมา ดาร์วิน ซึ่งเป็นภรรยาเป็นคนอ่านให้ฟัง
- ๑๖.๐๐ น. - เดินเล่นอีกครั้ง หรือบางครั้งก็พูดคุยกับเพื่อน
- ๑๖.๓๐ น. - ทำงานวิจัยและศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีสะสางงานค้างทั้งหมด
- ๑๘.๐๐ น. - พักผ่อนในห้องนอนอีกครั้ง ฟังวรรณกรรมที่ภรรยาอ่านให้ฟัง
- ๑๙.๓๐ น. - จิบชาเบา ๆ ใช้เวลาอยู่กับครอบครัว เล่นไพ่กับภรรยา
- ๒๒.๐๐ น. - เดินออกจากห้องรับแขก และเตรียมตัวเข้านอนภายในเวลา ๒๒.๓๐ น.

กิจวัตรเหล่านี้มาจากหนังสือ Charles Darwin: A Companion ของ R.B. Freeman ซึ่งได้เขียนตามคำบอกเล่าของฟรานซิส ดาร์วิน ลูกชายคนที่สามของชาลส์ ดาร์วิน ที่ค้นพบว่าพ่อของตัวเองมีกิจวัตรประจำวันที่เข้มงวด และไม่เปลี่ยนแปลงกิจวัตรเหล่านั้นเลย แม้ว่าเวลาจะเปลี่ยนไปแค่ไหน หรือแม้จะมีญาติมาเยี่ยมที่บ้านก็ตาม ชาลส์ ดาร์วินก็ยังคงรักษากิจวัตรเหล่านี้อยู่ ซึ่งความสม่ำเสมอและระเบียบวินัยแบบนี้ อาจจะเป็นอีกหนึ่งกุญแจที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จได้ แม้จะใช้เวลาทำงานเพียง ๔ ชั่วโมงต่อวันเท่านั้น

จากกิจวัตรของชาลส์ ดาร์วิน เราจะเห็นได้ว่า เขามีการแบ่งเวลาการทำงานออกเป็น ๓ ช่วง และแต่ละช่วงก็ใช้เวลาอยู่ที่ ๑.๓๐ ชั่วโมงเท่านั้น นอกจากนี้เขายังนำเวลาสำหรับการพักผ่อนมาคั่นกลางระหว่างเวลาทำงานด้วย ซึ่งวิธีแบบนี้สอดคล้องกับ Pomodoro Technique ที่กำหนดเวลาทำงานแยกกับเวลาพักผ่อนอย่างชัดเจน แล้วเริ่มต้นทำงานภายใต้เวลาที่กำหนดอย่างจดจ่อโดยไม่วอกแวก จนเมื่อเวลาครบก็หันมาพักผ่อน แล้วก็กลับไปทำงานเมื่อถึงเวลาทำงาน วนไปเช่นนี้จนงานเสร็จในที่สุด ซึ่งถึงแม้เขาจะใช้เวลาทำงานเพียง ๔ ชั่วโมงต่อวัน แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าจำนวนชั่วโมงก็คือ เขาปฏิบัติตามกิจวัตรนี้อย่างเคร่งครัด ใช้เวลางานที่มีอยู่จดจ่อกับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตเป็นเวลาถึง ๒๐ ปี จนกระทั่งหนังสือชื่อ “กำเนิดของสิ่งมีชีวิต” (The Origin of Species) ได้ตีพิมพ์ออกมา และเป็นสิ่งที่รู้จัก ที่วิจารณ์กันในวงกว้างนั่นเอง

ซึ่งไม่เพียงแต่ชาลส์ ดาร์วินเท่านั้นที่มีการจัดการแบ่งเวลาการทำงาน และปฏิบัติตามอย่างเข้มงวด เรายังพบว่านักเขียนท่านอื่นก็มีการแบ่งเวลาทำงานกับเวลาชีวิตอย่างชัดเจนเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น

Anthony Trollope นักเขียนนวนิยายกึ่งโลก “Chronicles of Barsetshire” ที่ใช้เวลาเขียนหนังสือครั้งละ ๑๕ นาทีจนครบ ๓ ชั่วโมงต่อวัน

Saul Bellow นักเขียนรางวัลพูลิตเซอร์ และโนเบลด้านวรรณกรรม ที่แม้จะต้องออกไปสอนที่มหาวิทยาลัยช่วงบ่าย แต่ก็รักษาตารางการเขียนงานในช่วงเช้าเพียง ๓ ชั่วโมง

Stephen King เจ้าของผลงานนวนิยายอย่าง IT และ The Shining ก็ตั้งกฎกับตัวเองว่าจะต้องเขียนหนังสือให้ได้วันละ ๑,๐๐๐ คำ และเขียนให้เสร็จภายใน ๑๑.๓๐ - ๑๓.๓๐ น. เท่านั้น

Henri Poincaré นักคณิตศาสตร์ผู้ค้นพบทฤษฎี Topology ทำงานเป็นเวลา ๔ ชั่วโมงต่อวัน ตั้งแต่ ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. และ ๑๗.๐๐ - ๑๙.๐๐ น.

เคล็ดลับโปรดักทีฟตามแบบฉบับของ Charles Darwin หากอ่านมาถึงตรงนี้ก็อาจจะรู้สึกเบื่อกับคำว่า “โปรดักทีฟ” และรู้สึกว่าการทำตามเคล็ดลับหรือ Productivity Hacks ตามหนังสือก็อาจจะไม่ใช่สิ่งที่ตอบโจทย์นัก แต่ความโปรดักทีฟในแบบฉบับของ ชาลส์ ดาร์วินนั้นค่อนข้างแตกต่างจากวิธีที่เราเคยเห็นมาทั้งหมด เพราะเขาเลือกที่จะใช้วิธี “Rest to be more productive” หรือยิ่งพักผ่อน ยิ่งทำงานได้ดีขึ้นนั่นเอง

หลายคนคงจะเคยเห็นเพื่อนคนหนึ่งที่เราเห็นว่าไม่ค่อยทำงาน เทียวไปวัน ๆ แต่พอถึงเวลานำเสนองานหรือเข้าห้องสอบ คนเหล่านี้กลับทำคะแนนได้สูงอย่างเหลือเชื่อ แน่นนอน เหล่านี้ก็คือนักวิชาการ นักปรัชญา และบาทหลวงในยุค 1800s ก็คงมองชาลส์ ดาร์วินเป็นเพื่อนแบบนั้น เพราะถ้าหากจะให้แบ่งเวลาใน ๑ วันของชาลส์ ดาร์วิน ออกมาแบบง่าย ๆ เราจะพบว่าเขาทำกิจกรรมอยู่แค่ ๖ อย่างต่อวัน ได้แก่ การเขียน การวิจัย การนอนพักผ่อน การเดินเล่น การเล่นไพ่ และการอ่านหนังสือ เมื่อลองสังเกตในตารางกิจวัตรของเขา จะพบว่ามากกว่าครึ่งของวันนั้นเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการทำงานเลย กิจกรรมพักผ่อนที่คนอื่นอาจจะมองว่า “ทำเล่น ๆ” “ทำไปแบบเรื่อยเปื่อย” นั้นถูกนำมาคั่นกลาง เพื่อนำเขาไปสู่การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอีกครั้ง ซึ่งเราได้สรุปหัวใจการของทำงานแบบนี้ ออกมาเป็นเคล็ดลับ ๕ ข้อที่ง่าย และสามารถนำไปใช้พัฒนาความโปรดักทีฟได้ทันที

เคล็ดลับข้อที่ ๕ ชาร์จพลังสมองด้วยการพักผ่อน

ชาลส์ ดาร์วิน มีการตั้งเวลาดังกลับระหว่างวัน เพื่อพักผ่อนอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นหนึ่งในนิสัยที่เขา รักษาไว้อย่างเคร่งครัด ก่อนที่จะกลับมาทำงาน อีกครั้ง เรียกได้ว่าในหนึ่งวัน ต้องมีช่วงที่เขานอน กลางวันอย่างน้อย ๒ รอบ นอกจากนี้ ในบริษัทจีน หลายแห่ง ก็มีวัฒนธรรมการนอนกลางวัน ที่ยึด เวลาออกจากพักเที่ยง โดยให้พนักงานนอนกลางวัน เป็นเวลาดังแต่ ๓๐ นาที - ๑ ชั่วโมงก่อนที่จะกลับ มาทำงานอีกครั้ง โดยให้เหตุผลว่า การพักผ่อน หลังพักเที่ยง จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ให้ดียิ่งขึ้นจนถึงเวลาเลิกงาน ซึ่งหากเรารู้สึกว่าเริ่มมี อาการง่วงนอนและไม่มีสมาธิทำงาน ก็สามารถงีบ หลับสัก ๑๕ - ๒๐ นาที เพื่อพักผ่อนได้ การนอน กลางวันมีข้อดีในการเพิ่มประสิทธิภาพและความ ตื่นตัวในการทำงาน ทำให้ทักษะการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และสมาธิดีขึ้นด้วย

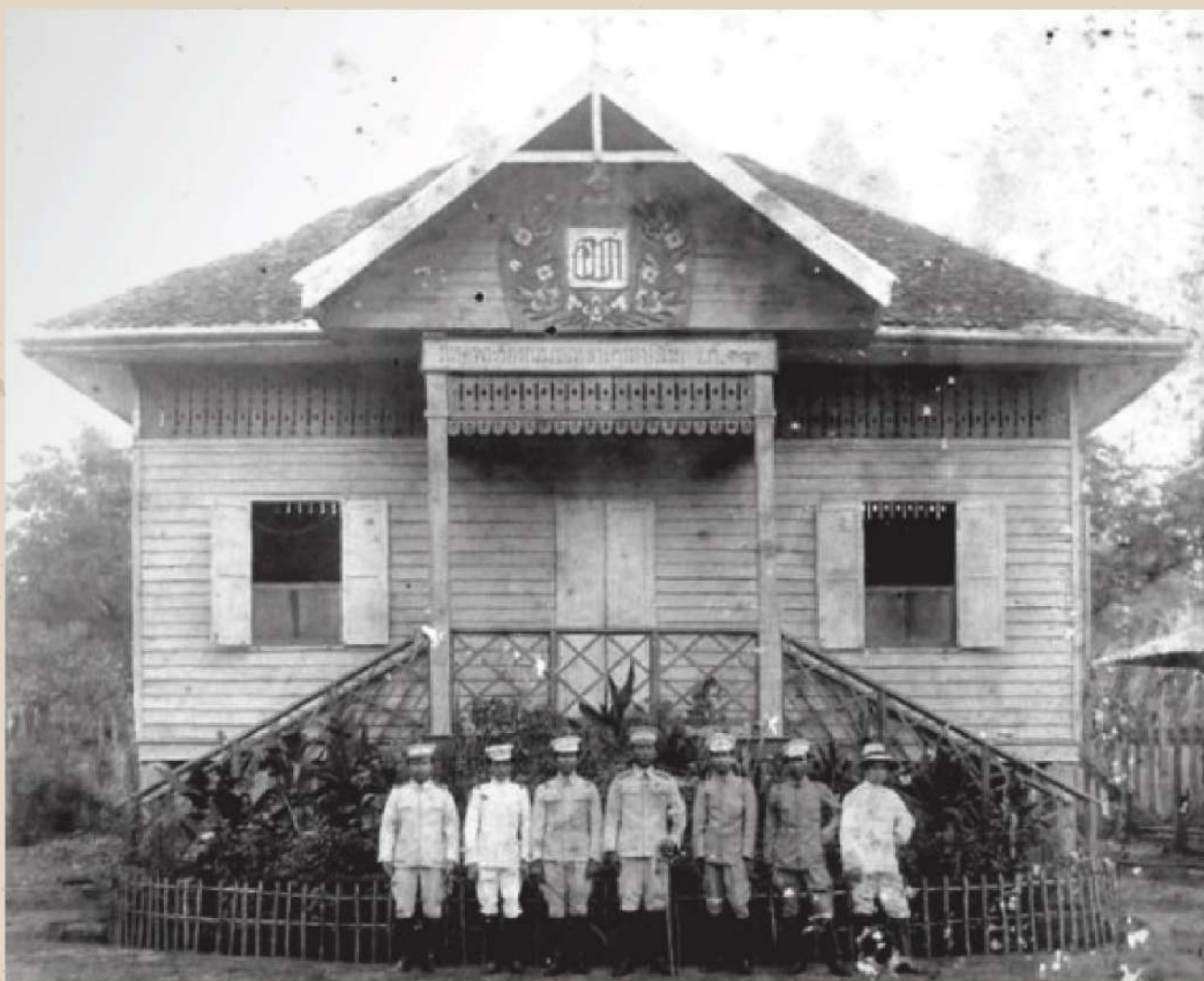
“ทำน้อย เปลี่ยนโลกมาก” ถ้าจะพูดว่า วลีนี้ เป็นการอธิบายตัวตนการทำงานของชาลส์ ดาร์วิน ก็ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจริงนัก เพราะจะเห็นได้ว่าแม้เขาจะ ใช้เวลาเพียง ๔ ชั่วโมงต่อวัน แต่ก็ เป็น ๔ ชั่วโมงที่เขา สามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่า ทำงานได้อย่างเต็มที่ มีการ จัดสรรแบ่งเวลา ผสมผสานกับกิจกรรมพักผ่อน และหาไอเดียใหม่ ๆ ได้อย่างกลมกลืน และถ้าหากเรา จะนำมาปรับใช้กับชีวิตการทำงานของตัวเองนั้น ให้คิดเสมอว่า “เราทำงานในฐานะมนุษย์ ไม่ใช่ เครื่องจักร” เวลางานคือเวลางาน เวลาพักคือเวลาพัก เหนื่อยก็งีบหลับ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือ “ต้องมีวินัย” ตั้งเป้าหมายวางแผน และทำซ้ำ จนกลายเป็นพฤติกรรม ซึ่งแม้ว่าสิ่งที่ ชาลส์ ดาร์วิน ค้นพบจะถูกต่อต้าน ในชีวิตของเขา แต่สุดท้ายสิ่งนั้นก็สามารถเปลี่ยนโลก ไปตลอดกาลและสามารถพลิกจากคำพูดดูถูก ดูแคลนของฝ่ายตรงข้ามให้เป็นคำยกย่องสรรเสริญ ในฐานะของ “บิดาแห่งวิชาวิวัฒนาการ” ได้อย่างไร ข้อกังขาในที่สุด

#history
#productivity
#charlesdarwin
#missiontothemoon
#missiontothemoonpodcast

เทศาเมื่อวันวาน :
การตรวจราชการมณฑลเทศาภิบาล (ตอนที่ ๑)

ที่ว่าการอัยการมณฑลนครราชสีมา พ.ศ. ๒๔๔๗

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนา กรมมหาดไทย เป็นกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๑๑ (พุทธศักราช ๒๔๓๕) หากย้อนอดีตความเป็นมาแล้ว จะเห็นว่ากระทรวงมหาดไทย มีวิวัฒนาการที่เข้มแข็ง สถิตสถาพรมาอย่างยาวนาน จนทุกวันนี้ นับเป็นเวลา กว่า ๑๓๑ ปี เพราะข้าราชการ บุคลากรของกระทรวงมหาดไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน ได้เสียสละ แรงกาย แรงใจ ททุ่มเทความรู้ ความสามารถ ปฏิบัติงานมาอย่างต่อเนื่อง

เทศาเมื่อวันวานฉบับนี้จะพาทุกท่านไปย้อนรอยเรื่องราวในอดีตเกี่ยวกับกระทรวงมหาดไทยที่ได้บันทึกไว้ในเอกสารตรวจราชการมณฑลเทศาภิบาล จะทำให้ทราบถึงวิวัฒนาการการออกตรวจราชการของข้าราชการกระทรวงมหาดไทยในอดีต ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านการปกครอง เป็นแนวทางปฏิบัติในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับพี่น้องประชาชนสืบเนื่องตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันว่ามีความเปลี่ยนแปลงและแตกต่างกับการปฏิบัติงานในปัจจุบันอย่างไร ทุกเรื่องราวที่ผ่านมาของกรมมหาดไทยในอดีต นับเป็นสิ่งที่สร้างความภาคภูมิใจของคนมหาดไทยรุ่นหลังเป็นอย่างมาก

เอกสารตรวจราชการของข้าราชการกระทรวงมหาดไทยในสมัยรัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ มีเป็นจำนวนมาก ผู้เขียนได้คัดเลือกรายงานการตรวจราชการมณฑลนครราชสีมา เพื่อนำมาเผยแพร่ในนิตยสารเทศาภิบาล เป็นข้อมูลให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ หลวงนรราชจำนง (อุไทยวรรณอมตยกุล) ปลัดกรมพลำภัง ออกตรวจราชการมณฑลนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๙ มิถุนายน - วันที่ ๔ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๒๒ (พ.ศ. ๒๔๔๗) มีตั้งนี้ มณฑลนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอพิมาย อำเภอประโคนชัย อำเภอเมืองนางรอง อำเภอกระโทก อำเภอปักธงชัย อำเภอนครจันทัก อำเภอสูงเนิน และได้รายงานการตรวจราชการมณฑลนครราชสีมา ว่าด้วยเรื่องการจัดระเบียบการปกครองในที่ว่าการมณฑล ที่ว่าการอำเภอ การจัดแบ่งการปกครอง การทำสำมะโนครัว และทะเบียนกำนันผู้ใหญ่บ้าน การจัดระเบียบบอพอพิศ การฝึกหัดนักเรียน สารบัญชีและแบบแผน การโยธา การเรือนจำ การศาล การคลังและสรรพากร^๑

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๒

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระทานกราบทูล พระเจ้าน้องยาเธอ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงทราบฝ่าพระบาท

๑. ด้วยมีรับสั่งโปรดเกล้าฯ ให้ข้าพระพุทธเจ้าขึ้นไปตรวจราชการปกครองในมณฑลนครราชสีมา นั้น พระเดชพระคุณเปนล้นเกล้าฯ

๒. ข้าพระพุทธเจ้า ได้ทูลลาออกจากกรุงเทพฯ วันที่ ๙ มิถุนายน แลกลับถึงกรุงเทพฯ วันที่ ๔ กรกฎาคม รวมเวลาที่ไปตรวจราชการคราวนี้ ๒๖ วัน ได้ไปตรวจที่ว่าการมณฑล ๑. เมือง ๑ เมือง. อำเภอ ๙ อำเภอ. ดังแจ้งอยู่ในรายการ ซึ่งจะกราบทูลต่อไปนี้

^๑เอนก นาวิกมูล และธงชัย ลิขิตพรสวรรค์ : บรรณาธิการ เอกสารตรวจราชการมณฑลเทศาภิบาล (กระทรวงมหาดไทยจัดพิมพ์ในวาระครบ ๑๓๐ ปี แห่งการสถาปนากระทรวงมหาดไทย ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๔) หน้า ๒๘๑ - ๒๘๒

การที่ได้ตรวจเห็นแลที่ได้ชี้แจงแนะนำที่ว่ากรมณฑลนครราชสีมา

ราชการณะ ที่ว่ากรมณฑลนครราชสีมา ที่เป็นสำคัญในเวลานี้ก็มีแต่ที่ข้าพระพุทธเจ้าได้ฟังและได้เห็น ข้าราชการในมณฑลนี้ ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยก็เมื่อการเช่นนี้เกิดขึ้นในมณฑลใดเมืองใดแล้ว ใคร ๆ ก็คงจะทราบได้ทุกคนว่า ไม่มีทางอื่นนอกจากจะนำผลของราชการในมณฑลนั้นแลเมืองนั้นให้ไปสู่ความหัยยะณะถ่ายเดียวเท่านั้น ใครเลยอาจยืนยันได้ว่า ความไม่สัมพันธ์กันจะนำผลของราชการให้ไปสู่ความวัฒนะได้บ้าง และการไม่สัมพันธ์กันนี้ ย่อมติดเนื่องไปถึงการบังคับบัญชาสิ่งเสี่ยราชการต่าง ๆ ให้ติดขัดไม่เป็นไปตามที่ชอบด้วยราชการด้วย มีขัดกันไปขัดกันมาเป็นต้น ดังเช่นที่ข้าพระพุทธเจ้าได้ไปเห็นมา คือ

๑ ข้าพระพุทธเจ้าได้ถามนายจรนายอำเภอเมืองนครราชสีมา เรื่องกำนันในอำเภอเมืองไม่เป็นผู้ใหญ่บ้าน แลท้องที่ก็ยังไม่ได้แบ่งให้เป็นหมู่เป็นตำบล ให้เรียบร้อยตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ นายจรชี้แจงว่าการเรื่องนี้ได้ขออนุญาตต่อเมืองแล้วแต่ยังไม่ได้รับคำสั่งอนุญาตจึงยังไม่ได้จัด พระรังสรรค์สารกิจจึงถามนายจรว่า ได้ขออนุญาตแต่ครั้งไรนายจรว่าได้ขอนานแล้ว แต่ลงปลายได้ความว่า ได้ขออนุญาตโดยปากเปล่าไม่มีลายลักษณ์อักษร การจึงได้เลยรวมกันไปเสี่ย

๒ ข้าพระพุทธเจ้าได้ชี้แจงกับหลวงบุรีราชบำรุงว่า การทำบาญชีสัมโนครัวแลการทำทะเบียนกำนันผู้ใหญ่บ้านแลการปกครองท้องที่ทั้งปวงนี้เป็นหน้าที่ของข้าหลวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ ควรต้องหมั่นออกตรวจตราตามอำเภอในมณฑลนี้ให้ทั่ว ที่จะมานั่งอยู่แต่ที่ว่าการเช่นนี้เป็นการไม่ควร ทั้งไม่เป็นที่พอพระทัยของฝ่าพระบาทด้วยหลวงบุรีราชบำรุงชี้แจงกับข้าพระพุทธเจ้าว่า หลวงบุรีก็ตั้งใจอยู่เสมอที่จะออกไปตรวจตามอำเภอได้ขออนุญาตต่อมณฑลหลายครั้งแล้วก็ยังไม้อนุญาตให้ไป ข้าพระพุทธเจ้าจึงได้บอกพระรังสรรค์สารกิจว่า ควรจะให้หลวงบุรีออกไปตรวจได้เป็นการดี พระรังสรรค์สารกิจตอบว่า เวลานี้เจ้าคุณเทศาก็ยังไม่อยู่

๓ เมื่อข้าพระพุทธเจ้าได้ทราบเกล้า ๆ ว่า การท้องที่อำเภอเมืองยังไม่เรียบร้อยจึงได้ชี้แจงกับพระรังสรรค์สารกิจและนายจรว่า เวลานี้นายเป่าผู้ตรวจการก็ยังอยู่เปล่า ๆ ไม่มีงานทำ ควรจะให้ไปช่วยนายจรจัดการแบ่งท้องที่เพื่อจะได้เป็นการรวดเร็วขึ้น นายเป่าก็เต็มใจรับรองที่จะไปช่วยจัดให้ตามที่ชี้แจง ก็เป็นอันตกลงว่าจะได้ไปจัดการในวันรุ่งขึ้น ครั้นรุ่งขึ้นข้าพระพุทธเจ้าขึ้นไปบนที่ว่าการมณฑลเห็นนายเป่ายังอยู่ จึงถามพระรังสรรค์สารกิจว่า เรื่องนายเป่าที่จะไปช่วยแบ่งท้องที่ตามที่ตกลงกันวานนี้อย่างใดกัน พระรังสรรค์สารกิจจึงถามนายเป่า นายเป่าตอบว่ายังไม่ทราบ ไม่เห็นนายจรมาบอก

แลการที่จัดระเบียบการอพพิศในเวลานี้ยังไม่เป็นที่เรียบร้อย คือไม่บรรจุนานให้คนทำให้เต็มตามหน้าที่ มักจะปล่อยให้คนว่างอยู่เปล่า ๆ เช่น นายเป่าผู้ตรวจการซึ่งได้ไปถึงเมืองนครราชสีมาประมาณ ๒๐ วันแล้ว ยังไม่ได้ทำการอะไรเลยอยู่เปล่า ๆ ก็เมื่อคนมีความรู้ไปถึงเมืองแล้วไม่จัดให้ทำการปล่อยให้อยู่เปล่า ๆ เช่นนี้ไหนเลยราชการจะดำเนินไปได้โดยเร็ว

ส่วนการเก็บจดหมายที่มณฑลนครราชสีมา เวลานี้ยังเก็บอยู่ตามแบบกระทรวงมหาดไทยแต่ก่อน คือ แบ่งเป็นแพนทกเป็นส่วน ข้าพระพุทธเจ้าจึงชี้แจงกับข้าหลวงมหาดไทย ให้จัดวิธีเก็บจดหมายอย่างใหม่ ตามพระดำริห์ของฝ่าพระบาทคือ หนังสือแพนทกใดให้เจ้าหน้าที่แพนทกนั้น เป็นผู้จัดเก็บไม่ต้องมีเวรเก็บ เช่นแพนทกปกครองข้าหลวงมหาดไทยเป็นผู้เก็บแพนทกอัยการยกกระบัตรมณฑลเป็นผู้จัดเก็บเป็นต้น แลในแพนทกหนึ่ง ๆ ให้แบ่งเป็นกรุงเทพฯ ฯ มณฑล, เมือง, แลอำเภอ, ข้าพระพุทธเจ้าได้ชี้แจงในการเก็บจดหมายนี้พอเป็นเลา ๆ แต่เท่านี้ ครั้นจะลงมือเก็บให้เป็นตัวอย่าง ก็เห็นด้วยเกล้า ๆ ว่าจะไม่เป็นการสำเร็จเด็ดขาดไปได้ ดังได้กราบทูลมาข้างต้นนั้นแล้ว ทั้งจะเป็นที่เสี่ยเวลาเปล่าด้วย เห็นด้วยเกล้า ๆ ว่าถ้ารอคอยเจ้าคุณเทศากลับมาถึงมณฑลแล้ว จึงค่อยดำริห์การในเรื่องเก็บจดหมายนี้ต่อไปคงจะเป็นการสะดวกกว่า เพราะได้ทราบว่าเจ้าคุณเทศาก็จวนจะกลับมาอยู่แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าจึงได้งดการชี้แจงไว้ (มีต่อตอนที่ ๒ ฉบับหน้า)

6 NOV 2023

EASY ENGLISH WITH DOPA

DOPA SMART OFFICER
Wake Up & Get Up

ความแตกต่างระหว่าง
Wake up /เวค อัฟ/ และ Get up /เก็ท อัฟ/

Wake up

/เวค อัฟ/

รู้สึกตัวหลังจากที่
นอนหลับ/ตื่นขึ้นมา
(แต่ยังอยู่บนเตียง)

Get up

/เก็ท อัฟ/

ลุกขึ้นจากที่นอน และ
พร้อมทำกิจกรรมต่าง ๆ

This morning I woke up at 10 a.m.

เมื่อเช้านี้ฉันตื่นนอนเวลา 10 โมงเช้า

I'm going to get up now because I've been in bed all day.

ฉันจะลุกขึ้นแล้ว เพราะฉันนอนบนเตียงทั้งวัน

9 NOV 2023

EASY ENGLISH WITH DOPA

DOPA SMART OFFICER
Synonym

เริ่มต้น (คำกริยา Verb)

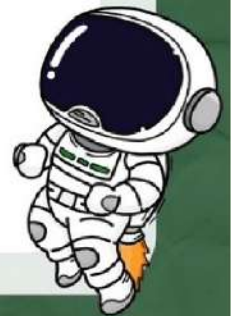
Begin /บี-กิน/
Launch /ลันซ์/

EXAMPLE

I have so much to tell you,
I don't know where to begin.
ฉันมีเรื่องอยากจะคุยเยอะแยะเลย
แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มจากตรงไหนก่อนดี

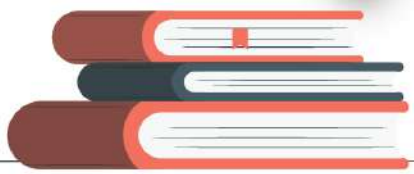
The Project Mercury was launched in 1961.
โปรเจกเมอคิวรี ได้เริ่มต้นในปี 1961

ส่วนวิเทศสัมพันธ์ กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง Foreign Affairs Division, TSPB, DOPA
อ้างอิง: Perfect English Vocabulary โดย กัทธา กัทธฤรัักษ์

คำย่อ... ย่ออย่างไร

“การเขียนคำย่อ” ยังเป็นเรื่องที่มีผู้สอบถามเข้ามาอยู่เสมอ เช่น คำนี้ควรย่ออย่างไร ถ้าไม่ใช่เครื่องหมายจุดซึ่งมีรูป . จะได้หรือไม่ และถ้าใช้เครื่องหมายจุดจะใช้กี่จุด ฯลฯ ความจริงแล้วในภาษาเขียนควรเขียนคำต่าง ๆ เป็นคำเต็ม หากจำเป็นต้องย่อ สำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้กำหนดหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อไว้เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนคำย่อ โดยเผยแพร่ครั้งแรกในรายงานประจำปี ๒๕๒๙ ราชบัณฑิตยสถาน และได้พิมพ์อยู่ในหนังสือ หลักเกณฑ์การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและเครื่องหมายอื่น ๆ หลักเกณฑ์การเว้นวรรค และหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ ๕ (แก้ไขเพิ่มเติม) จนถึงพิมพ์ครั้งที่ ๗ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดมาแต่แรก และใช้สืบเนื่องมาจนปัจจุบัน แต่ได้ปรับแก้ไขเพิ่มเติมตัวอย่างให้ชัดเจนขึ้น จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ทำให้ตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้

• ถ้าไม่ใช่เครื่องหมายจุดในคำย่อจะได้หรือไม่ คำย่อต้องมีเครื่องหมายจุดกำกับเสมอ เพราะภาษาไทยไม่ได้เขียนเว้นวรรคเป็นคำ ๆ แล้วใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพื่อจบประโยคอย่างภาษาอังกฤษ แต่ภาษาไทยจะเขียนคำติดต่อกันไป โดยใช้การเว้นวรรคเพื่อแสดงถึงการจบความ หรือจบประโยค ดังนั้น หากเขียนคำย่อโดยไม่ใส่จุด อาจทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นอีกคำหนึ่งก็ได้ เช่น “ที่สนนี้มีคนมากมาย” ก็อาจทำให้เข้าใจว่าเป็น “สถานีตำรวจนครบาล” หรือ “ต้นสน” ก็ได้ แม้จะมีบริบทที่พอจะช่วยตีความได้ แต่ก็อาจทำให้สับสน

• ถ้าจะย่อคำหนึ่งคำ เราควรใช้เครื่องหมายจุดกี่จุด ตัวย่อตัวเดียวใช้ ๑ จุด เช่น ศาสตราจารย์ ย่อว่า ศ. จังหวัด ย่อว่า จ. **ตัวย่อตั้งแต่ ๒ ตัวขึ้นไปให้จุดที่ตัวสุดท้ายเพียงจุดเดียว** เช่น โรงพยาบาล ย่อว่า รพ. ชั่วโมง ย่อว่า ชม. ยกเว้น **คำย่อที่ใช้มาก่อนแล้ว** เช่น พุทธศักราช ย่อว่า พ.ศ. หรือคำย่อที่เป็นชื่อเฉพาะ เช่น สำนักงานข้าราชการพลเรือน ย่อว่า ก.พ.

*นางสาวกุลศิรินทร์ นาคไพจิตร นักวรรณศิลป์ชำนาญการพิเศษ กองศิลปกรรม สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

อย่างไรก็ดี มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดจึงพบคำย่อที่เป็นคำทั่วไปที่ใช้เครื่องหมายจุดมากกว่า ๑ จุดก็มี ในเรื่องนี้มีที่มาจากพัฒนาการในการใช้คำย่อ กล่าวคือ ก่อนที่จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อของราชบัณฑิตยสถาน (ปัจจุบันคือ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา) เพื่อเป็นแนวทางในการใช้คำย่อให้เป็นแบบแผนเดียวกัน พบการเขียนคำย่อในภาษาไทยทั้งแบบที่จุดคั่นทุกตัวอักษร และแบบที่จุดที่ตัวสุดท้ายเพียงจุดเดียว ในทำนองเดียวกับการเขียนคำย่อในภาษาอังกฤษ เช่น สหรัฐอเมริกา ที่เดิมพบใช้ว่า U.S.A. และต่อมาใช้ USA. ซึ่งปัจจุบันมักใช้ USA แต่ด้วยการใช้เครื่องหมายจุดในคำย่อภาษาอังกฤษไม่มีผลต่อความหมายคำ เนื่องจากประโยคภาษาอังกฤษเขียนเว้นวรรคเป็นคำ ๆ ไม่ได้เขียนคำต่อเนื่องกัน อย่างภาษาไทย ส่วนการเขียนคำย่อในภาษาไทยจำเป็นต้องใส่เครื่องหมายจุดในคำย่อ โดยเว้นวรรคหน้าคำย่อ เพื่อให้ทราบว่าเป็นคำย่อเริ่มต้นจากตัวอักษรใด เช่น สนวนสาธาณะของ กทม. หลายแห่งจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานราชบัณฑิตยสภาหรือราชบัณฑิตยสถาน ในขณะนั้นจึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อของภาษาไทยให้ใช้เป็นแบบแผนเดียวกัน ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดมาแต่เดิมและใช้สืบเนื่องมาจนปัจจุบัน

• ถ้าคำย่อมีรูปเขียนซ้ำกัน เราจะทราบหรือไม่ว่าย่อมาจากคำใด ในกรณีนี้ผู้อ่านควรพิจารณาจากข้อความแวดล้อมเพื่อช่วยในการตีความ และด้วยผู้อ่านแต่ละคนมีประสบการณ์ที่แตกต่างกันย่อมมีพื้นฐานในการตีความแตกต่างกัน การสอบถามหรือการค้นคว้าเพิ่มเติม จึงเป็นอีกวิธีที่ช่วยเพิ่มความรู้หรือประสบการณ์ในเรื่องการเขียนคำย่อได้เป็นอย่างดี เช่น รร. เป็นคำย่อของคำว่า โรงเรียน และ โรงแรม

“รร. ก จัดการสัมมนาเรื่อง ‘สอนอย่างไรให้เด็กคิดเป็น’ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และหาแนวทางการพัฒนาความคิดของนักเรียนร่วมกัน ในวันเสาร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องพระปิ่นเกล้าฮอลล์ รร. ข ถนนบรมราชชนนี”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้อ่านสามารถตีความหมายของ รร. ก ว่าหมายถึง โรงเรียน ได้จากข้อความแวดล้อมว่า “การสอนอย่างไรให้เด็กคิดเป็น” หรือ “เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน และหาแนวทางการพัฒนาความคิดของนักเรียนร่วมกัน” ส่วน รร. ข หมายถึง โรงแรม โดยตีความหมายจากชื่อห้องพระปิ่นเกล้าฮอลล์ หากผู้อ่านไม่สามารถตีความได้จริง ควรสอบถามผู้เขียนหรือผู้รู้คนอื่น ๆ

• คำที่เป็นวิสามานยนามหรือชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อหน่วยงาน ชื่อปริญญา จะพิจารณาเขียนคำย่อตามหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้หรือไม่ ในกรณีที่ เป็นชื่อเฉพาะที่ยังมิได้เคยกำหนดการใช้คำย่อมาก่อน หากประสงค์จะกำหนดคำย่อของคำนั้น ๆ สามารถพิจารณากำหนดคำย่อได้ตามหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา หรือทำหนังสือสอบถามมายังสำนักงานราชบัณฑิตยสภา โดยตรงได้ แต่ถ้าเป็นชื่อเฉพาะอื่น ๆ ที่ได้กำหนดคำย่อไว้แล้ว ควรตรวจสอบจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง เนื่องจากวิสามานยนามหรือชื่อเฉพาะเหล่านั้นอาจมิได้กำหนดคำย่อตามหลักเกณฑ์การเขียนคำย่อของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาก็ได้

อย่างไรก็ดี ยังมีบางเรื่องที่ถือได้ว่าสร้างความสับสนแก่ผู้ใช้ไม่น้อย เนื่องจากเข้าใจว่าเป็นคำย่อ เช่น **ชม เป็นคำย่อของ เชียงใหม่** หรือไม่หรือถ้าจะกล่าวให้ถูกต้องคือ **“รหัสตัวพยัญชนะประจำกระทรวง ทบวง และส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง”** และ **“รหัสตัวพยัญชนะประจำจังหวัด และกรุงเทพมหานคร”** ถือเป็นคำย่อหรือไม่

ด้วยรูปเขียนของรหัสตัวพยัญชนะประจำหน่วยราชการและรหัสตัวพยัญชนะประจำจังหวัด มีความคล้ายคลึงกับคำย่อ แต่แตกต่างกันก็เพียงรหัสตัวพยัญชนะไม่มีเครื่องหมายจุดกำกับอยู่ที่พยัญชนะเหมือนอย่างคำย่อ จึงทำให้หลายคนเข้าใจผิดเรียกรหัสพยัญชนะเป็นคำย่ออยู่เสมอมา ในบทความนี้จึงอยากจะย้ำให้เห็นชัดเจนว่า **รหัสตัวพยัญชนะเหล่านี้ไม่ใช่คำย่อ และมีการใช้เฉพาะเรื่อง**

รหัสตัวพยัญชนะประจำหน่วยราชการ เช่น **นร** เป็นรหัสตัวพยัญชนะประจำสำนักนายกรัฐมนตรี **กท** เป็นรหัสตัวพยัญชนะประจำกระทรวงกลาโหม **ศร** เป็นรหัสตัวพยัญชนะประจำกระทรวงศึกษาธิการ และรหัสตัวพยัญชนะประจำจังหวัด เช่น **ตง** เป็นรหัสตัวพยัญชนะประจำจังหวัดตรัง **ตร** เป็นรหัสตัวพยัญชนะประจำจังหวัดตราด **ตก** เป็นรหัสตัวพยัญชนะประจำจังหวัดตาก ปรากฏอยู่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม **โดยกำหนดขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเลขที่หนังสือราชการ ใช้แทนชื่อกระทรวง ทบวง และส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง รวมทั้งชื่อจังหวัดและกรุงเทพมหานคร** เช่น ที่ ศก ๐๐๑๗.๓/ ดังนั้น จึงไม่ใช่ในการระบุที่อยู่ เช่น “ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ ถนนเทพา จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐” ไม่ใช่ว่า “ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ ถนนเทพา ศก ๓๓๐๐๐”

สุดท้ายขอฝากเรื่องความแตกต่างของ **กท** และ **กทม.** เนื่องจากคนทั่วไปมักใช้สับสนกัน **กท** เป็นรหัสพยัญชนะประจำกรุงเทพมหานคร ใช้เฉพาะเป็นส่วนหนึ่งของเลขที่หนังสือราชการ ส่วน **กทม.** เป็นคำย่อของคำว่า “กรุงเทพมหานคร” ที่มีได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ ดังนั้น ในภาษาเขียนควรเขียนว่า “กรุงเทพมหานคร” ถ้าหากจะย่อให้เขียนว่า “กรุงเทพฯ”

รีวิวหนังสือ “กฎ 4 ข้อ ของการตัดสินใจ อย่างชาญฉลาด”

ผู้เขียน : มาเอตะ คามาริ

ผู้แปล : อำนวย เหลืองวีระ

ปัญหาและแนวโน้มบริบทการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกและสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้คนทำงานทุกสายอาชีพต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดวิธีการทำงาน อีกทั้งยังต้องเรียนรู้ทักษะบางอย่างที่ไม่เคยคิดว่าต้องใช้ และฝึกฝนให้ได้ในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้หลายคนต้องการตัวช่วย หนังสือจึงเป็นอีกหนึ่งแหล่งความรู้สำคัญที่จะช่วยพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ สร้างทัศนคติที่ดีในการทำงาน และแนะแนวทางที่จะพาไปสู่เป้าหมายในชีวิตที่ต้องการได้

ปัจจุบัน “หนังสือ” เป็นอีกหนึ่งเรื่องจากทั้งหมด ๑๑ อุตสาหกรรมของแผนการขับเคลื่อนนโยบาย Soft Power หนึ่งปีของรัฐบาล โดยรัฐบาลได้จัดทำแผนการพัฒนา ๑๑ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์เพื่อผลักดันสู่เวทีโลก เทศบาลบาลฉบับนี้มีหนังสือที่อยากแนะนำให้ทุกท่านได้อ่านกัน ซึ่งหนังสือเล่มนี้ไม่ได้เป็นแค่สุดยอดอาหารสมองที่นำมาปรับใช้เพื่อพัฒนาตัวเองได้จริงเท่านั้น แต่ยังดีต่อใจด้วย...

“มาเอตะ คามาริ” ได้รับการชื่นชมว่าเป็นผู้มีทักษะการตัดสินใจ และการนำเสนอเป็นอันดับหนึ่งของบริษัทซอฟต์แวร์ เขาได้ถ่ายทอดประสบการณ์ของตัวเองลงในหนังสือเล่มนี้ เพื่อเป็นคู่มือที่จะช่วยพัฒนาวิธีแก้ปัญหา ระบบการทำงาน รวมทั้งความสามารถ และการสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรให้เห็นเป้าหมายการทำงานตรงกัน สร้างผลลัพธ์ยอดเยี่ยมได้ในเวลาอันรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นกฎ ๔ ข้อ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ หลัก ๓ ประการที่ควรยึดมั่นในการประชุม เหตุผลแท้จริงที่ทำให้การสอนงานลูกน้องไม่ราบรื่น ทักษะ ๕ อย่างที่ช่วยแก้ปัญหาในทีม

เนื้อหาหนังสือเล่มนี้ประกอบด้วย
 บทนำ ผลงานของทีม ๙๐% เกิดจาก “ทักษะการตัดสินใจ” ของหัวหน้า
 บทที่ ๑ เครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ ๔ ชนิดของหัวหน้ายุคใหม่
 บทที่ ๒ หัวหน้าต้องตัดสินใจใน ๒ นาที
 บทที่ ๓ เมื่อการ “ไฮเรนโซ” ของลูกน้องเปลี่ยนความรวดเร็วในการตัดสินใจก็สูงขึ้น
 บทที่ ๔ การแก้ไขปัญหาของทีมด้วยทักษะ ๕ อย่าง
 บทส่งท้าย การใช้ชีวิตอย่างขวนขวาย

• กฎ ๔ ข้อในการตัดสินใจอย่างชาญฉลาด

กฎข้อที่ ๑ ตัดสินใจด้วยความแม่นยำ ๗๐%

กฎข้อที่ ๒ ใช้ “ส่องภายนอก” คือ การยึดความสามารถของคนอื่นมาใช้เป็นกฎเกี่ยวกับ “ความเร็ว” ในการตัดสินใจ เปิดเผย “จุดอ่อนของตัวเอง” ขยายเครือข่ายในบริษัท โดยเน้นไปที่หัวหน้าและหน่วยงานอื่นเป็นหลัก สร้างสายสัมพันธ์กับคนในวงการอื่น ๆ

กฎข้อที่ ๓ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำเสนอแผนงานมากขึ้น จะเกี่ยวข้องกับ “รูปแบบ” การตัดสินใจของ “หัวหน้า” การตัดสินใจของหัวหน้างานแบ่งเป็น ๒ รูปแบบหลัก ๆ ได้แก่ หัวหน้าเป็นผู้ขับเคลื่อน สมาชิกในทีมเป็นผู้ขับเคลื่อน

กฎข้อที่ ๔ โนม่น้าว การเดาใจ เป็นพื้นฐานของการสื่อสาร

• หลัก ๓ ประการที่ควรยึดมั่นในการประชุมตามรอบเวลา

หลักข้อที่ ๑ “การมีปรัชญาองค์กร นโยบายการบริหารและกลยุทธ์การบริหารร่วมกัน” ปรัชญาองค์กรและนโยบายการบริหาร มักถูกเข้าใจว่าเป็น “เรื่องที่ห่างไกล” จากหน้าที่ และเป็นสิ่งที่มีกันพอเป็นพิธีแต่จริง ๆ แล้วเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ๆ เพราะเป็นพื้นฐานกิจกรรมของทีมและองค์กรทั้งหมดรวมทั้งเป็นสิ่งที่ส่งผลอย่างมากไปยังหลักการตัดสินใจอีกด้วย

หลักข้อที่ ๒ การแลกเปลี่ยนเป้าหมายของทีมร่วมกัน คุณต้องแลกเปลี่ยนหัวข้อที่กำหนดในตอนต้นปีหรือต้นเดือนร่วมกับสมาชิก ถ้ามีแผนงานหรือโครงการใหม่รวมอยู่ในเป้าหมายของทีม ก็ต้องแจ้งเรื่องเหล่านั้นให้ทราบโดยทั่วกัน

ยิ่งกว่านั้น การตัดสินใจหาแนวทางปฏิบัติงานที่ผู้บริหารระดับสูงสั่งอย่างกะทันหันก็เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ต่อให้ธุรกิจดำเนินไปได้ราบรื่นแค่ไหนก็ตาม การเกิดปัญหาในสถานที่ปฏิบัติงานก็เป็นสิ่งที่ต้องเกิดคู่กัน นอกจากนี้การมีคำสั่งเร่งด่วนมาจากระดับผู้บริหารเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว หัวหน้าจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่า “ใคร” จะทำ “อย่างไร” “ถึงเมื่อไหร่” และต้องใช้ทรัพยากรอย่างไร หากจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากแผนกอื่น ๆ หัวหน้าก็ต้องพยายามขอความร่วมมือให้ได้

หลักข้อที่ ๓ การสังเกตท่าทีของลูกน้อง ใคร ๆ ก็รู้ว่ามนุษย์เราไม่ใช่หุ่นยนต์ เมื่อมีงานกองสมูอยู่ตรงหน้าก็อาจกลายเป็นหลุมพรางที่เราจะตกลงไปโดยไม่ได้คาดคิด ความสามารถของมนุษย์จะแปรเปลี่ยนไปตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น สุขภาพ ภาระงาน และความกดดันทางจิตใจ

เมื่อเราต้องหัวปั่นกับงาน ก็มักไม่ได้สังเกตท่าทีของลูกน้องแต่ละคนว่ามี “สิ่งผิดปกติ” เกิดขึ้น จนเกิดความเสียหายขั้นรุนแรงต่อลูกน้องและทีมงานได้ในภายหลัง ถ้าจะให้คอยสอดส่องลูกน้องทุกคนในแต่ละวันคงเป็นเรื่องลำบาก ดังนั้น เราจะมาใช้ในการประชุมตามรอบเวลาให้เป็นประโยชน์ว่า “ลูกน้องมีสมาธิหรือไม่” “สีหน้าของลูกน้องเป็นอย่างไร” “จับประเด็นการประชุมได้ครบถ้วนดีไหม” หากเราใส่ใจกับเรื่องเหล่านี้ ก็จะสังเกตท่าทีของลูกน้องง่ายขึ้น

• ทักษะ ๕ อย่างที่ช่วยแก้ปัญหาในทีม โดยการเรียนรู้ทักษะทั้ง ๕ อย่างไปพร้อมกับการลงมือทำทักษะ ๕ อย่าง ประกอบด้วย

๑. ทักษะการสื่อสาร
๒. ทักษะการเจรจาต่อรอง
๓. ทักษะเฉพาะด้าน
๔. ทักษะการสอนงาน
๕. ทักษะการสร้างภาพลักษณ์ให้ตัวเอง

น้ำผึ้งรักเซเป่า

“ผึ้ง” ถือเป็นแมลงที่มีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและระบบนิเวศ นอกจากจะให้ผลผลิตที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิดแล้ว ผึ้งยังมีความสำคัญในการรักษาความสมดุลและเพิ่มความหลากหลายของระบบนิเวศอีกด้วย ผึ้งทำหน้าที่เป็นแมลงผสมเกสรให้กับทั้งพืชป่าและพืชเศรษฐกิจหลายชนิด โดยเฉพาะการเลี้ยงผึ้งโพรง ซึ่งถือเป็นการเลี้ยงผึ้งที่มีการลงทุนและมีความเสี่ยงน้อย เพราะไม่ต้องซื้อหาพันธุ์ผึ้งเพื่อนำมาเลี้ยงแต่อย่างใด ดังนั้น หากใครกำลังมองหาอาชีพเสริมหรืออาชีพหลัก การเลี้ยงผึ้งโพรงถือว่าเป็นอาชีพที่น่าสนใจไม่น้อย

การเลี้ยงผึ้งโดยเฉพาะผึ้งโพรง นับวันจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผึ้งได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และสามารถนำน้ำผึ้งมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น ไข่ผึ้งหอมระเหย ผ้าไข่ผึ้งถนอมอาหาร เป็นต้น ตลอดจนมีการส่งออกนํารายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก สำหรับผึ้งโพรงเป็นผึ้งที่มีการลงทุนและมีความเสี่ยงน้อย เพราะไม่ต้องซื้อหาพันธุ์ผึ้งเพื่อนำมาเลี้ยงแต่อย่างใด ด้วยเหตุผลนี้จึงมีการสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงผึ้งโพรงเพื่อเสริมรายได้หมุนเวียนเลี้ยงชีพได้ตลอดปี

การเลี้ยงผึ้งโพรง ผึ้งโพรง (ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Apis cerana*) เป็นผึ้งพื้นเมืองชนิดหนึ่งที่มีอยู่ในทุกภาคของประเทศไทย มีขนาดลำตัวยาว ๑๒ มิลลิเมตร ส่วนอกกว้าง ๓.๓ มิลลิเมตร ความยาวของลิ้น ๔.๘๐ - ๕.๖๐ มิลลิเมตร ตัวเล็กกว่าผึ้งพันธุ์แต่ใหญ่กว่าผึ้งมิม เป็นผึ้งที่มีวิวัฒนาการที่สูงกว่าผึ้งมิมและผึ้งหลวง โดยที่จะสร้างรังอยู่ในที่มืดได้และมีจำนวนรวงหลายรวง ตั้งแต่ ๕ - ๑๕ รวง มีประชากรผึ้งประมาณ ๕,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ ตัว ในธรรมชาติผึ้งโพรงที่พบในประเทศไทยจะทำรังด้วยการสร้างรวงซ้อนเรียงกันอยู่ในโพรงหิน หรือโพรงไม้ต่าง ๆ โดยมีปากทางเข้า - ออกค่อนข้างเล็กเพื่อป้องกันศัตรูจากภายนอก แต่ภายในรังจะมีพื้นที่กว้าง ผึ้งโพรงเป็นผึ้งที่มีอัตราการแยกรังค่อนข้างสูง และจะทิ้งรังเดิมเมื่อสภาวะแวดล้อมไม่เหมาะสม เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งต้องทำกล่องไม้ให้ผึ้งอาศัยอยู่ เพื่อความสะดวกต่อการเก็บน้ำผึ้ง โดยผึ้งโพรงจะให้น้ำผึ้งประมาณ ๓ - ๑๕ กิโลกรัมต่อรัง โดยเฉลี่ยประมาณ ๗ กิโลกรัมต่อรังต่อปี

*นายจักรินทร์ ตั้งพิพัฒน์ภริย์ เจ้าหน้าที่งานปกครองชำนาญการ ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่ กองวิชาการและแผนงาน

การเลี้ยงผึ้งโพรงในประเทศไทย เชื่อว่ามีมานานนับร้อยปีแล้ว ในระยะแรกคนเลี้ยงผึ้งใช้โพรงไม้หรือวัสดุที่เป็นโพรงให้ผึ้งเข้าไปทำรัง ต่อมาจึงมีการพัฒนาใช้ทึบไม้ในการเลี้ยงผึ้งโพรง ปัจจุบันประเทศไทยนิยมเลี้ยงผึ้งโพรงมากในพื้นที่ภาคใต้โดยเฉพาะเกาะสมุย ซึ่งส่วนมากเป็นการเลี้ยงแบบให้ผึ้งเข้าไปทำรังอยู่ในทึบไม้ตามธรรมชาติไม่มีคอนให้ผึ้งเกาะและเคลื่อนย้ายไม่ได้ แต่การศึกษาของหน่วยวิจัยชีววิทยาของผึ้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าสามารถนำผึ้งโพรงมาเลี้ยงในรังมาตรฐานแบบเดียวกับผึ้งโพรงฝรั่ง โดยใช้แผ่นรังเทียมให้ผึ้งสร้างรวงรังเกาะอยู่กับคอนไม้ ทำให้เคลื่อนย้ายและสกัดเอาน้ำผึ้งออกจากรวงรังได้ง่าย สามารถเพิ่มจำนวนประชากรผึ้งได้เป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว การใช้เทคนิคการเพาะผึ้งนางพญาและเปลี่ยนนางพญาใหม่ทุก ๆ ๖ เดือน ช่วยลดอัตราการแยกและหนีรังได้ด้วย โดยผึ้งโพรงที่เลี้ยงในประเทศไทยมีอยู่ ๒ ชนิด คือ ผึ้งโพรงไทย และผึ้งโพรงฝรั่ง

ผึ้งโพรงไทย เป็นผึ้งพื้นเมืองของประเทศไทย ซึ่งเลี้ยงโดยเกษตรกรในชนบททั่วไป พบมากในแถบจังหวัดภาคใต้ เช่น ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะเกาะสมุย นิยมเลี้ยงผึ้งโพรงมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้วิธีสร้างทึบเลี้ยงง่าย ๆ คอยดักหรือย้ายรังผึ้งจากโพรงไม้ในธรรมชาติลงในทึบเลี้ยงและคอยเวลาเก็บน้ำผึ้งในฤดูดอกไม้บาน ทำให้การเลี้ยงผึ้งโพรงไทยเริ่มเลี้ยงได้ง่ายและลงทุนน้อยกว่าผึ้งโพรงฝรั่ง เหมาะสำหรับการเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมหรือเป็นงานอดิเรก ผึ้งโพรงไทยสามารถผลิตน้ำผึ้งได้ประมาณ ๕ - ๒๐ กิโลกรัมต่อรังต่อปี ผึ้งโพรงไทยเป็นผึ้งที่มีขนาดลำตัวยาว ๑๑ - ๑๒ มิลลิเมตร มีขนาดลำตัวใหญ่กว่าผึ้งมิม แต่เล็กกว่าผึ้งโพรงฝรั่ง มีพฤติกรรมสร้างรังตามโพรงไม้ ภายในหลังคาบ้านและบริเวณที่มืดซิด ภายในเป็นโพรง มีรูเข้าออกเป็นช่องเล็ก ๆ สร้างรวงรังซ้อนกันหลายชั้นเก็บน้ำผึ้งได้เป็นจำนวนมากมีนิสัยไม่ดุร้าย สามารถนำมาเลี้ยงได้ แต่ผึ้งโพรงมีพฤติกรรมแยกรังบ่อยครั้ง ถ้าขาดแคลนอาหารและมีศัตรูรบกวนมักจะทิ้งรังไปเลย อย่างไรก็ตามพบว่ามียุทธวิธีการควบคุมการแยกรังและทิ้งรังของผึ้งโพรงไทยได้

ผึ้งโพรงฝรั่ง เป็นผึ้งที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ปัจจุบันนิยมเลี้ยงกันมากในจังหวัดทางภาคเหนือ คือ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน ลำปาง ลำพูน เชียงใหม่ และเชียงราย โดยผึ้งโพรงฝรั่งจะมีประชากรผึ้งงานในรังมากกว่าผึ้งโพรงไทย คือ ผึ้งโพรงฝรั่งมีประมาณ ๔๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ ตัวต่อรัง สามารถผลิตน้ำผึ้งได้มากถึง ๒๐ - ๑๐๐ กิโลกรัมต่อรังต่อปี ส่วนผึ้งโพรงไทยมีประมาณ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ ตัวผลิตน้ำผึ้งได้ประมาณ ๕ - ๒๐ กิโลกรัมต่อปีเท่านั้น ดังนั้น ผึ้งโพรงฝรั่งจึงสามารถหาน้ำผึ้งและสะสมน้ำผึ้งได้มากกว่าผึ้งโพรงไทย จึงเป็นที่นิยมเลี้ยงเพื่อการค้าในระดับอุตสาหกรรม ปัจจุบันสามารถแบ่งผู้เลี้ยงผึ้งโพรงฝรั่งได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

- ๑) เลี้ยงเป็นงานอดิเรกและอาชีพเสริม ๑ - ๕๐ รัง
- ๒) เลี้ยงเป็นการค้าในระดับครอบครัว ๕๐ - ๒๐๐ รัง
- ๓) เลี้ยงในระดับอุตสาหกรรมการเกษตร ๒๐๐ - ๒,๐๐๐ รัง

ตัวอย่างความสำเร็จในการต่อยอดการเลี้ยงผึ้งโพรงไปสู่การสร้างแบรนด์สินค้าท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยมีบริษัทน้ำผึ้งรักษ์ป่า ธุรกิจเพื่อชุมชน ได้สนับสนุนการเลี้ยงผึ้งในอำเภอปะทิวร่วมกับศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร ให้องค์ความรู้และเสริมทักษะการเลี้ยงผึ้งอย่างรับผิดชอบแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งในพื้นที่พร้อมพัฒนาคุณภาพน้ำผึ้งควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ โดยนำเสนอผลิตภัณฑ์น้ำผึ้งและทำการตลาดด้วยแบรนด์สินค้า “น้ำผึ้งรักษ์ป่า (Rakpaa Honey)” โดยจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัด เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการผลิตและแปรรูปน้ำผึ้งโพรงอย่างเป็นรูปธรรม โดยมี **คุณประพาส สังข์พันธ์** เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้งและเป็นผู้ร่วมบุกเบิก “น้ำผึ้งรักษ์ป่า” ได้ให้ข้อมูลว่าเนื่องจากตนได้มีการเลี้ยงผึ้งโพรงในพื้นที่สวนของตนเองอยู่แล้ว ซึ่งประกอบไปด้วยไม้เบญจพรรณ

ต่าง ๆ ที่เป็นการปลูกโดยปราศจากสารเคมีทุกชนิด จึงได้เลี้ยงผึ้งโพรงไว้เพื่อช่วยในการผสมเกสรให้กับต้นไม้โดยวิธีธรรมชาติ และถือว่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกทางหนึ่งด้วย ทำให้มีผู้สนใจขอเข้ามาศึกษาดูงานในสวนของตนและเห็นผลผลิตที่ได้เป็นน้ำผึ้งแท้ ๑๐๐% ที่ไม่เหมือนใคร คือ ปราศจากสารเคมีเป็นรสชาติใกล้เคียงของน้ำผึ้งรักษ์ป่า ซึ่งหวานหอมเป็นเอกลักษณ์ ไม่ผ่านกระบวนการลดความชื้นด้วยความร้อน จึงยังคงคุณค่าสารอาหารต่าง ๆ มากมาย อีกทั้งยังใช้ส่วนต่าง ๆ ของรังผึ้งมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ซึ่งถือว่าการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยแท้จริงจึงได้รับการชักชวนเข้ากลุ่มน้ำผึ้งรักษ์ป่า โดยมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวช่วยอันดีของการเลี้ยงผึ้งอย่างรับผิดชอบ และมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ป่าเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เลี้ยงรายอื่น ๆ ต่อไป

บริษัทยังได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวบ้าน ชุมชน อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีรายได้จากการ เลี้ยงผึ้งโพรง ผ่านกลุ่มเลี้ยงผึ้งของอำเภอปะทิว ซึ่งมี มากกว่า ๓๐ กลุ่ม (กลุ่มหนึ่งมีประมาณ ๒๐ - ๓๐ คน) โดยกลุ่มที่จะเข้าร่วมจะต้องมีกระบวนการและพื้นที่ ที่เหมาะสม คือ จะต้องมีการขออนุญาตเลี้ยงอย่างรับผิดชอบ ซึ่งกลุ่มใดมีเงินทุนสามารถซื้อรังผึ้งโพรงมาเลี้ยงได้เอง บริษัทจะพิจารณาซื้อผลผลิตโดยตรง แต่ถ้ากลุ่มใด มีเงินทุนไม่เพียงพอทางบริษัทจะหาวิธีร่วมจัดหา รังผึ้งโพรงมาให้เลี้ยงและแบ่งปันผลผลิต นอกจากนี้ ถ้าอนาคตเกษตรกรสามารถซื้อรังผึ้งโพรงมาเลี้ยงเองได้ บริษัทก็อาจจะเป็นผู้รับซื้อผลผลิตให้เช่นกัน แต่ทั้งนี้ จะต้องมีการตรวจสอบทุกขั้นตอน ตั้งแต่ต้นจนถึง ขั้นตอนสุดท้ายว่าไม่มีสารเคมีปนเปื้อน รวมไปถึง คุณภาพของน้ำผึ้ง ต้องได้คุณภาพตามที่บริษัทกำหนด ด้วย

ปัจจุบันบริษัทมีผลิตภัณฑ์หลักอยู่ ๔ ประเภท ได้แก่

- ๑) น้ำผึ้งแท้ ๑๐๐%
- ๒) รวงผึ้งสด
- ๓) เทียนหอมระเหย
- ๔) ผ้าใช้ผึ่งถนอมอาหาร

ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าวในระยะแรกได้มีการทำ การตลาดในรูปแบบมีการออกร้านตามที่ตั้งต่าง ๆ เพื่อ ประชาสัมพันธ์สินค้า ให้ข้อมูลและเสนอสินค้าให้ผู้ ที่ สนใจโดยตรง ต่อมาได้มีการเปิดการขายสินค้าช่องทาง ออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการให้ผู้สนใจได้เข้าถึง สินค้าได้ง่ายและสะดวกขึ้น และบริษัทยังคงพัฒนา รูปแบบและช่องทางการตลาดต่อเนื่อง

จากผลิตภัณฑ์ที่กล่าวมาข้างต้น บริษัทน้ำผึ้งรักษป่า ยังให้ความสำคัญกับงานวิจัยเพื่อยกคุณภาพ และระดับน้ำผึ้งโพรงภาคใต้ โดยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ในสถาบันต่าง ๆ เพื่อศึกษาวิจัยพืชอาหารและคุณสมบัติ เฉพาะของน้ำผึ้งรักษป่า โดยเฉพาะคุณสมบัติทางยา ซึ่งหากผลวิจัยออกมาพบว่ามีสรรพคุณทางยาจริง ก็จะช่วยยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้กับน้ำผึ้งที่ได้จาก เลี้ยงผึ้งโพรงมากขึ้นไปด้วย

นอกจากบริษัทน้ำผึ้งรักษป่าจะส่งเสริมอาชีพ ให้กับชาวบ้านในจังหวัดชุมพรแล้ว บริษัทยังนำรายได้ ส่วนหนึ่งจากการขายผลิตภัณฑ์มาฟื้นฟูป่า โดยการ ปลูกต้นไม้ขนาดนาพรรณ เพื่อให้ป่าคงอยู่กับชาวบ้าน อำเภอบะพิตัว ซึ่งมีการเริ่มปลูกมาตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๓ ต่อเนื่อง ปีละ ๑ - ๒ ครั้ง หรือตาม โอกาสที่สามารถทำได้ และยังได้ติดตามดูแลให้น้ำ ต้นกล้าที่ได้ปลูกไปแล้วนั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ ป่าคงอยู่คู่กับชาวบ้านอำเภอบะพิตัว เป็นตัวอย่าง แนวทางให้อำเภอ จังหวัด หรือพื้นที่อื่นในประเทศไทย นำไปเป็นแบบอย่างเพื่อพัฒนาให้เข้ากับบริบท และ สิ่งแวดล้อมของพื้นที่ตนเองต่อไป

แหล่งที่มา

๑. มุลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (ม.ป.ป.). การเลี้ยงผึ้งโพรงไทย. สืบค้นเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จาก https://www.saranukromthai.or.th/Ebook/BOOK15/pdf/book15_2.pdf

๒. สถาบันวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร. (๒๕๖๖). น้ำผึ้งที่เกิดจากการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างผึ้งและป่าเบญจพรรณ คุณค่าจากธรรมชาติ สู่อุณหภูมิที่ดีของผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จาก <https://www.am1386.com/home/16039>

๓. สัมภาษณ์คุณประพาส สังข์พัน เกษตรกรผู้เลี้ยงผึ้ง อำเภอบะพิตัว จังหวัดชุมพร

อานาละมุน หุณเทศกาลลอยกระทง

ถ้าจะพูดถึงประเพณีการลอยกระทงของไทยที่สืบเนื่องกันมาหลายร้อยปีนั้น เรียกได้ว่าเป็นประเพณีความเชื่อที่สามารถนำพาซึ่งความสุขใจ สร้างกำลังใจให้เข้มแข็งต่อสู้กับความทุกข์ความโศกทั้งหลายทั้งปวง ด้วยการอนุমানว่าได้ลอยมันทิ้งไปหมดแล้ว อีกทั้งยังเป็นการขอขมาแม่พระคงคา เพื่อน้อมรำลึกถึงบุญคุณของน้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตมนุษย์ให้เจริญรุ่งเรืองตั้งประทีปที่จุดสว่างบนกระทงแต่ละใบ หรือโคมดวงประทีปที่สว่างไสวในคืนเดือนเพ็ญ เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต รวมถึงยังมีความสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวไทย ให้กลับมาครึกครื้นอีกครั้ง トラาจนทุกวันนี้ประเพณีการลอยกระทงได้สร้างสรรค์ขึ้นอย่างต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการโน้มน้าวผู้คนให้มาร่วมมือและช่วยกันรักษาประเพณีอันดีงามนี้ให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาวไทย

จากการประชุมคณะกรรมการการบูรณาการการกำหนดแนวทางการจัดงานประเพณีลอยกระทงพุทธศักราช ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการส่งเสริมประเพณีลอยกระทง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ครอบคลุมในประเด็นคุณค่าสาระของวัฒนธรรมประเพณี วิถีอัตลักษณ์ท้องถิ่น การท่องเที่ยวและสุขภาพ ตลอดจนความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนี้

๑. จัดกิจกรรมเน้นคุณค่าและสาระของวัฒนธรรมประเพณี การท่องเที่ยวและสุขภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความหลากหลายของแต่ละท้องถิ่น
๒. ส่งเสริมให้จังหวัดต่าง ๆ ร่วมจัดกิจกรรมทางศาสนา ความเชื่อ ในประเพณีลอยกระทงอย่างเหมาะสม

๓. รมรงค้ให้ประชาชนสืบสานคุณค่าสาระและสิ่งทีควรทำของประเพณีลอยกระทง รักษาความสะอาดแม่น้ำ ลำคลอง ประดิษฐ์กระทงด้วยวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุทีไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาหรือความเชื่อที่นับถือ

๔. สนับสนุนศิลปินพื้นบ้านในการจัดกิจกรรมการละเล่น และการแสดงทางวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

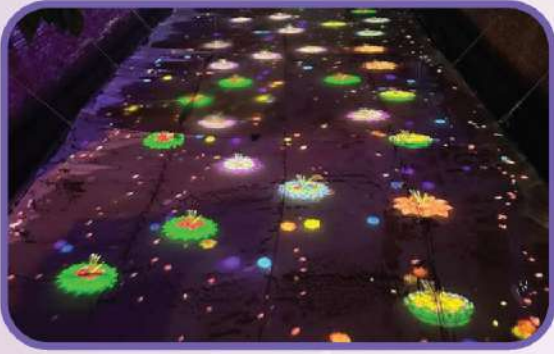
๕. ผู้เข้าร่วมงาน ควรคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน เช่น การไม่คุกคามทางเพศ การไม่เล่นประทัด พลุ ดอกไม้ไฟในทีสาธารณะ และการไม่สร้างความวุ่นวายหรือความเดือดร้อนต่อผู้อื่นในทีสาธารณะ เป็นต้น

๖. ขับขี่ยานพาหนะและใช้ถนนหนทาง ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎจราจรอย่างเคร่งครัด รวมถึงช่วยสอดส่อง หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ในกรณีพบเห็นผู้ที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม

๗. การดำเนินการจัดงานตามคำแนะนำในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด และการรักษาความปลอดภัยในด้านอื่น ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. ส่งเสริมภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประเพณีลอยกระทงทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และระหว่างประเทศ

๙. ส่งเสริมภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ในการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีลอยกระทงที่แท้จริง ของไทยต่อชาวต่างชาติ

๑๐. สร้างความตระหนักรู้ต่อประชาชนเกี่ยวกับ ประเพณีลอยกระทงในประเทศไทยในฐานะที่เป็น มรดกภูมิปัญญาของชาติ สร้างความภาคภูมิใจและ ห่วงแหนในประเพณีลอยกระทงต่อประชาชน

๑๑. รณรงค์ให้ประชาชนสร้างอัตลักษณ์ความ เป็นไทย ในการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีลอยกระทง เช่น แต่งกายด้วยชุดสุภาพผ้าไทย ผ้าท้องถิ่น หรือ ชุดไทยที่เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เป็นต้น

๑๒. ส่งเสริมกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์ที่สามารถ พัฒนาต่อยอดวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทง เพื่อ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของชุมชนและของประเทศ โดยใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน และยังคง อัตลักษณ์ของความเป็นท้องถิ่น

นอกจากนี้ ยังมีการเก็บข้อมูลเทศกาลประเพณี ลอยกระทงในประเทศไทยเพื่อเตรียมเสนอขึ้นทะเบียน เป็นรายการตัวแทนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ จำต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั่วประเทศได้มีการจัดงาน เฉลิมฉลองเทศกาลลอยกระทงขึ้นหลายแห่งในทุกภาค ของประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาเป็นการสร้างแรง ผลักดันให้เทศกาลลอยกระทงไปสู่สายตาชาวโลก **โดยเฉพาะการลอยกระทงดิจิทัลที่ “คลองโองอ่าง”** เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่กรุงเทพมหานคร รณรงค์และ เชิญชวนประชาชนให้ร่วมมือกันลดปริมาณขยะ ในแม่น้ำลำคลองจากการลอยกระทง เพราะทุกปี จะมีปริมาณขยะในลำคลองมากขึ้นกว่าปกติ แม้จาก

สถิติรวมถึงการรณรงค์ให้ลดปริมาณขยะในลำคลอง จะช่วยให้มีขยะน้อยลง แต่หลังจากงานลอยกระทง จำนวนขยะจากกระทงก็ยังมีจำนวนมาก กรุงเทพฯ จึงเชิญชวนให้ลอยกระทงแบบดิจิทัล ที่คลองโองอ่าง ซึ่งปีนี้เป็นปีแรกที่จัดรูปแบบนี้ วิธีการก็ไม่ยากแค่ สแกน QR Code ที่กรุงเทพฯ มีไว้ให้ เมื่อไหลตมาแล้ว ก็จะมีกระทงที่ฝ่ายจัดเตรียมเอาไว้ให้ สามารถระบายสี เขียนชื่อ เขียนอวยพร เขียนความในใจและลอยเป็น แสงไฟลงในคลองได้เลย อย่างไรก็ตามการลอยกระทง แบบดิจิทัลปีนี้เป็นปีแรก อยู่ในขั้นตอนการทดลอง ซึ่งการลอยกระทงแบบปกติยังคงมีอยู่ แต่ใครที่ ไม่อยากให้ขยะล้นแม่น้ำลำคลอง ก็ไปกันที่คลองโองอ่าง หรือแค่อิฐฐาน ก็เป็นการลดปริมาณขยะในแม่น้ำ ลำคลองอีกทางหนึ่ง “อาจเรียกได้ว่าเป็นครั้งแรก ของโลกกับการลอยกระทงดิจิทัลผ่าน **Projection Mapping** ที่กรุงเทพฯ จัดให้พี่น้องประชาชน ในเทศกาลลอยกระทงปีนี้ ณ คลองโองอ่าง” “พิเศษ ไปกว่านั้นคือทุกคนสามารถระบายสีให้กับกระทงดิจิทัล ของตัวเองลงบนรูปกระทงที่จัดเตรียมไว้ให้ พร้อมทั้ง เขียนชื่อ เขียนคำขอพร แล้วสแกนภาพถ่ายเป็น แสงไฟ ลอยลงไปยังคลองโองอ่างได้เลยกิจกรรมนี้ เป็นความตั้งใจของกรุงเทพฯ ที่อยากออกแบบแนวทางการอนุรักษ์ประเพณีดั้งเดิมของเราในรูปแบบใหม่ที่ดี กับโลกมากกว่าเดิม”

วิธีการลอยกระทงดิจิทัล

ผ่าน Projection Mapping มี ๓ วิธี

๑. เดินทางมาที่งาน ณ คลองโองอ่าง และเลือก กระทงผ่านกระดาด ก่อนระบายสี ใส่ข้อความ

๒. เดินทางมาที่งาน ณ คลองโองอ่าง และเลือก กระทงผ่านแท็บเล็ต ก่อนระบายสี ใส่ข้อความ

๓. Download และ print รูปแบบกระทง จากที่บ้าน พร้อมใส่ข้อความระบายสี ก่อนนำมาส่ง ให้ที่หน้างาน โดยสแกน QR Code

สนับสนุนให้ใช้กระทงร่วมกัน
 ๑ ครอบครัว ๑ กระทง
 ไปด้วยกัน ลอยด้วยกัน กระทงเดียว
 อย่างเช่น เพื่อน หรือคู่รัก
 เพื่อช่วยลดปริมาณขยะในแหล่งน้ำ

๑๐ วัตถุประสงค์ของการลอยกระทง

๑. เพื่อบูชาพระพุทธเจ้าในวันเสด็จกลับจาก
 เทวโลก เมื่อครั้งเสด็จไปจำพรรษาอยู่บน
 สวรรค์ชั้นดาวดึงส์
๒. เพื่อบูชาพระเกศแก้วจุฬามณีบนสวรรค์ชั้น
 ดาวดึงส์
๓. เพื่อบูชารอยพระพุทธบาท บนหาดทราย
 ริมฝั่งแม่น้ำนัมมทานทีในอินเดีย
๔. เพื่อบูชาพระอุปคุตเถระ ที่บำเพ็ญบริกรรม
 คาถาในท้องทะเลลึก
๕. เพื่อบูชาท้าวเทพพรหมบนสวรรค์ชั้นพรหมโลก
๖. เพื่อแสดงความขอบคุณพระแม่คงคาซึ่งเป็น
 แหล่งน้ำให้มนุษย์ได้ใช้ประโยชน์ต่าง ๆ
๗. เพื่อขอขมาต่อพระแม่คงคาที่มนุษย์ได้ทิ้ง
 สิ่งปฏิกูลลงไป
๘. เพื่อระลึกถึงพระคุณของบรรพบุรุษที่ล่วงลับ
 ไปแล้ว
๙. เพื่อสะเดาะเคราะห์หรือลอยทุกข์โศก
 โรคภัยต่าง ๆ คล้ายพิธีลอยบาปของพราหมณ์
๑๐. เพื่ออธิษฐานขอสิ่งที่ยปรารถนา

ที่มา : หนังสือลอยกระทง รักษ์น้ำ รักษ์วัฒนธรรม
 โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ระยะเวลาย่อยสลายกระทง

ข้อมูลจากสำนักสิ่งแวดล้อม (สสส.) ได้ระบุ
 เกี่ยวกับระยะเวลาย่อยสลายกระทงแต่ละ
 ประเภท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- กระทงที่ทำจากต้นกล้วย ใบตอง กะลา
 มะพร้าว (ใช้เวลาย่อยสลายประมาณ ๑๔ วัน)
  - กระทงที่ทำจากโคนไอศกรีม หรือกรวย
 ไอติม (ใช้เวลาย่อยสลายประมาณ ๓ วัน)
  - กระทงที่ทำจากขนมปัง
 (ใช้เวลาย่อยสลายประมาณ ๓ วัน)
  - กระทงที่ทำจากกระดาษ
 (ใช้เวลาย่อยสลายประมาณ ๒ - ๕ เดือน)
  - กระทงที่ทำจากโฟม
 (ใช้เวลาย่อยสลายประมาณ ๕๐ ปี)
  - กระทงมันสำปะหลัง
 (ใช้เวลาย่อยสลายประมาณ ๓๐ นาที - ๑ ชั่วโมง)
- ทั้งนี้แม้ว่ากระทงจะย่อยสลายได้ง่ายและ
 รวดเร็ว แต่ถ้ามีปริมาณมาก ๆ ก็อาจทำให้
 เกิดน้ำเน่าได้เช่นกัน

การรณรงค์ให้ใช้กระทง
 ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ
 รักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้วัสดุธรรมชาติ
 ย่อยสลายได้ หลีกเลี่ยงการใช้เข็ม
 ตะปู ที่เย็บกระดาษ กระทงที่ทำมาจาก
 วัสดุธรรมชาติมีหลากหลายรูปแบบ
 ทั้งกระทงใบตอง กระทงขนมปัง
 กระทงกรวยไอติม กระทงผลไม้
 กระทงจากดอกไม้ต่าง ๆ กระทงกะลา
 กระทงเปลือกข้าวโพด
 เป็นต้น

ข่าวสำนักงาน ณ.ป.ค.

ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๖ สำนักงาน ณ.ป.ค. ได้รับแจ้งการถึงแก่กรรมของสมาชิก ณ.ป.ค.
จำนวน ๔๐ ราย (ประกาศครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๖) ดังนี้

ที่	จังหวัดที่รับแจ้ง	รายชื่อสมาชิก	ที่	จังหวัดที่รับแจ้ง	รายชื่อสมาชิก
๑	ส่วนกลาง	นายบุญช่วย หุตะชาต	๒๑	มหาสารคาม	นายประสิทธิ์ ทะไกรราช
๒	ส่วนกลาง	นางสาวนฤมล ไตรภักดี	๒๒	ร้อยเอ็ด	นายสุพล ภูสุวรรณ
๓	ส่วนกลาง	นายกำจัด วงศ์สุริยะ	๒๓	ร้อยเอ็ด	นายสุรพล หิรัญโชติ
๔	ส่วนกลาง	นางพรพรรณ ประเสริฐสุข	๒๔	ร้อยเอ็ด	นายบัณฑิต อุ๋นโสดา
๕	ส่วนกลาง	นางสาวอำไพ ทองสุโขติ	๒๕	ระยอง	นางกานต์ทิตา สงวนปัทมาวัลย์
๖	ส่วนกลาง	นางอภิญา สิริธัชญกิจ	๒๖	ราชบุรี	นางสาวสำราญ พลจันทร์
๗	ส่วนกลาง	นายจำลอง วรรณสถิตย์	๒๗	สกลนคร	นางณัฐวิณ์ อธิพัชรสุนทร
๘	ชัยภูมิ	นางนุศรา คบมิตร	๒๘	สระบุรี	นายจรัญ มณีโชติ
๙	ชัยภูมิ	นายทรงศักดิ์ มุ่งวิชา	๒๙	สระบุรี	นายสุรจิต หล้าสกุล
๑๐	เชียงราย	นายเศวต จินะบุญเรือง	๓๐	สิงห์บุรี	นางพรเฉลย วชิรนิธิไพบูลย์
๑๑	เชียงราย	นายคณิง บัวไหล	๓๑	สิงห์บุรี	นางมาลี ศศิบุตร
๑๒	เชียงราย	นายวัฒนา ทันเรือน	๓๒	สุพรรณบุรี	นายประเสริฐ ศิริผล
๑๓	เชียงใหม่	นายเฉลิมศักดิ์ นุชประหาร	๓๓	สุพรรณบุรี	นายวิโรจน์ หอมระรื่น
๑๔	เชียงใหม่	นายเกียรติศักดิ์ ปัญญาภูมิภัทร	๓๔	สุราษฎร์ธานี	นายสุรัตน์ สุวรรณ
๑๕	เชียงใหม่	นายไพศาล จันทร์แดง	๓๕	อุดรดิตถ์	นายธวัชชัย ภูเจริญยศ
๑๖	น่าน	ส.อ.นิพนธ์ นาคสุกดี	๓๖	อุดรดิตถ์	นายสนธยา เมืองก้อน
๑๗	น่าน	นางวินัส ยุกตปรีชา	๓๗	อุบลราชธานี	นายสุวิศย์ ใจขอบ
๑๘	พะเยา	นายนพพร เชื้ออินตะ	๓๘	อุบลราชธานี	นายมณี แคนตะ
๑๙	พัทลุง	นายนิยม อรุณรัตน์	๓๙	อุบลราชธานี	นายสุนทร วรธงไชย
๒๐	พิษณุโลก	นางเพ็ญแข พุ่มอยู่	๔๐	อุบลราชธานี	นางหนูรัตน์ โพธิพันธ์

หมายเหตุ

๑. สำนักงาน ณ.ป.ค. จะจ่ายเงินทดรองค่าจัดการศพสมาชิก (งวดแรก) จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ส่วนเงินสงเคราะห์ที่เหลือจะจ่ายให้ทั้งหมด ภายใน ๙๐ วัน
๒. สมาชิกสามารถติดต่อสำนักงาน ณ.ป.ค. ได้ที่ อาคารกรมการปกครอง (คลอง ๙) ชั้น ๗ ถนนลำลูกกา ตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๕๐ โทร. ๐ ๒๗๒๙ ๗๐๒๓ - ๔ โทรสาร ๐ ๒๙๖๖ ๙๓๖๒

Facebook พิมพ์คำว่า “ฌาปนกิจสงเคราะห์ข้าราชการกรมการปกครอง”

Add Friends ID Line : 0638291460

กรมการปกครอง เข้ารับรางวัลโล่เกียรติยศสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินคุณธรรม
และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สูงสุด ประเภทกลุ่มส่วนราชการระดับกรม

วันศุกร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ ห้องสีฟ้า ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล นายอรรถิษฐ์ สัมพันธ์รัตน์ อธิบดีกรมการปกครอง ได้เข้ารับรางวัลโล่เกียรติยศสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สูงสุด ประเภทกลุ่มส่วนราชการระดับกรม โดยมี นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ให้เกียรติมอบรางวัล

ทั้งนี้ นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ได้กล่าวให้โอวาทและแสดงความยินดีต่อหน่วยงานที่ได้รับรางวัล ตลอดจนให้กำลังใจหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ได้มารับรางวัลในวันนี้ โดยขอให้นำข้อดีของแต่ละหน่วยงานที่ได้รับรางวัลไปปรับปรุงวิธีการทำงาน ซึ่งมั่นใจว่าจะทำให้การทำงานมีความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ในปีี้ กรมการปกครอง ได้รับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) อยู่ที่ ๙๙.๐๓ คะแนน เป็นอันดับที่ ๑ ของประเทศ ประเภท หน่วยงานภาครัฐระดับกรมหรือเทียบเท่า ๓ ปีติดต่อกัน และเป็นอันดับที่ ๑ ของส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ๓ ปีติดต่อกัน ซึ่งผลงานนี้ ถือเป็นขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในสังกัดกรมการปกครอง ที่ได้มุ่งมั่นในการบริหารและปฏิบัติงานด้วยคุณธรรม มีความโปร่งใส และยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

รองอธิบดีกรมการปกครอง ประธานพิธีเปิดการศึกษาอบรมหลักสูตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รุ่นที่ ๖-๗ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

วันอังคารที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๔ อาคารสำนักอธิการ วิทยาลัยการปกครอง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ร้อยตำรวจโท ภพชนก ชลาานุเคราะห์ รองอธิบดีกรมการปกครอง เป็นประธานในพิธีเปิดการศึกษาอบรมหลักสูตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รุ่นที่ ๖ - ๗ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีผู้เข้ารับการศึกษอบรมจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๐ คน โดยมี นายพิสิษฐ์ วิระชันคำ ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการฝึกอบรม กล่าวรายงาน และมีผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการส่วนฯ ของกรมการปกครอง ร่วมในพิธีฯ

รองอธิบดีกรมการปกครอง ได้กล่าวถึงความสำคัญของสถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้านฯ บุคลากรคนสำคัญของรัฐที่มีความใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนมากที่สุด และเป็นหลักในการทำหน้าที่ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ ภารกิจดังกล่าวจะประสบความสำเร็จ ลุล่วงได้ดี จะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพของกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและปลัดอำเภอ ในระดับพื้นที่ ตำบล และหมู่บ้าน

ในการนี้ รองอธิบดีกรมการปกครอง ขอให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เข้ารับการศึกษอบรมในครั้งนี้ทุกท่าน ตั้งใจศึกษาหาความรู้และปฏิบัติตนตามวิถีธัญบุรี เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่พี่น้องประชาชน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบนโยบายสำคัญให้แก่ผู้บริหาร
ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน มุ่งขับเคลื่อน ๑๐ นโยบาย
เน้นย้ำ ขจัดยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ

วันศุกร์ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเดอะฮอลล์ ชั้น ๒ ศูนย์การค้า
อยุธยาซิตี้ พาร์ค อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นายชาติชาย ไทยเศรษฐ์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานโครงการประชุมมอบนโยบายสำคัญ
ของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยในส่วนภูมิภาค กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ลพบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี และจังหวัดชัยนาท โดยมี นายอรรถวิชช์
สัมพันธรัตน์ อธิบดีกรมการปกครอง กล่าวรายงานวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการฯ และนายนิวัฒน์
รุ่งสาคร ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กล่าวต้อนรับคณะผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย
พร้อมด้วยนายอำเภอ ผู้กำกับการสถานีตำรวจ ผู้แทนภาคเอกชน ผู้บริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้การต้อนรับและร่วมประชุม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ประชุมหารือวงเล็กกับหัวหน้าส่วนราชการของแต่ละ
จังหวัด พร้อมกำชับเรื่องของการป้องกัน และปราบปรามปัญหาเสพติด ก่อนจะพบข้าราชการ
สังกัดกระทรวงมหาดไทยทั้งหมด โดยระบุว่า ปัญหาเสพติด เราต้องให้ความสำคัญเป็นวาระ
แห่งชาติ ปัจจุบันปัญหานี้มีความรุนแรงมาก เวลานี้ไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่
ของคนไทยทุกคน ที่ต้องช่วยบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วนแก้ไขปัญหา

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า “ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ต้องให้ความสำคัญกับเด็ก
วัยรุ่น โดยเฉพาะในยุคโซเชียล ที่อาจได้รับข้อมูลที่ผิด หรือยังไม่ได้รับการกลั่นกรอง เราต้องคอย
สอดส่องดูแล อย่่ามองว่าเด็กเหล่านี้เเกร่ ควรตั้งให้เด็กกลุ่มนี้มาช่วยงาน ให้เขามีกิจกรรม ส่งเสริม
ทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจในตัวเอง ที่ได้ทำตัวเป็นประโยชน์กับสังคม”

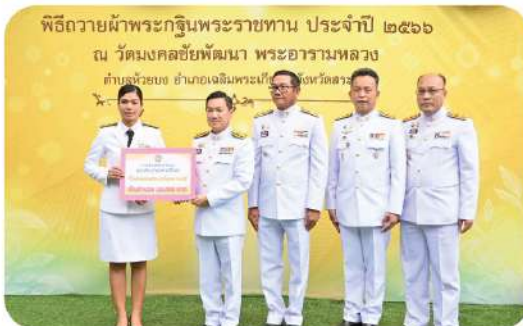
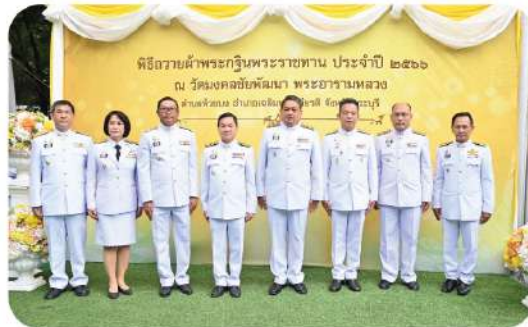
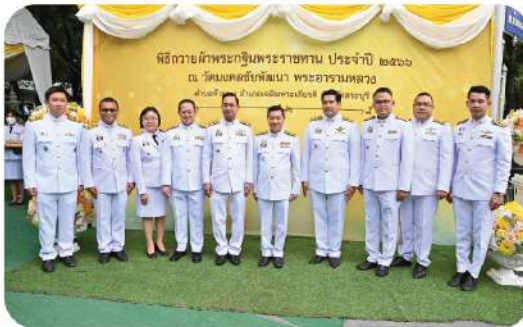
“มหาดไทย ถือเป็นเส้นเลือดใหญ่ของประเทศ ถ้าเส้นเลือดดี ร่างกายก็จะดีตาม ใช้การได้ดี
เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ดังนั้นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนท้องถิ่น ควรช่วยกัน ทำงานส่งเสริม
ซึ่งกันและกัน”

กรมการปกครอง ถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๖ ณ วัดมงคลชัยพัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

วันศุกร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ น.พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐิน ประจำปี ๒๕๖๖ ให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย นำไปถวายแด่พระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี โดยมีนายอรรษิษฐ์ สัมพันธรัตน์ อธิบดีกรมการปกครอง เป็นประธานในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ พร้อมด้วย รองอธิบดีกรมการปกครอง ผู้บริหาร ผู้อำนวยการสำนัก/กองข้าราชการกรมการปกครองส่วนกลาง และใน ส่วนภูมิภาค มี นายแมนรัตน์ รัตนสุคนธ์ อธิบดี อธิบดีกรมการปกครอง นายพลวรรธน เทียนชัยมงคล รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี คณะผู้บริหารข้าราชการ พนักงาน ตลอดจนพุทธศาสนิกชนและผู้มีจิตศรัทธาเข้าร่วมพิธี โดยมีพระราชวชิรมงคลวิสิฐ เจ้าคณะจังหวัดสระบุรี เจ้าอาวาสวัดมงคลชัยพัฒนา เป็นประธานฝ่ายสงฆ์

สำหรับพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานครั้งนี้ มียอดเงินถวายพระราชกุศล จำนวนทั้งสิ้น ๒,๗๔๑,๘๘๘ บาท นอกจากนี้ กรมการปกครองได้มอบทุนการศึกษา และเงินบำรุงโรงเรียน แก่สถานศึกษาในอุปการะของวัดมิ่งคล้อยพัฒนา จำนวน ๓ แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนวัดมงคล, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสิรินธร วัดมิ่งคล้อยพัฒนา และโรงเรียนเทพศิรินทร์ทุแค สระบุรี

กิจกรรมตอบคำถาม เทศกาลกีฬา

ร่วมสนุกตอบคำถามชิงรางวัลกับกิจกรรม
“แฟนพันธุ์แท้เทศกาลกีฬา พุศักริกายม 66 ”

ลุ้นรับของรางวัล Limited Edition
เสื้อแจ็กเกต และ แก้วน้ำ

คำถามแฟนพันธุ์แท้

ติดตามรายละเอียดการร่วมสนุกเร็ว ๆ นี้
ได้ที่ Page Facebook : นิตยสารเทศกาลกีฬา
กรมการปกครอง

เทศกาลกีฬา

14 บริการโดนใจ LOGIN

ง่ายๆ ผ่านทาง "ThaiID"

NEW UPDATE

ThaiD เพิ่มงานบริการ 3 ช่องทางใหม่

- วาทะเบียนออนไลน์**
กรมการปกครอง
- ยื่นภาษีออนไลน์**
กรมสรรพากร
- ระบบ Health Link**
สถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์
และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (สทช.)
- ระบบยื่นคำขอรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรมออนไลน์**
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- แอปพลิเคชัน ฝันเด็ก**
กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- ระบบการเข้าซื้อ
เสนอกฎหมาย**
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ระบบเพิ่มสะสม
ผลงานอิเล็กทรอนิกส์**
สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ
- ระบบ DIP e-services**
กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- ระบบ SEIS**
สำนักงาน ก.พ.
- ระบบจรรยาบรรณ
ทะเบียนรถยนต์ผ่านอินเทอร์เน็ต**
กรมการขนส่งทางบก
- ระบบ LandsMaps**
กรมที่ดิน
- สมุดสุขภาพ** NEW
กรมอนามัย
- ระบบ Admission** NEW
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ระบบงานคดี
ปกครองอิเล็กทรอนิกส์** NEW
สำนักงานศาลปกครอง

“สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น”

Drives for **CHANGING** Thailand

เปลี่ยนเพื่อสิ่งที่ดี ด้วยเทคโนโลยีขับเคลื่อนประเทศ

กระทรวงมหาดไทย
Ministry of Interior

ดาวน์โหลดได้ที่

Download on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play